

N 137

2000

~~100~~ 100 n.

~~1111~~

10

~~1568~~

183

347-42

5705-56

Գ Ի Բ Բ

Ու Կէ

ԼԿՆ Լ ՊԼԱՄԱՊԸ

Շարադրեցեալ վս
Սրբոյ Եկեղեցւոյն
Բնդհանրականի Եւ
Վաթեւականի :

Յ-ի ՏՆ . 1782 .

Եւ Դ թաւականիս
Մերոյ . Խ Դ Է Խ .

Դ Կ ՊԱՏԱՆԴՐՈՒՄ ԵՒ ՊՈՒՆԻ
Մ ԵՐՈՒՄ ԵՒ ՊՈՒՆԻ :

Որանաւոր ինձ չտէցեալ 'ի շորագրողէն
'ի վերայ աստեց տնտեսն իւրոյ :

Վնկունք սբյ՝ եկեղեցւոյ՝
իսկ պար տին .
'ի յսկզբնէ՝ մինչ 'ի վախ
ճան՝ աւար տին .

ըզ տուրք դրեանս՝ քննել ուրք
են՝ 'ի քար տին .

ըստ Յօհաննու՝ բանին որ Տէն՝
է հրա ման :

Վորդ քննելով՝ մեր ըզգտեալս 'ի
քար տին .

ոչ է օրէն՝ զի 'ի մէջ բան՝
ինչ քար դին .

և չէ կանօն՝ զի և ինչ ինչ կըր
ճա տին .

զի հրապատակ՝ դտցուք բանին՝
կատար ման :

Նաև մատեանք՝ յովովք ուրք արդ՝
դրտա նին .

յորոց ոմանք՝ 'ի ռաջ մոլար՝ առ
տա նին .

ճրգեալ զտնին՝ արարիմք առ
նուն՝ զգիրտա նին .

զի

զի կացուսցուք՝ զանձինս 'ի
 կեանս՝ իսկ ժա՝ ման օ
 Բանկնդիցուք՝ Լ'ստոճաճաշունչ՝
 մատե՝ նին օ
 մինչ սուր էին՝ կայ 'ի միջի՝ պա
 տե՝ նին օ
 և եթէ ո՛չ՝ յայնմիկ սարսուռ՝
 ատե՝ նին օ
 դրնէ զմեզ յայն՝ որ մշտավիշտ՝
 է ա՝ ման օ
 Ի իւթ ընտրութեան՝ 'ի մէջ լա
 ճին՝ և վա՝ տին օ
 այս գիրք տոճալ՝ որով հերձ
 ոճաճք՝ իսկ վա՝ տին օ
 և թիւրուսոյց՝ հռօմէականք՝
 յոյժ ա՝ տին օ
 ուղիղք հաստին՝ 'ի ճշմարիտ՝ 'ի
 հի՝ ման օ
 Ի մարդ գիտեմ՝ որ վասն այսր
 գանկա՝ տին օ
 հարցէ ըզգլուխ՝ իւր առ քա
 րին՝ և փայ՝ տին օ
 ո՛չ ինչ վարկեմ՝ զբան այնպիս
 լոյ՝ ձեռա՝ տին օ
 վասն ուղղութեան՝ յանձն առ
 նում զայն՝ թշնա՝ ման օ

1 Եւ ապա ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի

2 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի

3 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի
 Եւ զգաւ ի՞նչ որ զգաւ ի

ԳԻՐԻ ՈՐԿՈՉԻ
ԸՆԴՆ Լ ՈՒՍԱՏՈՒ.

ԴՍ ԷՀապետութե Տեառն
Ղուկասու Արքազնակատար
Կաթողիկոսի, և ինքնակալ
Քահանայապետի պմենայն
Հայոց.

Եւ ՚ի Պատրիարքութե Սբջն
Սաղիմայ Տէ Յովակիմայ Լճ
Հի Եպիսկոպոսի.

Եւ ՚ի պատրիարքութե Տէ
Օլաքարիայ Սեծի Սեծի
պօլսոյս Լճաբան Եպիսի և
Ուղղափառութե Սբդմիտի.
Որ և Տպագրութես հրամա
նատուի.

Շարադրեցեալ ՚ի Փոքրիկ
Մանուէլէ՝ Սիյն և եթ Ղապ
րէ՝ Կոստանդնուպօլսեցւոյ,
Կեսարեան.

Եւ Տպագրուի ՚ի Լոյս Լճեալ, ՚ի
Տպարտի Պետրոսեան Ստեփաննոսի.

Ո՛վ սք հոգի՛ շնորհա տու՛
այսըր գործոյս՝ լեր ձեռնն տու՛

Սի՛ ՚ի բացեայ առներ ՚ի բերանոյ
իմէ զբան ճշմարտութեան մինչև
յոյժ՝ զի յիրաւունս քո յուսա
ցայ՝

Օրէնսգէտ արա զիս տէր ՚ի ճա
նապարհի քում. և առաջնորդեա
իւնձ ՚ի շահիղս քո ուղիղս.
Տաց պատասխանի ոյք նախատեն
զիս բանիւք՝ զի ես ՚ի բանս քո
յուսացայ՝

Յաղագս իհ' շի'նչ իյէ լայեղեցի'ն
 Թիւրքի'ն :

Օրոհ իյի'ն' յի լայեղեցի'ն հի' օրմուլն :

ՅԻՆԻ ԺՈՂՈ

ՎՈՒՄՆԸ ԸՄԵՆԸՅՆ

Ճշմարտանոյս հաւատացեւոց, և ուղ
 զապէս և անսխալ դաւանողաց :

Թիւրքի'ն :

Տիմէք իսթէր քի, լայեղեցի'
 ճիւղէ սահիհ իւղըն իհոի
 դաթ իտէնլէրին, վէ տօղըու'
 վէ եանկլըշըզ իգըար իտէնլէրին'
 ճէ

Ճէմիյէթի տիր:

Իշտէ Լօկեղեցիներն (սահմանը) եա
նի՝ սընըրը պուտուր, քի քէնտի
ներքինի՝ գապղ իտէր, վէ էլինքի
նի՝ էլէ վէրիր:

Յ) Իրայ (Ճէմիյէթ տիմէք իլէ) այ
ըրըր Ճէմիյէթսիզլէրտէն, քի եա
լընըզ պաշընայ պիր քիմսէ՝ նէ գա
տար իլիմտար, վէ մալտար, վէ նէ
գատար զիյատէ՝ ալլահա մագպուլ
գուլ օլուրսայ օլսուն, վէ Պատ
րիարզ, վէ Փափ, վէ Կաթուղե
կոս օլսուն, Լօկեղեցի օլամազ:

Վ) Է Ճիւմլէ տիմէք իլէ) գօլթուգ
Ճէմիյէթլէրտէն այըրըր:

Սահիհ իւզըէ տէմէք իլէ) այըրըր
օլ Ճէմիյէթլէրտէն, քի իթիգատ
լէրի վար, ամմա՝ սահիհ իւզըէ
տէյիլտիր:

Վ) Է իթիգաթլըլարըն տիմէք իլէ),
այըրըր իթիգաթսըզ իմանսըզլար
տան:

Վ) Է տօղրու իքրար իտէնլէրին
տիմէք իլէ) կէօսթէրիր, քի պաղը
քիմէսնէլէրին գալլի պաշկայ, տի
լէ

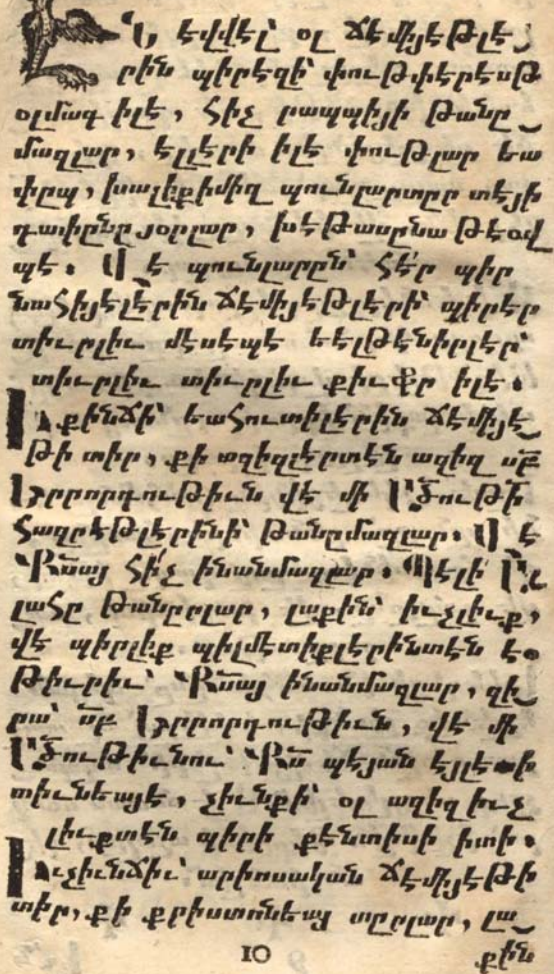
լի պաշկայ, օնլարը պըրըր՝ տօղըռ
լուղէթիյիլէ, քի գալպի տիլինէ՝
տօղըռ տէյիլ տիր (կեղծաւոր)
եանի՝ խօշամէթի, վէ գապիյիթ
ճէ սեօյլէյէնէր տիրլէր, քի ալ
չաք սայըլըրլար՝ ճիւմլէ միլլէթ
լէրտէն, վէ իմանսըզ կիւրուհին
տէն սայըլըրլար:

Սէ եանկըլըզը իբրար տիմէք իլէ)
պըրըր հերձուածօղլարը, քի ի
թիգաթլէրի վար՝ կեօեաքի սահիհ
տէյիլ, լաքին՝ իբրարլարընտայ եանկ
լըլըզ վարտըր:

Իշտէ Լակեղեցինին (սահմանը) եա
նի սընըրը՝ քէնտինին հասընը,
վէ հալիսինի, ալտը գապզ իթտի,
վէ գալպընը, վէ խարիճինի, տի
շարը աթտը:

Լակեղեցինին սահմանընը՝ պէյան
էյլէտիք չիւնքի, էվլէլայ՝ օլ տաշ
րատա օլան ճէ միյէթլէրի՝ ազպու
չուք սեօյլէյէլիմ, Սէ օնտան սօնկ
րա՝ իշիմիղին Քիբրինի աչալըմ, պէյ
ան իտէլիմ:

քին՝ իւչ անձրնը ՄԺԹԻՈՒՆ՝
պիր վարըքտա ինանմազլար, որ
դի անձնը՝ եարատըլըշ տիրէր,
հայրտան տօղտու տիմէզլէր, Պէ
լի՝ ճիւմլէ ազիզլէրտէն զիյատէ՝
փայէ վէրերէր. լաքին՝ եարատըլ
մամըշ տիմէզլէր.

Տեօրտիւնձիւ՝ մակեդոնական ճէ
միյէթի տիր, քի հագին սուրբ
ՄԺՐՆ անձնընը՝ եարատըլըշ, վէ
հիզմէթքեար փայէսինտէտիր տէր
լէր, քի պուշլարտա՝ արիօսական
լարա կիզլիձէ իւհագտըրլար, զերա
պուշլարըն Քիքրի՝ ծնլարա եար
տըմ իտէր, վէ ծնլարըն Քիքրի՝
պուշլարտ մէդանէթ վէրիր:

Պէշինձի՝ նեստորական ճէմիյէթի
տիր, քի որդին ՄԺ տիւնէայէ
կէլիպ՝ ինսան օլմատը տիրէր, օլ
սէպէպտէն հօթիւրիւ՝ Վնայ
ՄԺ տիմէզլէր, վէ Սարիամ կոյս
վալտէսինէ՝ Մստու՛ւաժաժին տի
մէզլէր.

Մլըրնձը՝ փափիսթայ ճէմիյէ
թի տիր, քի թիւրլիւ թիւր
լիւ

լիւ հերետիկոսութիւն լարա մէյլ
 էթմիշէր, քի բէք չօք, լաքին՝
 օլեր գաջ հերետիկոսութիւն լարը
 վար, քի պունլար տըր: Վսական
 Նկեղեցիյի՝ հռօմէականայ թէպ
 տիւ իթմիշէր: վէ օլ Նկեղեցի՝
 քի Վսուն իւղէրինէ (եանի Որ
 դի Մի իսմինին իւղէրինէ) եա
 փըմըշտըր, Պետրոս առաքեալըն,
 վէ փափլարըն իւղէրինէ եափրլ
 տը տիրլէր: վէ պէօյիւյիւ, վէ
 պաշը, վէ սահիպի Նկեղեցինին
 Վս տուր, պունլար Պետրոսու,
 վէ փափլարը պէօյիւք, վէ պաշ,
 վէ սահիպ իտիրլէր: վէ եանկըլ
 մազ իսիմ, քի Ռապպիյէ եարաշըր,
 պունլար հռօմայ փափընայ վէրիւ
 լէր: վէ եէքպաշընա հիւքիւմտար
 լըգ, քի Նարատանա եագըշըր՝
 ճիւմէ ճանլար իւղէրինէ, վէ օ
 նու տախի փափայայ վէրիւլէր: վէ
 Նկեղեցի՝ Վսյ գուլլուգ իտէճէք
 տիր, լաքին՝ պու հռօմէական ճէ
 միյէթի՝ իսթէրլէր, վէ չօգ թիւր
 լիւ եալան եանկըլը սեօզլէր իլէ
 իպ

իպրամ իտերէր, քի ճիւմէ ճան
լար՝ փափայա գուլուգ
իծսինէր:

Լմտի՝ պուրատա պէյան օլսուն
սիզէ, քի տիզիմ սօհպէթիմիզ՝
պու քիծապտա՝ պու ալծընճը ճէ
միյէթ իլէ օլաճագ տըր, քի փա
փիսթայ տէնիլիւրէր: Սէ պու
ճէվապլարընը օլ քեաղիպլէրին՝
պիրէր պիրէր՝ չիւրիւթմէք տիր
միւրատըմըզ՝ Սլաճըն լուդֆու
քէրէմի իլէ:

Իմտի՝ պիլմէք լաղըմ պու
հերձուճած ողուծիւնու՝ քի
պու հռօմէական լուղէթինի՝ Լիկե
ղեցի իւղէրինէ՝ էսկի հերձուճ
ծօղ փափիսթալար գօմատըլար,
ղիրա՝ օնլարըն հաւատամքընտա՝ պէ
լի սայրը հերձուճած ողուծի վար,
լաքին՝ պու հերձուճած ողուծիւն
եօգտուր: Լյանի՝ հռօմէական լու
ղէթի եօգտուր: Խշտէ աշիքեարէ
կեօրիւնիւր, քի պու հռօմէական
լուղէթինի՝ պու եազըն զէմանլէր
տի

տէ կէլէն՝ պագը ալտատըճը վար
 դապետէր եազորլար՝ քեաղիպ քի
 թապլորընտա՝ դաւանութիւն իչին
 տէ՝ տիմէք իլէ , քի ինանըրըզ՝
 սալթ պիր հռօմէական Նկեղեցիյէ
 քի եանի՝ ալէսէվիյէ՝ իւմիւմէն՝
 ճիւմլէ Նկեղեցի՝ հռօմէական ճէ
 միյէթի օլայ , քի պէսպէլլէ եա
 լանսորր : Ս իրայ՝ Նկեղեցի լու
 դէթի՝ ալէսէվիյէ իսիմ տիր , վէ
 էյէր հռօմէական իսմինիտէ՝ օնա
 էքլէրսէք , օլ իսիմիլէ՝ Նկեղեցի
 տիշարը չըգար յընդհանրականտան
 վէ օլուր մասնական , եանի՝ պիւ
 թիւնտէն չըգար , օլուր պիր վար
 չայ : Նէ շէքիլ՝ քի տէսէք պիր
 լուղէթ (եանի ատէմ) պու ատէմ
 իսիմին ալթընտա՝ ճէմ օլուր ճիւմ
 լէ ատէմ : Ալաքին՝ էյէր արթը
 րըրսագ օնայ՝ պիր (պօղոս) իսիմ
 իշաէ սէջիլտի տըշարը չըգտը ,
 ճիւմլէ ատէմտէն : Պու էճիլտէն
 էյէր պիր ատէմ՝ հէր քիմ օլուր
 սայ , հաւատամքը՝ օլ հռօմէական
 իսիմ իլէ տէրսէ , տէմէքիստէր , քի

Ճիւմէն Լօկըցիյէ Ինանմամ, Էայ,
 այրըմըչ պիր փարչայայ Ինանըրըմ
 քի հոմէական ճէմիյէթիտիր •
 Սէ հէմ՝ սօրարըմ օլ հոմէա-
 կան վարդապետէրէ, քի հը-
 ոմայեցիլէր տախի՝ փուլթփէրէսթ
 իքէն, օլ վադիթտէ՝ Լօկեղեցի
 Էօդ մի իտի, պէլլէ քի վարիտի •
 Սէ էյէր վար իտի, Օնա նասըլ
 իսիմ գօյալըմ, Լըրուսաղէմական,
 Էօգսա ուրհայական, Ընտիրքական
 Էօգսայ սամարիական, Օ իրայ էն
 էվլէլ՝ քրիստոնէական հաւատք՝
 պուճըրտան վազ օլունտու, վէ
 Լօկեղեցի՝ պուճըրտայ պուլու-
 նուրիտի, քի տախի վարմամըչլար
 իտի հոմայայ՝ Պետրոս, վէ Պօ-
 դոս առաքեալլար, Լաքին՝ պուճը-
 լարտան՝ հի՛չ պիրիսի տուրտու-
 րամազ, Ճիւմէն Լօկեղեցիյի, Էայ
 պուճըր՝ հէր պիրիսի (մասնաւոր)
 Էանի՝ պիրէր փարչայ Լօկեղեցի-
 լէրտիրլէր • Պէօյլէ Լօկեղեցի-
 լէր՝ չօգ վարտըրլար, քի նոր կը
 տակարանտայ Էազըլըտըրլար, քի

Ճիւղէսի փարչալարտորւոր, Սէ
 հեմ՝ նէ զաման քի Նաբեալար
 վերնատունտայ տէտիւն, քի ինա
 նորըզ՝ օլ փաք ճէմիյէթէ. Սորա
 ըմ. քի նէ շէքիւ ճէմիյէթ իտի
 օլ ճէմիյէթ, քի Նաբեալար ի
 ման կէթիրիս՝ ինանտըլար օնայ,
 Լայեր տէրսէն, հռօմէականտըր՝
 օլ տէտիքէրի:

ՁԵՎՈՂ:

Ետէ օլ վագիթտէ՝ հռօ
 մայ փուլթիւրէսթլէքտէ ի
 տի. Լայէ իսէ՝ պանայ սեօյլէ այ
 հերձոճաթօղ՝ օլ Լպեղեցիյի, քի
 եէլթէնէլիմ օնայ. Սէ հեմ՝ Լ
 կեղեցի՝ հռօմայ շէհրինտէ՝ էյեր
 օլմուշ օլայիտի, եալանջըլարըն սեօ
 զիւնէ կեօրէ, օլմուշ օլուր իտի,
 քի նիշէքի Պետրոս Նաբեալ՝ հը
 ռօմայայ վարմամըշ իտի, Քսուհ
 Լպեղեցիսի՝ զահիրտէ տէյիլ իտի,
 եանի՝ եօգ իտի, քի տէմէսի պեօյ
 լէ՝ պեօյիւք քիւֆիւր տիւր:
 Լ. 16 Օ.

Օ իրայ՝ Քսուհն ընդհանրական Ե
կեղեցիսի վազիթ օլմամըշ, քի մէն
օլտուն, վէ վազիթ օլմայաճազ՝ քի
մէն օլունսուն, Օ իրայ՝ Եկեղե
ցի՝ ճշմարտութիւն թէմէլ տիրէ
յի, վէ գավիլիլիտիր, Լ'ապեալըն
տէմէսինէ կեօրէ Տիմօթէոսայ,
պիրինճի քեահիաին, Գ, ԻԳ, Խմ
տի՝ պանտրո պու ճիւմլէյէ, քի
ընդհանրական Եկեղեցի՝ գատիմ
տիր, լաքին՝ հռօմայ ճէմիյէթի գա
տիմ տէյիլ տիր, վէ սօղըատանտրո,
Ս է հէմ՝ ճիւմլէ իլիմտար, վէ
ազլը պիւթիւն օլան քիմսէլէրին
իլամընայ, կեօրէ՝ օլմամըշ, վէ եօզ
իւզէրինէ՝ իսիմ գօնուլմազ, վէ
սեօյլէնմէզ, եայ, վար իւսթիւնէ
իսիմ տէնիլըր, վէ սեօյլէնիր,
Չիւնքի քրիստոնէայ ճէմիյէթի
եօզ իտի հռօմատայ՝ օլ վազիթտէ,
քի Լ'ապեալար ճէմիյէթ օլուն
տուլար՝ օլ վերնատունտայ, Լ'օյ
լէ իսէ՝ պէլլէքի՝ ընդհանրական
Եկեղեցի վար իսի՝ օլ վազիթտէ,
քի Լ'ապեալար իսիմ հռօմազիլէ
Ի

իման կեթերտիւն, տիմէք իւն ՝
քի իհեթիգաթ իտերիզ՝ եալընը
պիր փաք Լակեղեցիյէ :

Լայեր տէրսէն, Քն Պետրոսայ
տէտի, քի շու գայանըն իւղերի-
նէ եալաճաղըմ, ճէմիյէթիմի պէ-
նիմ : Իշտէ Պետրոս քէնտիսի,
վէ աթոռու տախի հռոմատատրո,
պունտան կեօրիւնիւր, քի հռ-
մատայ եափըմըշ տըր Լակեղեցի,
օնուն իչիւն՝ օնա միւթի օլմալ :

Ճէլու :

 Ճէպ հանկիսին տէրսին, քի
քէստէտէն Լակեղեցիյի,
քի եափըմըշ տըր աղաճտան՝ տաշ
տան՝ վէ թօփրաքտան՝ Պետրոսուն
մեղարընըն իւղերինէ՛, եօգսա՝ հը
ռօմանըն ճէմիյէթինի՛մի տէրսին :
Լայեր քէրէստէտէն օլանը տէրսէն
օնա ճէմիյէթ եէրի տէրիզ, քի օլ
եէր՝ ընդհանրական Լակեղեցի տէյ
իլայ, եայ՝ մասնական պիւն օլամաղ
եանի՛ պիր փայլ պիւն օլամաղ :

Ս է հեմ՝ օլ հաւատամքտայ օլան
ճէվապէ, քի իթիգաթ իլէ իգրար
իտերիզ. քերէստէտէն եափըլան
իչիւն տէյիլ, եայ՝ ճիւմէ իթի-
գաթըլարըն ճէմիյէթի իչիւն տիւր
նիճէ սահման, վէ սընըր վերտիք,
քի Լիէղէցի՝ ճիւմէ իթիգաթը
լարըն ճէմիյէթի տիր.

Լ քիւն՝ էյէր հռօմէական ճէմիյէ-
թի տիր տէրսէն, քի եափըլմըշ
տըրլար Պետրոսուն իւզէրինէ.

ՁԷԼՈՒ

Լ էյէր տէրսէն, քի Պետրոսուն
անձընըն իւզէրինէ.

Լ քարոսուն անձըն՝ շիմտի
լիք եօգտուր, զիրա հայաթ
տէ տէյիլ, ճանը թէնիւնտէն այրը
մըշտըր. Ս է էյէր անձըն հայաթ
տէ օլսայ պիլէ, կինէ եափըլամազ
հռօմէական ճէմիյէթի՝ օնուն իւս
թիւնէ. Օ իրայ՝ նիչէքի Պետրո
սուն անձըն՝ հռօմայ շէհրինտէ
գապզ օլունմուշտուր, նէ՛ շէքիւ
եա

եափրըսայիւնի՝ հռօմէական ճէմայեթ
 լէր՝ ծնուն իւսթիւնէ, քի հէր
 քէշ տիւնեանըն պիրէր սէմթիւն
 տէ տիրլէր, քիմի մաղըրպտայ, քի
 մի մաղըրպտայ, քիմի ուռոււմտայ,
 քիմի գըռըմտայ, վէ գուսուրու
 ծնա կեօրէ:

Վէ հէմ՝ պէլի՝ Քա Պետրոս
 սայ՝ գայայ իսիմ գօտու, լա
 քին՝ տէյիւ քի զաթը վարլըղը ի
 լէ՝ գայայայ թէպտիւ օլունսու,
 քի եափր ալթընայ գօնուլսուն:
Վէ Լիւկեցի՝ եափր տէնիլոի,
 լաքին՝ տաշ, թօիրագ, վէ քերէս
 տէ տէյիւ, քի գայայայ թէպտիւ
 օլան՝ Պետրոսուն իւսթիւնէ եա
 փրլըն:

Լայեր տէրսէն, քի Պետրոսուն
 ճանընըն իւղէրինէ եափրլըրալու:

Նիւր:

ՄԱՆԻ Պետրոսուն՝ շիմ
 տիքի հալտէ՝ Լիւկեցի
 նին՝ իւք էվլաթլարընըն
 պեօլիւյիւնտէ տիր, քի անդրան

կաց Նկեղեցի տէնիլիւր ծնար, 1
 քին՝ սիլահլանմը ճէնկտէ օլան
 Նկեղեցի՝ տախի տիւնեատէտիր,
 տախի էրիշմէմիշ տիր ծնարայ, 1
 ք իսէ՝ օնտաքի թէմէլ՝ պուստա
 քի եափըյայ թէմէլ օլամազ,
 1, քէր տէրսէն, Պետրոսուն թէ
 նինին իւսթիւմէ եափըլոր եկիցի:

ՆԵՎԵՐ:

 Ի՛նչ պիր տիւրլիւ ճէմիյէթ եա
 փըլմատը, օնուն թէնինին իւ
 զէրինէ, նիւթականտան դայրը. եա
 նի՝ տաշտան, թօփրագտան եափըլ
 մը՝ հռօմանըն՝ ճէմիյէթ եէրին
 տէն դայրը. օլ տախի՝ սիզին սեօ
 զիւնիւզէ կեօրէ, քի պիզիմ սեօ
 զիւմիւզ՝ օնտան էօթիւրիւ
 տէյիլ:

Իմօի՝ օլ Բստան տէնիլէն քէյ
 ւամ, քի շու գայանըն իւսթիւնէ
 եափաճաղըմ՝ Նկեղեցիմի, սուլայ
 տույուլմազ, վէ աղնանմազ, քի սեւ
 րոսուն անձնընըն՝ եախօտ ըուհի
 նին՝ եախօտ թէնինին իւզէրինէ՝

Ինչպէս ինչպէս եւ Բաղդադ օրաց
Եւ հիմա՝ պէլլի պէյանտըր՝ պու
քէլամըն լուղէթի, քերականութի
մարիֆէթի իլէ:

Օ իրայ (շու) տէնիլէն լուղէթ՝
դերանուն օլմաղ իլէ, քի քէլամ
լարըն՝ սէքիզ փայըն պիրի տիր.
վէ հիմա Փայլար կիպի՝ դիմա ալ
թընայ տիւշմէք իլէ, տայըմա՝ իւ
ջիւնճիւ դիմ կեօսութիւրիւ. Օ ի
րայ՝ դերանունլար՝ (պէն, պէնիմ),
կեօսութիւրիւլէր՝ իւքինճի դէմի.
(սէն, սէնին, կեօսութիւրիւլէր՝ իւ
քինճի դէմի. Լաքին՝ (պու, շու,
օ), կեօսութիւրիւլէր՝ իւջիւնճիւ դէ
մի հէր տայըմ:

Իմտի էյէր Ինչ տէմիշ օլաիտի,
քի սէնին իւսթիւնէ եւ Բաղդադըմ
ճէմիյէթիմի, օլ վաքիթտէ եւ քըշըր
իտի տէմէք, քի Պետրոսուն իւս
թիւնէ՝ եւ Բաղդադ Լաքիւղէցի. Լա
քին՝ տէմէտի սէնին իւսթիւնէ.
Եւայ՝ տէտի շունուն իւսթիւնէ.
Իչտէ աշիքեարէ կեօսութիւրիւ Պետ
րոսուն իթիգաթընըն իգրարընը.

Այլ օլ իգրար օլունան՝ քէլամըն
 իւղերինէ՝ տէտի եափաճաղըմ, ճգ
 միյեթիմի պէնիմ, Լշտի իլքինճի
 գէմ՝ Վրս սեօյլէյէն, իքինճի դէմ
 Պետրոս, իւղինճի դէմ՝ Պետ
 րոսուն իթիգաթընըն քէլամը. քի
 օլ քէլամըն իւսթիւնէ եափըլտը
 լար վէ եափըլըյօրլար, վէ եափըլա
 ճագլար՝ ճիւմլէ իթիգաթ իտէնլէրօ
 Լաքին՝ մըխիթար սեփաստացի՝
 Վատթէոս մեկնուլթիուն՝ 386
 րագամընտայ՝ գարշըլար պիղի. քի
 Վրս՝ տէմէք իլէ շու գայանըն իւս
 թիւնէ՝ կեօսթէրիթ Պետրոսուն
 անճընը. վէ աղնամամալը (տէր)
 քի իթիգաթընըն իւսթիւնէ եա
 փար. (Վմայ՝ կինէ օլ քիթապըն՝
 389 րագամընտայ՝ եանկըլըր, վէ
 քէնտինէ գարշը եագար, տիմէք ի
 լէ, քի Վրս՝ քէնտի պաշընայ գայա
 տըր՝ քի Լշկեղեցիներն իթիգաթը
 օնատըր. Լաքին՝ Պետրոստայ գա
 յատըր, տէյիլ քէնտի պաշընայ.
 եայ՝ իթիգաթըն սէպէպի իլէ գայա
 տըր. քի օլ իթիգաթըն տօղըու

լուղունա կեօրէ՝ սյօրձլուտուրլար
 օլմագ իծիգաթլըլար, քի եափըլա
 ճագլար օնուն իւսթիւնէ, (եանի
 օլ քէլամըն իւսթիւնէ,) Լալէ
 իսէ՝ միսթարըն կիւնէ քէնաթի ճէ
 վապընայ պագընձայ՝ Պէտրոսուն
 անձընըն իւսթիւնէ տէյիլ տիր
 Լալէղէցի, եայ՝ իծիգաթընըն իւս
 թիւնէ, Զիւնքի պէօլէ տիր մը
 խիթար, քէնաթի գըլըձըն իլէ՝ սէն
 քէնաթինի հէլաք էթտին, պուհոտայ
 հիչ քիմսէնին գապահաթը Էօք՝
 Լքի դըթ ճէվապըն՝ էլպէթ պիրի
 սահիհ, վէ օլ պիրիսի եալանտոր
 Պիղէ կեօրէ՝ իլէրիքի եալանտոր,
 վէ սօնէրաքի սահիհ տիր, Լալին՝
 եաղանայ կեօրէ՝ հանկը եանընտան
 ալըրայ ալըն, քէնաթիսի եալանը
 տըր, Երայ՝ իքիսինիտէ՝ տօղրու
 վէ սահիհ տէյի եաղմըշ տըր,
 Լալէր պիր քիմսէ տէրսէ, քի
 ըօդ ուլու քիմսէլէրտէն տէնիլմիշ
 տիր, քի Լալէղէցի՝ Պէտրոսուն
 իւսթիւնէ եափըլմըշ տըր,
 () Ենուն ճէվապընը տախի՝ իլէրիյէ

վարտրդտայ՝ Խնշալահ Էաղարըզ,
Լաբին՝ շիմտիքի հալտի՝ Իթիգաթ
Իւզէրինէ օլմասընը սահիհէյէլմ
հագիգէթ Իւզըն:

Պէլն քերականութիւն մարիֆէ
թի իլէ սահիհէտիք, քի Լէկեղէ
ցի՝ Իթիգաթ Իւսթիւնէ պինա օլ
մուշտուր. լաբին՝ քիթապլարըմը
զըն հիւքմիւնէ կեօրէ՝ Էքի, վէ
Իւջ շահիտ իլէ՝ մամուր օլտուն
ճիւմլէ քէլամ տէնիլմիշ:

()Նուն իջիւն՝ կէթիրիրիմ շահիտ
էն էվվէլ՝ օլ քիմսէյի, քի Էլ
պէթտէ մագպուլ օլտուն՝ ճիւմլէ
հրիստիւան տէնիլէն միլլէթլէրէ:

Սկիաբան՝ Յօհանուս մեկնութիւն
ԲՃ րադամընտայ՝ Էաղար Քո ի
ջիւն: Պէտրոսուն իգրարընը՝ Թէք
միլ Իթիգաթ տէյի՝ գապուլ էյլէ
տի, վէ տէտի, քի Էափարըմ Լ
կեղէցիմի՝ օնուն Իթիգաթընըն Իւս
թիւնէ, Վեօրտիւնմիւ, այ վէնէ
տիկ մեկնիչի, Պէտրոսուն անձը
նըն Իւզէրինէ մի Էափար, Էօգ
սայ Իթիգաթընըն:

Այս Գրիգոր լուսաւորիչ՝ Մ. Գա.
Թանգեղոս քիթապըն՝ 296 թագա-
մունտայ՝ տէր. քի. Նալան, վէ. քեա
ղից Թաշիէրէսթլիդէ պէտէլ՝ Թաշ
էյլէտի իթիգաթլէրինի՝ քէնտի-
նին շահիտլէրինին, (Եանի՝ Մ. Գա.
քեալարընըն՝) քի գըմըլտանմազ,
վէ մամուր օլտունլար:

Այս Գրիգոր՝ Նարեկացի՝ ապարա
նից ճառընտայ՝ Նիկեղէցի իջիւն
տէր: Բապայինին այագլարընայ Եէր
օլմագ իւզըն՝ իթիգաթ գայասընըն
իւսթիւնէ՝ մամուր օլտունտու:

Այս՝ Ներսէս շնորհալի՝ արարչու
Թեան շարականընտայ՝ (շինօղ է
յիցս՝) ճիւղէ Եարատըմըշ շէյ
լէրի՝ Եօգտան վար իտիւպ՝ Եափը
ճը մէվլայ, քի սէն՝ Ս. Էմ տէնի
լէրսին, կինէ սէն Եափտըն Նիկե
ղէցիցի, վէմին քէլամընըն իւսթիւ
նէ: (Նաանի Պետրոսուն իգրարը
նըն իւսթիւնէ:) Օ. իրայ՝ Պետ
րոս տիմէք՝ վէմ տիմէք տիր, օնուն
իջիւն տէտի, քի վէմին իգրարը
նըն իւսթիւնէ:

Ս է Թէքրար՝ օլ Շ նորհալի՝ Պօ
ղոս՝ Պետրոս շարականն՝ օրհնու
Թիւնուն իլք տունունտայ՝ եազար,
Շ ալ օլ պեօյիւն քի կիւնտէ,
այ ազիզ Ակեղեցի, անկմագ իլէ
ազիզ առաքեալարը, քի գալիլէն
միշին՝ իԹիգաթ Թաշընըն իւս
Թիւնէ:

ՍԷ Սօլսէս խորենացի՝ աշխար
համատրան շարականն՝ իքինձի տու
նունտայ՝ եազար: Թալիմլէնիպ
էօյրէնտիք՝ ազիզ առաքեալարտան
փառաւորել իԹմէղէ սէնի եայ
Րապպիմ, սէնին սրբութեան սա
րայընտայ (եանի՝ Ակեղեցիտէ) քի
սէն՝ օնու Թէմլլէնտիրտին, իԹի
գաթ գայասընըն իւսԹիւնէ:

ՍԷ Սահակ՝ տէյիլ պարթև, տա
պանակ շարականն՝ տեօրտիւնձիւ
տունունտայ՝ եազար: Առաքեալա
րըն, վէ Սարգարէլէրին իԹիգա
թընըն՝ Թէմլլ Թաշընըն իւսԹիւ
նէ եափտըն, սէնին փսք Ակեղե
ցինի:

Թէքրար օնուն: Շ ողակաթ շա
րա

րականքն՝ ողորմեանքն իւր տու-
նունտայ՝ տէր։ Սամուր իԹտին
քէլամ իլէ (եայ՝ Վն) սէնին Լ
կէղէցինի, Լճաքեւական Թաշըն
իւսԹիւնէ։

Թէքրար օնուն։ Հայրապետաց շա-
րականքն՝ օրհնութիւնուն տեօր
տիւնձիւ տունունտայ՝ եազար։
Հայրապետէր Թէքրար գալիլէտի
լէր՝ Լճաքեւական քարոզուիւ։
Սք եկէղէցինին իԹիգաթընըն՝
Թէմէլ Թաշընըն իւսԹիւնէ։

Թէքրար օնուն։ Սաչ շարկանքն՝
էն էվլէլինտէ՝ տէր։ ԻԹիգաթ
Թաշընըն իւսԹիւնէ՝ պինց էյլէտին
(այ՝ Վն) սք Լկիլցինի սէնին։

Սք իգնատիոս՝ Ե նորհալինին գա-
լու եօլտաշը՝ Ղուկաս մեկնիցին։

140 րադամընտայ եազար, փէտէ
րի Լւլաշըն Ռուհի՝ Ե մաւօ
նուն (եանի Պետրոսուն) աղզը
իլէ սեօյլէտի՝ ճիւմլէ Լճաքեալ
լարայ պէտէլ, քի օտուր Վն Ու
գի Լճ. վէ վերտի շէհատեԹլիք։
Սէ օնուն իգրարընը՝ ճիւմլէ հը

ըխտիեան լըղայ թէմէլ դօտու (եա
նի ճիւմէ Լեկեղեցիէ) քի հիւ
դըմըլտանմազ՝ ճիհէննէմին ճիւմէ
գազալարընտան :

Յարացոյց ապաշխարողի տէնիլէն՝
լաթին քիթապընըն՝ 431 ըագամըն
տայ՝ եազար Լեկեղեցի իջիւն :

Պու շէհր (տէր) ոլ գատար եէ
նիլմէզ տիր, քի տախի ճիհէննէ
մին գաբուլարը պիլէ՝ եէնէմէղլէր
օնու, զերայ՝ գըմըլտանմազ իհթի-
գաթ թաշընըն իւսթիւնէ եափըլ
մըշարը :

Լաքինու թէց տէնիլէն՝ լաթին
քիթապընըն՝ 32 ըագամընտայ տէր
Քն տէտի՝ շու գայանըն իւսթիւ-
նէ եափաճաղըմ, եկեղեցիմի պե-
նիմ, եանի՝ իհթիգաթըն մամուր-
լուղունուն իւսթուլնէ : Աէ ա-
ղաճըգ սօնկրայ տէր : Սիրայ՝ պեոյ
լէսի քիմսէտէն գօրգմազ : զերայ՝
գալիլէնմիշտիր՝ գըմըլտանմազ թա-
շըն իւսթիւնէ, եանի (տէր) գաափմ
ճշմարտուի իւսթիւնէ, քի Քնու
հաւատըր տըր : Լայլէ իսէ՝ Լեկեղե-
ցի

ցի՛ Պէտրոսու՛ն հա՛ւատքընըն իւս
թիւնէ՛ պինայ՝ օլմուշտուր, տէյի՛լ
քէնտի իւսթիւնէ՛. Խսթէսէք տէվ
շիրմէք՝ տախի չօ՛գ շահատէթլէք
պուլապիլիրիզ, լաքին՝ պուգատար
ճայ եէթիշիր:

Եւ շիմտի հանկիսինէ իթիմատ ի
տէլիմ գարտաշլար: (Օ) Եէնի
մեկնիչ օլան՝ մխիթար ալտատրճըյա՛
մի, քի տէտի եափմազ իթիգաթ
իւզէրինէ. Եօգսայ՝ Ոսկեբերանայ,
հայ սբլարընայ, վէ Քիրէնկ վար
դապետլէրինէ մի՛. Իշտէ պուճլար՝
իւչ միլէթին վարդապետլէրի,
եանի՛ Ուռուճլարըն, հայլարըն,
վէ Քիրէնկլէրին, պիր սեօզտէ,
վէ պիր Քիքիրտէ օլուպ՝ տէտի
լէր, քի Քսու՛ն՝ շու գայանըն իւս
թիւնէ տէտիղի, շու իթիգաթըն
իւսթիւնէ տիմէքտիր:

Եւ արին՝ օլ մխիթար տէնիլէն խա
բեբայ մեկնիչ՝ եազտը, քի իթիգա
թընըն իւսթիւնէ եափմազ. ետ՝
շու գայանըն իւսթիւնէ տէմէսի
իլէ, կեօսթէրիր (տէր) Պէտրոս

սուն քէնտինի, քի տիմէք տիր սէ
նին իւսթիւնէ,

Պուսէ՛ շէքիւ ութանամագ տըր
գարտաշար, հիջ պիլմէմ իմտի՛
Պետրոսուն՝ օլ իթիգաթընըն իգրա
ը՛ հանկի ճէմիյէթտէ պուլունուր
սայ, իշտէ օտուր ընդհանրական
Նկեղեցի. տէյիւ քի հռօմէական
վէ հէմ՝ էյէր Նկեղեցի օլմազ
իսէ՛ իթիգաթ իւսթիւնէ, եա՛
օլսայ Պետրոսուն իւսթիւնէ, շիմ
տիքի վագիթտէ՛ Նկեղեցի օլմա
մալը. զիրայ՝ շիմտիքի հալտէ՛ Պետ
րոս քէնտիսի մէյտանտէ եօգտուր,
նիճէքի տէտիք. Վաքին՝ Պետրո
սուն իթիգաթը՛ տայիմ Նկեղե
ցինին Քիքրինտէ, վէ տիլինտէ
տիր, քի օնուն իւսթիւնէ եափըլ
տըլար, վէ հալան եափըլըլար,
վէ եափըլաճազլար,

Լմա՛ վէնէտիկ մեկնիչի միսի
թար սեբաստացի՛ գարշըլար պի
ղի, Սատթէոս մեկնութիւնուն
388 բագամընտայ՝ վէ տէր. Շիմ
տիքի հալտէ՛ Նկեղեցինին թաշը
Պետ

Պետրոսուն վեքելի տիր • (եանի
 փափարը) չիւնքի Պետրոս օրթա
 տայ եօգտուր • Օ իրայ՝ (տէր)
 Բն Լ'ռաքեալարայ՝ նէ Թիւրլի
 Տիւքիւմտարլըք վերտի իսէ՝ տայի
 մա օլմագ իւզըն վերտի • զիրայ՝
 օլ Տիւքիւմտարլըք՝ օնլարտան իգ
 Թիզայ տըր կէջմէղէ, օնլարըն վե
 քիլէրինէ աախի • Զիւնքի (տէր)
 Պետրոստայ՝ Թաշ օլմադլըք վար
 իսի • օլ Թաշլըք կէջտի՝ օնուն
 վեքիլէրնէ •

Նիւրդ •

Լ'օրեւնիւղ գարտաշար
 վե խէյալ էտինիղ՝ միսի
 Թարըն տիվանէլիղինի, քի Լակե
 ղեցինին պիրլիղինի՝ նէ գատարայ
 պըրտը • Օ իրայ՝ էյէր Լակեղեցի
 պիր իսէ • իշտէ պինայ օլունտու •
 Պետրոսուն իւսթիւնէ • Լայ օ
 պիր վեքիլէրինին իւսթիւնէ եա
 փըլանլար՝ նէ՝ տիրլէր • Իշտէ միսի
 Թարըն սեօգիւնէ կեօրէ՝ նէ՝ գա
 տար փափ կէլիշսէ • Պետրոստան

պէրի, օլգատար Լօկեղէցի օլմալը,
 եանի՝ փափլարըն սայըսընա կէօրէ,
 քի պէօյիւք ահմադլըք տըր: Օ ի
 իրայ՝ պէլի Լ՝ռաքեալլար՝ նէ հիւ
 քիւմտարլըք ալտըլար իսէ Քն
 տան, կէչտի օնլարըն վէքիլէրինէ՝
 օլ հիւքիւմտարլըք: լաքին՝ իսիմ
 լէրի Լ՝ռաքեալլարըն՝ կէչմէտի քէն
 տի վէքիլէրինէ: Օ իրայ՝ Պէտ
 րոստուն դաշ տէնիլմէսի, հիւքիւմ
 տարլըք տէյիլ օնայ, եւ՝ Պէտ
 րոս իսիմին Թէրճիւմէսի տիր: Ու
 ուումա փիթուօ, էրմէնիճէ վէմ,
 Թիւրքճէ դաշ: Միսալ էօրիւնէկ
 տէյիլմ, օպիր Լ՝ռաքեալլարըն է
 սիմէրի տախի կէչմէտի, քէնտի
 լէրինին վէքիլէրինէ: Օ իրայ՝
 Խադէօստուն իսկէմլէսինտէ օթու
 բան՝ Խադէօս տէնիլմէզ, քի
 մէթհ իտիճի տիմէք տիր: Լօյլէ
 իսէ՝ շիմտիքի Վաթուղիկոս տախի
 մէթհ իտիճի օլմալը: Մէ Զօհան
 նէսինքի՝ Զօհաննէս տէնիլմէզ,
 քի տիմէք տիր միւթիւ, վէ քէ
 րէմլի, վէ ինայիթ իտիճի: Լօյլէ
 իսէ՝

Իսէ՛ շիմտիքի յօհաննէսին եկրին
 աէ օթուրանլար տախի՛ պեօյլէ աէ
 նիլմէլի։ Պուշլարա քէզալէք՝ Պետ
 րոստուն վէքիլէրի տախի՛ Պետրոս
 տէնիլմէզ։ քի տիմէք տիր թաշ։
 Սէ նիճէ տէտիք, էյէր Լպեղե-
 ցի՛ Պետրոստուն, վէ փափլարըն
 իւսթիւնէ եափրլըրոսայ՝ հէր պիր
 վագիթտէ, չօղալըր իտի Լպեղե-
 ցի օլ գատար, նէ գատար քի փափ
 կէլիշ տիր, վէ նէ գատար քի կէ
 լէճէք տիր։ Չիւն պեօյլէ իսէ,
 Լպեղեցի՛ իթիգատ իւղէրինէ պի
 նայ օլուր։ տէյիլ քի Պետրոստուն
 եա քի փափլարըն։ Օ իրայ՝ նիճէ
 քի Լպեղեցի պիր տիր, օնուն կի
 պի՛ իթիգատտայ՝ պիր տիր Լպե
 ղեցիտէ։

Լէյր պիր քիմսէ տիրսէ, քի հը
 ոօմէական Լպեղեցիսի՛ ընդհան
 րական օլմասը՝ օնտան պէլլի տիր,
 քի ճիւմլէ միլլէթլերտէն՝ քէնտի
 նէ միւթիսի վար տըր։

ՍԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՏԵՐ ՄԻՆ
 ԼԵԹԱՆ ԲԵՆՈՒՆԷ ՈՒՅԱՐՐ
 ՎԵԼԵԻ ՕԼՄԱՅԱՅ, ԼՔԵՐԻՆ՝ ՄԵ
 յԵԼԻՄ ՔԻ ՎԱՐՐՄԸՆ, ՄԵՅԵՐ ՕԼ ՍԵ
 ՎԵՊԱՏԵՆ ԷՕԹԻԼՐԻԼՄԻԼ՝ ԼԿԵՂԵ
 ԳԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ՕԼՄԱՅԸ, ԼՅՍԵ
 ԻՍԷ՝ ԻՂՄԵ ՃԷՄԵԹԻ ՀԱԳԱՐԱԳԻ
 ՆԻՆ՝ ՃԻԼՄԵՆ ՄԻԼԵԹԵՐՈՒՆ ԱՄԵ
 ՄԻ ՎԱՐՐՈՐԸ, ԲԵՆՈՒՆԷ ԹԱՎԻ. ՄԵ
 ԵՐ ՕԼ ՃԷՄԵԹԻ ՄԱԽԻ՝ ՄԻԵԼԻՄ
 ՄԻ, ՔԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԼԿԵՂԵԳԻ
 ՄԻՐ ՄԵՅԻ՝ ԼՅԵՐ ԷՅՍԵ ՕԼՄԱՅԻ
 ՔԻ ԱՄԵՄ, ՎԵ՝ ՄԻԼԵԹ ԶՈԳԼՈՂՈՒՆ
 ՄԱՆ ԵԱԲԸԼՄԱՅԻՄԻ՝ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ
 ԼԿԵՂԵԳԻ, ՎՍՈՒՆ ՎԱԳԹԻՆՄԵ՝ Ը
 ՀԱՆՐԱԿԱՆ ԼԿԵՂԵԳԻ ՕԼՄԱՄԱՅԸ. ՂԵ
 ՐԱՅ՝ ՎՍՈՒՆ ՎԱԳԹԻՆՄԵ՝ ՀԻՃ ՎԻՐ
 ՄԻԼԵԹՈՒՆ ԷՕԳ ԻՄԻ, ԵԱՀՈՒՄԻ
 ՄԻԼԵԹԻՆՄԵՆ ԳԱՅՐԸ. ՎԵ ՕՆԸՐԱՄԱՅ
 ՎԵՔ ԱՂ ԻՄԻԼԵՐ.

ԼՅԵՐ ՎԻՐ ՔԻՄԱՆԷ ՄԻՐԱՆ, ՆԻՃԷ
 ՕԼՄԱՍՐՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԼԿԵՂԵ
 ԳԻ ՀԱՍՏԱԿԱՆ, ՔԻ ՄԱՅԻՄ ՄԵՎ

շերիւրէր քարտինալար՝ փափայի
լէ պերապեր՝ իթիգատ խուսու
սինտէ՝ Գեթվալեր, վէ իլամէր
իտերլէր. վէ եօլ երբեան ատէժ
լէրի, վէ գանուլէրի գուրարար

ՁԷԼՈՂ

Յեր քարտինալար՝ փա
փայ իլէ պերապեր լօկէ
ղեցի տիր, նիճէ քի սէն ինանը
արն, տիմէք իլէ, քի իթիգատ ի
տերիմ՝ սալթ պիր լօկէղեցիյէ,
քի հռօմանըն ճէմիյէթի տիր. եւ
նէ զէման՝ քի փափայ պատարագ
իտեր, օլ պատարագտայ՝ փափայ
պաշար հաւատամքը սեօյլէմէղէ՝
քարտինալար իլէ պերապեր. տի
մէզ քի ինանըրզ պիզէ, քի ը
հանրահան լօկէղեցի պիզիզ. եւ
տերքի, իթիգատ իտերիզ՝ եալընըզ
պիր լօկէղեցիյէ.

Լօյլէ իսէ՝ սօրարըմ սօնայ՝ այ
հռօմայ մէսէպլի, էյէր լօկէղե
ցի քէնտիլէր օլտայ իտի, նիլիւն
ինանաճագտըրլար սայրըսընայ. Պէս

դէլն քի քէնտիւլէրի տէյիւ, քի
քէնտիւլէրինէ ինանսընլար, եւ
ստորըսը տըր, քի ինանըլար օնայ
Ս է իշտէ օտու-ր ընդհանրական
Լէկեղեցի, քի պիզ տախի՝ էրմէ
նիւան միլէթի՝ օլ փաթ Լէկեղե-
ցիյէ՝ իթիգատ իտէրիզ հագիգէթ
իւզրէ. տէյիւ լաթինլէր կիպի
տիլտէն՝ ամմայ տէյիւ կեօնկիւլ
տէն.

Ս է իլէ քի ընդհանրական Լէ-
կեղեցի՝ գապիւ տէյիւ տիր, քի
կեօրիւնսիւն. եւ՝ օնուն փարջա-
լարընը կեօրմէք իլէ, տույարըզ
ճիւմլէսինի, Լայլէ իսէ՝ սօնկ ճէ
վապ՝ հռօմանըն քարտինալլարը՝ փա-
փայ իլէ պէրապէր՝ ընդհանրական
Լէկեղեցի տէյիւ տիրլէր, նիչէ քի
պիր փարջայ տըրլար, վէ կեօրիւ-
նիւրտիւլլէր. Օ իրայ՝ հէր հան
կի նէսնէ օլուրսայ օլսուն, նիչէ
քի ընդհանրական տըր, կեօրիւնմէ
սի միւնքինսիզ տիր.

Լայէր պիր քիմսէ տիրսէ, կեօ-
թէր պիզէ ընդհանրական Լէկե-
ղէ

շէջեցի՝ հանկիսի տիր, քի իթի
գատ խտելիմ օնայ:

ՆԵՎԿՈՒ

Իտե աշխատարէ օգուհուր՝
սալիհ ճէմյէթլէրտէ, քի ի
թիգատ խտերիզ պիր եալընըզ
ընդհանրական, վէ Մուաքեւական,
փաթ ճէմյէթլէ:

Իշտէ պու ազիզ քելամը՝ իսթամ
պու շէհրիստէ օլան սինադ օստայ՝
ԻՏՕ ազիզ հայրապետլէր սեօյլէտի
լէր: Իշտէ պու Մուաքեւական լու
ղէթի իլէ՝ այրըլըր ընդհանրական
Եկեղեցի, ճիւմլէ ճէմյէթլէրտէն,
էյէր փարջալարտան, էյէր հերետի
կոօականլարտան, էյէր իմանսըզլա
րըն ճէմյէթլինտէն, վէ էյէր սայ
րըլարտան:

Վէ պու սէպէպտէն Էօթիւրիւ՝
էյէր Երուսաղէմական, էյէր ԼՂ
միաճնական, էյէր Հռօմէական, վէ
էյէր սայրըլարը, Մուաքեւական տէ
նիլէմէզլէր, էյէր Մուաքեւական ի
թիգատ իլէ՝ տօնանմամըշլար իսէ:

Յ իրայ՝ ճիւղէսի փարջալարտը-
լար, օնուն իջիւն՝ գապիւ տիր քի
եանկըլընլար, Ս է էյէր օնլար
եանկըլըրլարսայ, հէր նէրէտէ պու
լունուրսայ՝ Մաքեւական իթիմատ
իլէ թէմէլէնմիշ ճէմիյէթ, օտուր
իշտէ ընդհանրական, վէ սահիհ
կեղեցի, Սմտի՝ Մաքեւական
կեղեցի՝ ընդհանրականտըր, տէյիլ
քի Սլմիածնական, եա քի՝ հոօ
մէական,

Սշտէ պու Մաքեւական լուղէթի
իլէ՝ գօվուլուրլար հերետիկոսա-
կան ճէմիյէթլէր, զերայ՝ օնլար Մ
աքեւական իթիգատընայ՝ միւթի
տէյիլլէր, օնուն իջիւն՝ տէնիլմիշ
լէր հերետիկոս, Օնուն կիպի՝ ի
մանսըղլար տախի՝ Մաքեւական
հաւատքայ՝ միւթի տէյիլլէր, օն-
լար տախի՝ գօվուլուրլար Սկեղե-
ցիտէն, օլ Մաքեւական լուղէ-
թի իլէ, Օնուն իջիւն՝ պիլ Սը
մէնիյան միլլէթի՝ ինանըր, վէ ի-
թիգատ իտէրիզ՝ Մաքեւական
կեղեցիյէ, հանկիսի իսէ, Չիւնքի
եէլ

Եկե՛քնիր՝ Մաքեալարըն Եօլուն
 նայ, ծնա միւթի օլաւրուղ,
 Եւր տիրսէն, հանկիսի տիր
 օլ Լիւղեցի:

ՁԷ՛՛՛՛՛

Ո՛ւրաքեալարտան պաշլանըպ՝
 Թա՛ գատրգէօյ սինադոսունայ կէլ
 տի եկեթիշտի, վէ ծնտան այրըլոր
 իքի պեօլիւնտիւ, պիրի գալտը Էս
 կի Մաքեալարտանայ, վէ օպիրիսի
 այրըլոր, Իշտէ շիմտիյէտէք՝ օլ
 Էսկի ատէթտէ գալան՝ հանկիսի ի
 սէ, օտուր ընդհանրական, վէ Մաքեալարտան
 Լիւղեցի, քի կէլն
 միշ տիր Էսկիտէն պիրի, վէ հալա
 կէլնիր՝ Մաքեալարըն իթիգատը
 իլէ, ատէթի, վէ գանուլնի իլէ:
 Եւր տիրսէ պիր քիմսէ, օլ Մաքեալարտան
 լուղէթ՝ ծնիքիսինէ
 աղնանմաղ, Էա՛ սալթ Պետրոս ի
 չիւն աղնանըր: () Լ սէպէպտէն՝
 հոսմայ Լիւղեցիսինէ միւթի օլ

մալը, քի Պետրոսուհետուր, վէ Մ
ռաքելական տէնիր :

ՁԷՆՊ :

Ու լազրորտըյը տէյէն՝
հէր քիմ իսէ՝ եօլլայըմ
օնու՝ քէնտի սէվտիղինէ
օնտան ալսըն ճէվապընը : միսիթար՝
հասարակ բառարանտայ՝ Մռաքելա
կան լուղէթին հադդընայ՝ տէր քի
ճիւմէ օլ շէյլէր՝ քի Մռաքեալ
լարընտըր : եայ քի՝ եադըշըբ Մ
ռաքեալլարայ, վէ պու հիսապտէ՝
Մռաքելական տէնիր Նկեղեցի օ
նուն իջիւն, քի Մռաքեալլարըն
իթիգատընայ, վէ գանուհլարընայ
կեօրէ, հարէքէթ իտէր : Սար
պագ բառարանտայ, վէ պէնի եա
լան չըգար : Սեօրտիւնմիւ Նկե
ղեցիյի, քի հանկիսի տիր : Մռա
քելական օլմալը, տէյիւ քի հըռօ
մէական :

Սմտի՝ պուրսմըգտայ՝ պիր գաջ
սեօզ տախի եազալըմ, քի եէնի
մաատէն տիր : վէ պու կէջէն սօհ
պէ

պէթիմիշէ, փէք միմասիպ տիրօ

 Մլխական իշխանութիւնու՝
Թագաւորութիւն, վէ ճիւղէ
Իւլամալէրին ընդ իւլէ՝ պիւր
քիթապ եափմըշ. վէ իսմինէ՝ յա
ղագս սրբազան աթոռոյն հռոմայ
տէմիշ. Պու քիթապ՝ կալլիական
տիլինտէն՝ տալեան տիլինէ, տալ
եանտան՝ ուռումճայայ, ուռումճա
տան՝ էրմէնիճէյէ՝ Թերճիւմէ օ
լունմուշ տուր:

Պու տէնիլէն քիթապըն՝ լշինճի
պաշընտայ՝ Պետրոս Ղաթեալըն ի
Թիգատընըն իգրարը իջլւն՝ եա
զար, վէ տէր. Պետրոսուն պու
իգրարը՝ սահիհ Թաշ տըր. Պու
տուր Թէմէլէ միւթալիք Թաշ. վէ
խրիստիւնանլըղըն մագսուս գայասը
Վէ իմտի՝ Պետրոս վէրտի պու
իգրար քէլամընը, պիւթիւն լշ
կեղեցիներն աղղընտան. Չիւնքի
սօրմաւընտայ՝ սիղ լուղէթի իւլէ
սօրտու, տէմէտիքի սէն. Պիւ
թիւն լշկեղեցիյէ սիւալ էթտի,
տէ

տէյիլ քի սալթ Պետրոսայ, Սէ
 պու իգրար իջիւն՝ Թէքրար տէ-
 տի Վա՛ շու գայանըն իւսթիւնէ՝
 եափաճաղըմ՝ Լէկեղեցիմի. վէ օլ
 գայա՛ Տիջ պիր քիմսէ օլամաղ,
 եա՛ սալթ օլ իգրար օլապիւր,
 քի Ղաքեալար վերտիւր, Պեա
 րոսուն աղզը իլէ. Նիճէ գավիւր
 Սէ կիւրեղ, շու Թաշըն իւսթիւ
 նէ եափաճաղըմ՝ Լէկեղեցիմի, եա
 նի՛ պու ընդհանրական Լէկեղեցի
 նին իջինտէ՛ եափաճաղըմ՝ ինանան
 լարը, օլ իթիգատ իգրարը իլէ.
 Սէ ուհմանի Սսկեբերան՝ տէր
 շէ ինճի ճառըն իջինտէ. Պետրո
 սայ՝ Տիջ պիր զիյատէ շէյ վերմէ-
 տի. եա՛ կեօյա քի՛ Թէքմիլ հա
 ւաւքըն Լէկեղեցիսինի՛ օնուն իթի
 գատ իգրարընըն իւսթիւնէ՛ տէ-
 տի եափմաղայ. Սէ օլ Սսկեբե
 րան՝ էն էվվէլ՝ իլերքի սեօզտէ,
 քի գաղատացւոց քեահատընտայ եա
 զար. Խմտի (տէր) Պետրոսայ տի
 մէք իլէ՛ նէ մութլու սանկա Սիմօն
 իւնան էվլատը. ահա իթտի, Լէկե

ղէցիւնին թէմէլլերինի գօմաղայ՝ օւ
 նուն իգրարընըն իւսթիւնէ,
 Ս է շամլը Յօհաննէս՝ Պօղոս
 Պէտրոս շարականըն իւչիւնճիւ գա
 նուսուստայ՝ տէր։ Վօրգմազ՝ վէ
 խէվֆլէնմէզ պինայ էթտի Լօկե
 ղէցիյի՝ էֆէնտիմ Յս, սէնին
 իգրարընըն թաշընտայ։ Լճաճրգ
 աշաղասընտայ՝ քէնտի կալլիացի
 էաղար։ Նէ զէման Քս գօտու՝
 Պէտրոս իսիմի օնայ, (էանի վէմ
 իամինի) տիւշիւնմէտի, քի գօսու
 օնու՝ քէնտի Լօկեղէցիսինին թէ
 մէլինէ՝ պիր փայէտար թաշ, սայրը
 Լճաքէալլարսան ղիյաուէ։ Չիւֆի
 (տէր) Յօհանըն շահատէթլիղինէ
 պագընճայ՝ պիզի գավլիւր իգթիզա
 սընայ կէօրէ։ քի ճիւմէ Լճա
 քէալլար՝ օլ իսիմին փայէսինի ալ
 տըլար։ (Լօանի՝ վէմ իամինին փա
 յէսինի ալտըլար։)
 Խաւէ պու էէքփարէ՝ կալլիացւոց
 քիթապընըն տըր։

() Եւս-ն իշ-ն՝ յի ընդհանրոյն Լաւնի
Եանկըւոյ, վէ Եէիւնի. Եւսին՝ Ժորջ
Եւս Եանկըւոյ վէ Եէիւնի.

Բ տէ պու ընդհանրական Լ
կէղեցի՝ Եանկըւոյ առ,
Քս ԵՔէնտիմիզին իլամընա կէ
րէ. Քի շու վէմին իւսթիւնէ՝
Եափոճաղըմ ճէմիյէթիմի պէնիմ
տէտի. քէ օլ քէլամը՝ Լ'ռաքեալ
լար իգրար վէրտիլէր, վէ Եափը
լըւլար տայիմա, օլ քէլամըն իւս
թիւնէ, ճէմի հաւատացեալլար.
Սէ պու ճէմիյէթի ճիհէնէմին
գափուլէրի տախի՝ Եէնէմէզլէր.
Ճիհէնէմ գափուլէրի՝ հերետի
կոսապէտլէրին տիլլէրի, վէ ազըզ
լարը տըր, քի Եէնէմէզլէր ընդհան
րական Լաւնիլէցիյի. լաքին՝ Եէնէր
լէր մասնաւորլարը. Եանի՝ փարջա
լարընը, վէ Թանէլլէրինի, իսթէր
սէ՝ քիմ օլուրոսայ օլսուն. Լ'ռաք
օլսուն, մարգարէ օլսուն, կիթւղկա
օլսուն, պտրիարգ օլսուն, վափ օլ
սուն, վէ գուսուր պուլըրա կէօրէ.

Լաքին՝ մխիթար՝ վէնէտիկ վարձ
 դապետի, Սատթէոս մեկնիչին՝
 390 բագամընտայ՝ տէր քի. ՕԼ
 եէնիլմէզ տէտիղի՝ Լքեղեցիյի
 կեօսթէրմէզ, եւ՝ Պետրոսու
 կեօսթէրիւր. զերայ՝ օԼ Քսուհ
 օնու եէնէմէզլէր տէտիղի իսիմ
 պէտէլի՝ կեօսթէրիւր (տէր) վէմի
 (Եանի Պետրոսու.)

Ճէլուդ.

Եւլաճաւոր սեբաստացի, զի
 րայ՝ տիմէտի Քա՝ քի սէնի
 եէնմէսինլէր, եւ՝ տէտի օնու
 եէնմէսինլէր. քի կեօսթէրիւր Լ
 ուաքեալլարըն իթիգատընըն իւղէ
 րինէ եափըլան Լքեղեցիյի. Սէյր
 էյլէյին գարտաշլար. վէ թաաճիւպ
 տէ գալըն. քի նէ՛ գառար ուղագ
 տըր պիր պիրինտէն՝ օնու լուղէ
 թի իլէ, սէնի լուղէթի. ((նու)
 իւլիւնճիւ գէմ տիր աշիքեարէ,
 վէ (սէնի) իքինճի գէմ. Լաքին
 պու եէնի մեկնիչ մխիթար՝ (օնու)

տէտիղինի Քառն՝ իբրնձի գէմ
 Բափտը, սէնի լուղէթին եհրի-
 նէ. Լազըգ քէնտինին իմինէ, քի
 տիվանէ կիպի կէօրիւնիւր՝ քէնտի
 քէլամլարընտայ. Պարի՝ Եափտըզը
 քէրականուխտանտայ ութանմուզ.
 Լ. յէր տիրսէ պիր քիմսէ, Քա-
 Պէտրոսուհն, վէ վէքէլէլէրին
 Եանըլմամար իջիւն՝ տէտի Պ. ու-
 կաս Լ. Լեւտարանըն, իբ, պաշընտայ
 31 համարընտայ. Սիմօն Սիմօն՝ իշ
 տէ շէլթան տիլէտի՝ սիզի պուղտայ
 կիպի Ելէմէղէ. լաքին՝ պէն Եալվար
 տըմ սէնին իջիւն, քի սէնին իմա
 նըն Եքսիլմէսին, վէ սէն վագիտ ջ
 լայ քի՝ տեօնէսին, վէ գալիլէյէսին
 սէնին գարտաշլարընը.
 Լ. Ելէ իսէ՝ Պէտրոս վէքէլէլէրի
 Եանկըլմաղ տըրլար.

Ձէվադ.

Քիստոս՝ օլ ճէվապը՝ իլլաքի
 Պէտրոսուհն Եանկըլմամար ի
 ջիւն տէտի. Լ. Եքին՝ պիզտէն չը-
 47 գան

Գանձար, տէնիզէ տիւշմիւշ կիպի
 երանէ տարըւըւար: Նիճէ քի ի
 լիմտար սեբաստացի տախի՝ Սատ
 Թէոս մեկնիչին՝ 393 ըադամընտայ
 մասնայ վերիի օլ Քսուս քէլամը
 նայ, վէ տէր: Պետրոսուն՝ վէ վէ
 քիլէրինին՝ էանկըլմամար իջիւն
 տէտի Քս: Պու ճէվապը միսթա
 րըն՝ իշտէ գայրը սըռֆ եալան տըրո
 Օ իրայ՝ նէ վադիթ քի Քս օլ
 քէլամը սեօյլէտի, քի պէն եալ
 վարտըմ սէնին իջիւն, քի սէնին
 իմանըն էքսիլմէսին. օլ վադիթ
 տէ տույտու Պետրոս, քի քէն
 տինտէ գավիլէք օլմաարղը իջիւն
 տէտի Քս: օլ սեպէպտէն էօթիւ
 րիւ՝ Թեղէլտէն՝ արէ վիրմէտէն՝
 ճէվապ իթտի ճնայ՝ տիմէք իլէ: Լ՝
 Քէնտիմ՝ հազըրըմ կիթմէղէ՝ սէ
 նինիլէ պերապէր, հաիիսէ, վէ
 էօլմէղէ: Սէ Քս տէտի անկայ,
 փէթրայ՝ ոյու կիւն հօրօզ էօթ
 մէտէն՝ սէն իւջ տէֆայ՝ ինքեար
 իտէճէքօին պէնի: Պետրոս պիւ
 տի Քսուս քէլամընը՝ նէ իջիւն

օլտուղինի . լաքին՝ վէնէտիկ միւլ
 Թարը՝ տախի պիւմէտի . իշտէ աշի
 քեարէ հապէր վերտի Քս՝ ին
 քեար իտէճէղի իջիւն՝ տիմէք իլէ .
 իշտէ շէյթան իսթէտի սիզի էլէ
 մէք , լաքին՝ գատըք օլամատը գալ
 պուրլամաղայ՝ սէնտէն գայրըսընը՝
 այ սիմօն . լաքին՝ պէն եալվարտըմ
 սէնին իջիւն , քի սէնին իմանըն՝
 քեօքտէն գայրպ օլմասըն՝ ինքեար
 իթմէնիլէ . եւ՝ գալսըն սէնին իւ
 րէյինտէ՝ զէրրէ նէսնէ՝ Վլահըն
 քէրէմինտէն , քի վագիթ օլայ տեօ
 նէսին , վէ փիւշման օլասըն , աղ
 լայրպ օրղւայասըն , ինքեար իթտի .
 զինի սէնին . վէ պեօյլէ իթմէղ ի
 լէ՝ գալիլէյէսին , շիւպհէլէնմիշ
 գարտաշլարընը սէնին . քի սէնին
 ինքեար իթմէնիլէ՝ շիւպհէլէնտիր
 տին օնլարը , քի աճէպ՝ նէ՝ իջիւն
 ինքեար իթտի տէտիլէր :

իյէր պիր քիմսէ տիրսէ , օլ քէ
 լամը Քսուկն՝ Պետրոսուկն ին
 քեար իթմէտի իջիւն տէյիլ իտի .
 վէ տիմէտի՝ քի սէնին իմանըն՝ քի
 Դ

Իւրեյիստէ տիր՝ քեօքտէն չըգմա
 սըն, եւ՝ տիտի քի էքսիլմէսին .
 եանի՝ սէնին իմանըն՝ շինտիքի հալ
 տէ՝ նէ շէքիլ քի տօլուտուր սէն
 տէ . էօյլէ տօլու գալսըն, հի՛չ էք
 սիլմէսին .

ՁԷՆՊ .

 Իւն ինանմատըն պանայ, ի
 նան Ոսկիաբանայ, քի Բօ
 հաննու մեկնուծիւնուն՝ 791 վէ
 792 րադամընտայ, օլ քէլամըն իւ
 զերինտէ, քի Պետրոս՝ Քնայ տի
 տի, քի քէնտիմի գօրում՝ սէնին
 ուղուրունայ, եազար Ոսկեբերան
 Տիտի, լաքին՝ իտէմէտի . զիրայ՝
 գազանըն կէլմէսինտէ՝ ինքեար իյ
 լէտի . քի Ղուկաս տախի՝ պու ին
 քեար իտէճէլինի կեօսթերիպ, վէ
 տիտի, քի սէնին իթիգատըն էք
 սիլմէսին, եանի՝ տիպտէն գայրպ
 օլմասըն . Վեօքտիւնմիւ, միսթար
 մեկնիչ, օլ քէլամընայ Քնուն՝ Ոս
 կիաբան նէ շէքիլ մաանայ վէրտի .
 վէ սէն նէ շէքիլ . Տիւլերիմ Վ

լահրն ատալէթինտէն, շերահէթ
 կիւնիւնտէ՝ սէնին հասմին քիմսէ
 օլմասրն, պու ազիզտէն զայրը :
 | յէր պէյէնմէզսէն պու ճէվապլէ
 րէ, սեօյլէ պանայ՝ այ հերձու՛ւ
 ծօղ, նէ՛ իջիւն եանըլտը՝ իւչ քէր
 րէ ինքեար իթմէք իլէ Վսու :
 | Ե էյեր էքսիլմէյէճէք խտի օ
 նուն իմանը, նէ իջիւն էքսիլտի,
 ինքեար իթմէսի իլէ : | յէր իմո
 նընայ քէտէր կէլմէտի իսէ : նէ
 տէն էօթիւրիւ փիւշման օլուպ աղ
 լատը, ճան աճըսը իլէ : Պէսպէլլէ
 քի՝ քէտէրլէնտի հաւատքընտայ :
 օնուն իջիւն՝ փիւշման օլտու, վէ
 աղլատը : | Ե հէմ՝ նէրէտէն տէօ
 նիւպ՝ գարտաշլարընը գալիլէյէճէք :
 Պէլլէ քի՝ ինքեարընտան տեօնիւպ
 գարտաշլարընը գալիլէյէճէք, քի
 քէնտինին ինքեար իթմէսի իլէ՝
 շիւպհէլէնտիւրտի օնլարը : տէյիլ
 քի հաւատքլարընտայ շիւպհէլէն
 տիլէր, եօք : եայ՝ Պէտրոսու՝ սուչ
 լու օլտուղու իջիւն՝ զէմմ իթտի
 լէր, վէ ատիւ սայտըլար քէնտի
 Ե

լերինէ։ (Օ) Լ սէպէպտէն Կօթիւ
 ըրւ՝ Թէքրար տեօնմէսի իլէ՝ գա
 վիլէտի գարտաշլարընը։ Եանի՝ գալ
 տըրտը օնլարըն շիւպհէլէրինի,
 քի քէնտիսի սէպէպ օլմիշ իտի։
 Ս Է հէմ՝ էյեր էքսիլմէյէճէք ի
 տի, նիջիւն էքսիլտի։ Ս Է էյեր
 էքսիլէճէք իտի, նիջիւն տէտի Բ
 քի էքսիլմէսին։ Լշտէ պէլլէ՝ քի
 քէօքտէն էքսիլէճէք տէյիլ տիրօ։
 Օ իրայ՝ (մասնաւոր) Եանի՝ Եալը
 նըզ՝ պիր փարչայ ճէմիյէթ տախի՝
 Եանկըլըր։ Նէրէտէ գալտը, քի Եա
 լընըզ պիր ատէմ։ Նիճէ Երզիւ
 ըրւմլիւ խաջատուք՝ ազտարմայ վաք
 դապետի՝ ընդհանրական Լ՝Ժաբա
 նութիւն քիթապընըն՝ 230 ըսգա
 մընտայ՝ տէր քի։ Լշալընկըզ ին
 սան՝ Եանկըլըճը տըր։ Լաքին՝ Բը
 ըրստոսուն Լշկեղէցիսի՝ Եանկըլ
 մազ տըր։ զիրայ՝ սահիհլիղին տի
 ըէյի (Եանի թէմլի) վէ գալիլի
 ղի աիր։ վէ ճիհէննէմին գափուլա
 ըր՝ օնու Եէնմէղէ գատըր տէյիլ
 լէր։ Լշլէ իսէ՝ Եալընըզ պիր
 քիմսէ

քիմսէ տիր Պետրոս, օնուհն իջիւն
 եանկրտը, Սէ փափլար տախի՝
 եալընըզ քիմսէլէր տիրլէր, օն
 լարտայ եանկրլըլար լաքին՝ ընդ
 հանրական Նկեղեցի՝ եանկրլմաղ,
 Սլէմէսին իքինձի հատորուն՝ իքին
 ձի մասըն՝ 329 թագամընտայ՝ եաղը
 լըր։ Սաքեալլարտան՝ չօղու տիւշ
 տիւլէր։ աղըր, վէ մահացու կիւ
 նահլարըլան, էյէր աղըզտան՝ գօր
 գու իլէ ինքեար իթմէք, նիձէ քի
 Պետրոս իթտի, օլ գապահաթը,
 Սինէ օլ քիթապըն՝ 335 թագամըն
 տայ՝ սեօյլէր ջերօնիմոս։ Պետրոս
 մէն իթմէք իսթէմէսինտէ Վսու
 չարչարանքլարտան, պէլի եանկրտը
 Քիքրի իլէ, լաքին՝ եանկրլմաոր
 մուհապպէթի իլէ։ Թէքրար՝ 336
 թագամընտայ՝ քէնտի կլէմէս եա
 զար։ Պէնտէ սեօյլէրիմ։ (տէր)
 Պետրոսուն ինքեար իթմէսի, պե
 յիւք կիւնահ օլտու։ Պու Պու
 կասըն (մի պակասեցին) եանի՝
 էքսիլմէսին տէտիղի քէլամըն իւս
 Թիւնէ՝ կալլիականըն 20 պաշընտա՝

հայիճէ եազար . լաքին՝ պիղ աղ
պուշուք՝ տէվշերմէ իտէլիմ օն
տան :

ԼԻՐԱՐ ՎԵՐՄԻՂԷՐ ՎԱՓԻԱ
ԵԱ՝ քէնտի տալգավուգը
րը (Եանի՝ էքմէղինի Եէյիպ՝ այրն
գըրգպէշի տիյէնլէր) քի վափըն
Եանըլտրղընը Եօրթսիւնլէր, վէ
ժագլասընլար . օնտան Էօթիւրիւ՝
Եազարլար Լշկեղեցիներն Քիքրին
տէն տաշրայ, վէ նաշերի, շէհա
տէթլէք ալմաղ իլէ՝ Վուհաս Լ.
Հէտարանըն օլ քէլալընը՝ քի նիազ
իթտիմ սէնին իշիւն . քի սէնին
իմանըն էքսիլմէսին . Եանի՝ Պէտ
րոսոււն, վէ վափլարըն իմանը էք
սիլմէզ . վէ Եանկըլմազլար Էպէտի
տիմէք իսթէրլէր . Լաքին՝ իքիճէ
վապ Եէթիշիր (տէր) կէօսթէրմէ
ղէ՝ պէօյլէ մաանայ վիրմէնին՝ տի
վանէճէ օլմասընը . վէ հէմ ալլաք
վէ Եանկըլ Քիքր իլէ՝ նիհայէթ
վիրտիքլէրինին՝ թէմէլսիզ օլմա
սընը . Պիրինճիսի՝ ԼՀէտարանըն

Օ՛Լ քելամէրի՝ քի տէնիլտի, սա՛լթ
այան իթմէք իչիւն իտի (տէր) չար
չարանք կիճէսինտէ՝ Լ՛ռաքեալլարըն
պաշընտան կէչէն սերէնձամէրի,
նիճէքի տէտի՝ իշտէ շէյթան իս
թէտի՝ սիզի գալպուրլամաղայ,
պուղտայ կիպի՝ Խշտէ սահիճ մեկ
նութիւնու պուտուր (տէր) վէ
հէր Թարափտան գուսուրսուզ՝
Լ՛լլահանի մեկնութիւն.

Լ՛գաճըգ աշաղասընտայ (տէր քի)
աճապայ՝ Օ՛Լ գալպուր նէ՛ր Օլմա
լը՝ Քսուլն քելամընայ կէօրէ, քի
Լ՛ռաքեալլարը ելէմէք իսթէր շէյ
թան. Սահիճ իւղըի՝ հիճ պիր
շէյ տէյիլ տիր. ե՛ա՝ սա՛լթ Օ՛Լ գա
րըշըֆլըֆ, Օ՛Լ սերէնձամէր, քի
մուհասերէյէ ալտըլար Լ՛շահերտ
լէրի՝ Քսուլն չարչարանք կիճէսին
տէ. նիճէ Ս՛ատ՝ սեօյլէր 26. 31
քի ճիւմլէնիզ՝ շիւպհէյէ վարա
ճագսընըզ՝ պու կիճէտէ. Խլէրքի
ելէմէսինտէ գալպուրու՝ շէյթան,
կիւմիւշ փերէսթ եուտայ՝ Օ՛Լ նա
լէթլէնմիշ սաման՝ քի սա՛լթ լայըգ
իտի

իտի արեշէ, Թեղէլոհն կէջտի է
 լէքտէն, աշաղա արւշտիւ. վէ գալ
 տը այրըմը՝ էյիճէ պուղտայլար
 տան, | աքին՝ տայրը ճիւմէ | Ռա
 քեալար՝ քէյֆլէրի պօզուք, վէ
 տաղըմիշէր իտի. || է օլ քէնտի
 Պետրոս՝ քէնտինին պեօյիւք ա
 Թաղլըղը, վէ գօվաղլըղը, վէ
 իտտիհաճըլըղը իչիւն, գազէպ օլ
 տու քէնտիսինէ՝ եանկըլըպ ին
 քեար իթմէսի. Եա քի կեօսթէր
 մէք իսթէտի | լլահ, | Ռաքեալա
 րըն պեօյիւյիւնէ. քի նէ գատար
 գուլվէթսիղ տիր՝ ինսան Թապիյէ
 Թի. Պետրոսու տէրիմ, քի գօրգ
 մատը ինքեար իթմէղէ, տէյի՛լ պիր
 քէրրէ. եա՛ իւջ քէրրէ ինքեար
 իթտի էֆէնտիսինի, վէ | լլահընը
 լաքին՝ աղըղտան սեօյլէտի գօրգու
 սունտան, տէյի՛լ եիւրէքտէն,
 Բսուն եալլարտըղը իչիւն օլտու
 էօյլէ. նիճէքի տիտի, էքսիլմէսին
 իմանը օնուն. եանի՛ Պետրոսուն,
 Կըսաճըք տէմէք օլտուն (տէր)
 օլ պուղտայ օլան փէթրօ՝ շաշըրըպ
 քէն

քէնտինի՝ էլէյին չալգանմասընտան
 կիրաի գալպուր տէլէյինէ. լաքին՝
 տիւշմէտի աշաղը. եւ՝ գալտը տէ
 լէք աղզընըն տուտագլարընտայ. | ա
 քին՝ օնուն աղզը իլէ ինքեարը՝
 չօգ պեօյիւք շիւպհէլէրէ սէպէպ
 օլտի, նիճէ քս էվվէլճէ տիտի,
 | ատթէոսի. իղ. 31. քի ճիւմ
 լէնիզ՝ պէնտէն շիւպհէյէ վարա
 ճաքսընըզ. Չիւնքի Պէտորոսուն
 իթիգատը՝ սագլանորը եիւրէյինտէ.
 օլ սէպէպտէն՝ ինտի ճանընայ, թէ
 զէլտէն՝ պիր քէյֆ գուլընլըզը. օլ
 սահէթտէ՝ թուլթուլ քէնտինի՝
 պիր թիթրէմէք, վէ պիր գօրգու՝
 կիւնահը իչիւն. վէ թէզէլտէն
 մերտլիզ իլէ՝ շէրահէթ իթտի Քիք
 ըինտէ՝ պրագմագ խախամսաշընըն
 էվինի. վէ աղլամագ՝ ճան աճըսը
 իլէ. | է չըգտը տիշարը, պաշլա
 տը աղլամաղայ

| է հաջան իշլէտի՝ պեօյլէ մերտ
 լէք ամէլինի՝ տէլլիրտի գարտաշլա
 ընը, քի օնտայ պունտայ շիւպհէ
 լէնմիշլէր իտի. գավիլէտի շիւպհէ
 քէ

լի իթիգատարունը. Ս է Թէքրար՝
գավիլէտի գարտաշարունը. քի գալ
սըն քէնտիտէ օրատայ՝ օնլար իլէ
պէրապէր՝ քի Վսուհն յարուծիւ
նուհտայ՝ Լ՝աքեալարըս պէրա
պէր՝ եօլլանըլարն քէնտիտէ, տիւ
նեանըն ճիւմլէ գեօշլէրինէ.

Լ քինճի՝ օլ աւետարան քէլամը
նա՝ մաանայ վերիւրէր (տէր) ճիւմ
լէ Լակեղեցինին պապալարը. պիր
սեօզտէ, վէ պիր Քիքիրտէ, տիր
լէր քի. Վս հաջան տիտի Պետ
րոսայ, քի պէն ըիճա իթտիմ սէ
նին իջիւն, քի էքսիլմէսին սէնին
իմանըն. Լակեղեցի իջիւն ըիճայ
իթտի. Ս է հէմ Պետրոսուն
եիւղիւնտէն՝ քէնտի կէլինի օլան
Լակեղեցիյէ սեօլլէտի.

Ս է () գօստինոս՝ էսկի վէ եէնի
կաակարանըն՝ էլլիեէտինճի տիլէկ
իջինոտէ՝ մաանայ վերիւր՝ օլ Վսուհն
քէլամընայ. վէ աջըգտըր օնուհն մա
անասը. Վս տիտի Պետրոսայ.
պէն ըիճայ իթտիմ սէնին իջիւն,
քի էքսիլմէսին սէնին իմանըն. վէ
սէն՝

սէն՝ վագիթ օլայ՝ քի տեօնէսին,
վէ գավիլէյէսին գարտաշլարընը.
Սօրա՛րըմ, հանկի վէսվէսէ օլապի
լըր, պու քէլամէրտէ՛,

Մէյէր Վս՝ սալթ Պետրոս ի
չիւն մի ըրձայ իթտի. Յակոբոս ի
չիւն, Յօհաննէս իչիւն, վէ սայրը
Լ՛ուաքեալլար իչիւն, իթմէտի մի.
Պու պէյանտըր քի՛ Պետրոսուն
եիւզիւնտէն՝ (եանի Պետրոսայ
տէտիղինտէն) աղնանըր ճիւմլէ
Լ՛ուաքեալլար.

Ս է պու սէպէպտէն էօթիւրիւ՝
ըրձայ իթմէսինտէ Պետրոս իչիւն
շիւպհէսիզ տիր, քի ըրձայ էյլէ-
տի ճիւմլէսի իչիւն.

Խմոթ (տէր կալլիացի) օգոստինո
սուն շէհատէթլիղինէ կեօրէ, պու
Վսուն քէլամը՝ տույուլմազ սալթ
Պետրոսայ. պունուն իչիւն գա-
տըր տէյիլիզ, հիջ պիր տիւրլիւ
ալամայըզ՝ պու Վսուն քէլամըն
տան, քի Պետրոստայ, վէ փափ-
լարտայ, կիւնահսըզլըք, վէ եան
կըլմամազլըք վարտըր տէյի.

Իշտէ պուրայտաք կալլեացինն
Եազտըղը:

Եւ յիմար՝ պու կալլեացի միւլէ
Թի՛ ասըլ փափըն էվլատը, սէն՝
սօնկրատան փափիստայ. օ պիւլը
պապասընըն նէ շէքիլ օլտուղու
նու, տօղըուսուն սեօյլէր:

Սէն՝ փափանըն էօվէյ էվլատը, նէ
տէն պիւտին եանկըլմագ օլտուղի
նի. Եազը՛գ իլմինէ սէնին, քի պի
լէ պիլէ՛ ճանընը ճիհէննէմէ ա
Թարսըն:

Իշտէ նիճէ տէտիք՝ Պետրոս Եւ
ուաքեալ՝ քի հռօմայ աթուռուն
իւք սահիպի՛ վէ Բսուսն քէնտի
շայրտը օլմագ իլէ՛ պեօյլէ եանկըլ
տը. եա սօնկրաքի կէլէն փափլար՝
եանկըլմագմը. հայ հայ:

Չօգ փափլար եանկըլտըլար՝ քի
պիզտէ եազաճաղըզ օնլարը. լաքին
էն էվվէլ՝ լւոն փափըն եանկըլտը
ղընի եաղալմ, քի պիզէ զըթտըր
վէ սօնկրայ՝ օպիրլէրինի զեքը ի
տէլլմ, քի կեօրէսինիզ:

Եւ պիւր քիմսէ տիրսէ, նէ Թիւր
Լիւ

ԸԼ Եանկըշ Իշէրի վար, լեռն
փախանըն,

ՆԻՇՈՒՄ

Օ՛րուն քէմ սեօղէրի, վէ
Եանկըշ Իշէրի բէք չօգ.
Լաքին՝ գրսայ եօլու աջալամ, վէ
Կէջէլիմ պիլմէյէնլէրէ.

Լն Էվվէլ՝ օլ Գարշէլի տօմարը
Նըն՝ իքինճի պաշընտայ՝ Էազար.
Իմաստուծիւն (Էանի որդին ած)
Էափտը քէնտինէ պիր մէքեան,
բանն ած մարմին օլտու, վէ պիզ
տէ սաքին օլտու, Էանի՝ Թէնտէ,
քի ալտը ինսանտան.

Իշտէ աշիքեարէ՝ Վսուլն Թէնինէ
մէքեան տիտի. վէ բանն Վճ՝ օն
տայ սաքին օլտու տիտի, նեստոր
Կիպի՝ Նիճէ Էազար նեստոր՝ 15
ինճի տէտրինտէ, քի Էազըլմըշտը
գատը քեօյ սինաթոսուլն՝ իլքինճի
ամէլինտէ. Վէ գատար պեօյիւք
տիւր իլճագլըղը Վճուլմիւլն՝ ին
սան իլէ, քի օտուր ուշագ, վէ ու

շագտա՛ սա՛քին օլան :

Նիւր :

Եւր Թէրազիյէ գօսադ՝
իբիսինին ճէվապլէրին ,
գապիլ տիր եամալամադ՝
նէստորուն ճէվապրնը . լաքին՝ եա
մալանմադ՝ լւոնուն սեօյլէտիղի ,
ինճէճիք աղնայանայ .

Օ իրայ՝ նէստոր տիտի , օտուր
ուշագ , վէ օտուր ուշագտայ սա՛քին
օլան : Ս է լւոն տիտի՝ Թէնի մէք
եան , վէ քէլամուլլա՛՝ Թէնտէ սա՛
քին օլունմուշ :

Իմտի՝ էյէր օլ պիր տէյիլ իսէ
Թանէլիղինտէ , էօյլէ իսէ՝ իբի Թա
նէ տիրլէր , վէ իբի քիշի . եանի՝
իբի անճն :

Պէլի՝ սա՛քին օլմուշ տէնիլիր քէ
լամուլլա՛՝ Թէնտէ , լաքին՝ տէյիլքի
էվտէ սա՛քին օլմադ կիպի , նիճէ
քի պիզ՝ սա՛քին օլուրուզ էվլէրի
միզտէ , է ոք . եա՝ նիճէքի սա՛քին , օ
լուր ճանըմըզ Թէնիմիզտէ , քի ճան՝
վէ Թէն՝ պիրլէքտէտիր .

Լաքին՝ մէքեանտէ սաքին օլան՝ պիր
լեքտէ տէյիլ, եքելլեքտէ տիր, պի-
րի պիրինտէն այլը, վէ պաշկայ պաշ-
կայ: Լաքին՝ իսկէնտէրէյէլի Սք
Կիւրեղ՝ Պարապմանց քիթապըն՝
թճՂէ րադամընտայ՝ եաղար պուն

լարայ գարշը:

Նիջիւն եքի որդի տիմէղէր օն-
լար, քի բանն Վճ՝ սաքին օլտու տիր
լէր թէնտէ: աճապայ՝ պիզտէն զիյա
տէ պիր շէյի վարմըտըր օնուն: զի
րայ՝ պիզ տախի որդի Վճ՝ վէ Վճ
տէնիլերիզ, քերէմ ինայէթ իլէ,
պիզտէ սաքին իթմէղ իլէ՝ միածին
քէլամը: Ս է հէմ՝ Սք Ներսէս
շնորհալի Յս որդի քիթապըն՝ (քի
վէնէտիկ պասմասըտըր) մ ճթ րա
դամընտայ՝ եաղար:

Տէյիլ քէլամ սաքին օլտի, եա՝
եքիտէն պիր օլտի:

Թէքրար՝ Սք Կիւրեղ՝ պարապ-
մանց քիթապըն՝ թճ ճթ րադամըն
տայ՝ եաղար:

Սուրտար, վէ տինսիզ մէսէպլի
նեստորիոս, վէ օնուն կիպիլէր,

Վերամուլածք՝ սահիհ թէն օլտի
տիմեզէր, մերիյէմ գրգտան, վե
ինատ իտերլէր՝ տիմեք իլէ, քի մի
ածին բանն ՎՃ՝ սաքին օլտի օլ
թէնտէ. քի պիր Վսայ, վե պիր
որդիյէ, սեճտայ գըլմասընլար. եւ
պաշկայ պաշկայ տույսունլար (եանի
եքի որդի տեսինլէր.)

Լ քինձի՝ եազար լեռն՝ կինէ օլ
տամարըն, Գ, պաշընտայ, հզիյէթ
չէքմեզ բնուծիւն՝ իլհագ օլտի,
հզիյէթ չէքէր բնուծիւնայ. քի
պիրինտէն՝ գատըր օլսուն հօլմեղէ
վե օպիրիսինտէն՝ գատըր օլմասըն
հօլմեղէ.

Ս է ներստոր եազար. քի գատը
քեօյ սինաթոսունտայ՝ պիրինձի ա
մէլինտէ եազըլմըշարը.

Ս էքեանըտըր հզիյէթ չէքէն, տէ
յիւ քի բանն ՎԺ.

Նիւն.

Լ քին՝ Սք կիւրեղ՝ Նրեմա
սայ եազորղը քեահատընտայ
պարապմանց քիթապըն՝ Դ Զ Դ

րազամբնտայ՝ եազար պունըտայ դար
շը։ Պիւր որդի ինանըրըզ Վճ
պապանըն, վէ օլ պիւր որդիյէ վէ
րիւրիզ՝ Վստուծայ եաքըշըր ամէլէ
րի։ վէ օլ որդիյէ օլտի տէրիզ՝ խա
շըն իւսթիւնտէ օլան էզլիյէթլէր։
Թաէքրար՝ օլ սբ՝ Թաէոդոս Թա
գաւորա եազտըղը մէքթուպունտայ
պարապմանց քիթապըն՝ ԲՃ ԽԵ։

րազամբնտայ՝ եազար։

Սայրը պիւր քիմսէ՝ ինտան կիպի՝
պաշկաճայ տիտիլէր։ վէ պիւր գայ
ըր տախի՝ զաթը, վէ սահիճ Վճ
անըման՝ որդի տիտիլէր, վէ պուն
ըր՝ քրիստոսնէայ աւը իլէ՝ պեօյլէ
ատէպսիզ սեօզլէր եազտըրըր։ եա
նի՝ շէօյլէ լուղէթլէր իլէ։ քի պի
րի զաթը, վէ սահիճ որդի այ, վէ
օպիրիսի՝ ամէլի որդի այ, եանի՝
սատէճէ իսիմ իլէ։

Պիւրազ աշաղասընտայ՝ տէր քի։
Պիզ պեօյլէ տույմայըզ, վէ պը
րազըպ տօղրու եօլու, էյրի եօլայ
կիթմէյիզ։

Թաէքրար՝ օլ սբ՝ Սէկունդոսայ
Ե
65
Եազ

Եւաղտըղը մէքթուպուլնտայ՝ պարասը
մանց քիթապըն՝ ԴՃԸ րազամըն-
տայ՝ Եւաղար :

ՏէյիԼ պաշկայ պաշկայ քիմսէլէր ,
Եւա՝ շուսու՝ օնու՝ (Եանի՝ Լ՛լաճ
վէ ինսան օլմասընը) պիր վէ Եէք
տիր տույարըղ . քի պաղը քէրրէ՝
ինսան կիպի՝ ինսանձասընայ սեօյ
լէր . վէ պաղը քէրրէ՝ Լ՛լաճ կի
պի՝ հիւքիւմտարըղ քիլէ՝ Լ՛լաճայ
Եւաղըղը՝ իշլէրի իշլէր :

Ա՛ է հէմ՝ Խէ՝ Ներսէս շնորհալի
օլ վէնէտիկ պասմասը Յս որդի
քիթապըն՝ ԴՃԴ րազամընտայ՝ Եւ
ղար : ՏէյիԼ քի պիրի Էօլիւմսիւղ
վէ պիրի Էօլմիւշ . զերայ՝ պեօլլէ
տիյէնլէր՝ իքի այըրմըղարտըր :
Լ՛ա՝ օլ քի Էօլիւմսիւղտիւր՝ օ
տուր քի Էօլմիւշ , վէ օլ քի Էօլ
միւշտիւր՝ Էօլիւմսիւղ գալմըշ :
Նէ՝ շէքիլ տօղմասը՝ միւճիւղաթ-
լլտըր . օնուհ կիպի Էօլիւմիւ տա
խի՝ աճայիպ տիր :

Պ իրայ իքիսիտէ՝ միւճիւղաթլլ
տըր . օնուհ իշիւն՝ քի իքիսիտէ

Ետքաւորձը Վաճառորդ, Վ Ե սայրը
Եիւտէ՝ կինէ օլ շնորհալի տէր
քի. Տէրիւ քի պիրի գուլվէթլի
վէ զօւլու, վէ պիրի գուլվէթսիզ
վէ էքսիքլի. Եա՝ պիր, վէ օլ պիր
լիքտէ օլմագ իլէ՝ չէքէր իտի իսքէն
ճէլէրի, կէնտի րատէթի իլէ.

Լւչիւնձիւ՝ լւոն Եազար՝ օլ տու
մարըն դ պաշընտայ.

Իքի սուրէթտէ իշլէր, նէքի մագ
սուստուր քէնտինէ, պիրի պիրի
նէ Եօլտաշլըղ իլէ. Եանի՝ քէլա
մուլլաճ իշլէր իտի, նէքի մագսուս
տուր քէլամի. վէ թէնի իշլէր ի
տի, նէքի մագսուստուր թէնինէ,
պիրի պուշլարըն՝ սալթանաթլանըր
իտի, միւձիւղաթլէր իլէ. վէ օպի
րիսի՝ իսքէնձի չէքէր իտի.

Վէ նեատոր սեօլէր, քի օքու
նուր գատըգեօյ սինաթոսուն՝ պի
րինձի ամէլինտէ.

Պուտուր քի տիտի, Րապպիմ՝
Րապպիմ՝ նիչիւն գօյլէրտին պէ
նի. պուտուր քի՝ իւջ կիւնլիւք
Եօլլւմիւ գապուլ իթտի. սէճտայ

խտերիմ պուշնա՝ ալլահլըղայ պերա
պեր, զերայ՝ ամէլտաշ օլտի ալլա
հանի հիւքիւմտարլըղա:

ՃԵՆՈՂ:

Սօրտի՛նաթիւ, նէ շէքիլ սէօզ
լէրի պիրի պիրինէ միւթա
պըք կէլտի, լեռն էօլտաշ տիտի,
նէ ստոր ամէլտաշ:

Ի պէին՝ իսկէնտերիյէլի ՍԷ ՍԷ
նաս՝ էազար պուշնարա զարշը Պա
րապմանց քիթապըն՝ ԲՃ Ը րազա
մընտայ: Իքրար խտերիմ օնու՝ որ
դի ՍԵ, վէ որդի մարդոյ. տէյ
իլ քի պիր որդիյի՝ իքի բնութի
տերիմ, պիրինէ սէճտայ գըլընըր,
վէ օպիրիսինէ սէճտայ գըլընմազ.
Եա՝ պիր բնութիւն տերիմ՝ թէն
լէնէն քէլամուլլահէ, վէ սէճտայ
գըլընըր անկայ, քէնտի թէնի իլէ
պերապեր՝ պիր էէք սէճտայ իլէ,
տէյիլ իքի որդի՝ պաշկայ պիր որ
դի ՍԵ սահիհ, վէ սէճտայ գը
լընըր անկա. վէ պիր սայրը որդի
Սարիամտան ինսան՝ վէ անկայ սէճ

տայ գըլընմաղ, ինայեթ իլէ որդի
Լ՛.Յ օլմուշ, նէ շէքիլ քի ատեմ
լէր, եւ՝ նիճէքի տէտիմ, պիր որ
դի Լ՛.Յ վէ Լ՛.Ճ օլ Քնու, տէյ
իլ քի գայըր որդի վար, վէ օլ
որդի նյ՝ Սարիամ գըղտան տօղ
տու՝ թէն ալմաղիլէ, պու սօնկ
կիւնլէրտէ:

Սէ աղաճըգ աշաղաարնտայ եաղար
Քիմքի պուհտան զիյատէ էյէր
էօյրէտիրտէ՝ Լ՛.լլահանի քիթապլար
տան, պաշկայ պիր որդի Լ՛.լլահտան
զաթը վէ սահիհ. վէ պաշկայ պիր
որդի Սարիամտան՝ ինայեթ իլէ,
նալէթ իտէր օնու՝ Սք, վէ կամօս
զիկէ Լ՛.կէզէցի:

Թէքրար՝ օլ սք Լ՛.թանաս՝ Լ՛.
պիկտիմօն Կորնթացւոյ եպիսկո-
պոսուհայ եաղար, պարապմանց քի
թապըն՝ Դ՛.Ճ՛Ղ՛Դ րազալընտայ:
Նէ շէքիլ քրիստոնէայ տէնիլէ
պիլիբլէր օնլար, քի տիրլէր պաշ-
կայ պիր քիմսէ Սարիամտան. վէ
պաշկայ պիր տախի քէլամուլլահը
Իլէրիճէ վարտըգտայ՝ տէր քի:

Պառ տէնիլէն ճէվապ սեօյլէնմիշ,
 վէ իշխտիլմիշ տէյիլ, քրիստոնեայ
 օլանլէրտէն. վէ եապանի տիր՝ ա
 ռաքելախան շէհասէթլիքլէրէ:
 Լօյլէ իսէ՝ լեոն տախի հէմ քը
 քրիստոնեայ տէյիլ, հէմ եապանի
 սեօյլէր: Սէ սբ Աիւրեղ տախի
 սէքիզլինճի նալէթլէմէսինտէ՝ եա
 զար: Լօյէր պիր քիմսէ՝ հիւքմ
 իտիւպ տիրսէ, մէրթէպլէնմիշ
 ինսան՝ սէճտատաշ, վէ սալթանաթ
 տաշ տըր Լօլլահայ, վէ տէնիլիր
 Լօլլահ, կեօյաքի պաշկայ քիմսէ՝
 պաշկատայ, վէ պիր սէճտայ իլէ՝
 իքրամ իթմէղ իսէ էմմանուէլէ,
 վէ պիր սալթանաթ վերմէղ իսէ օ
 նայ, քէլամըն թէն օլմաորնայ կեօ
 րէ, նալէթ օլսուն օլ քիմսէ:
 Տեօրտիւնճիւ եազար լեոն՝ կինէ
 օլ Դ պաշլնտայ, քի աճըզմագ՝
 սուսամագ՝ եօրուլմագ՝ ույուլմագ՝
 աշիքեարէ ինսանընտրո. լաքին՝ պէշ
 էքմէք իլէ՝ պէշ պին քիշի տօյուր
 մագ, վէ տէնիզ իւսթիւնտէ՝ գա
 վէ այագլէր իլէ իւրիւմէք, շիւպ

Հէսիզ Լ՛լլահընտրո՛ւ :

Նեստոր տիտի, քի եազըմբշտըր
դատը քեօյ սինաթոսու՛ն՝ իլք ամէ
լինտէ : Վէնտի քէնտինէ Լ՛լլահ
տէյիլ տիր, մէրիէմին ոահմինտէ
եափրլան. քէնտի քէնտինէ Լ՛լլահ
տէյիլ տիր, Հոգին նբտան եարա
տըլան. քէնտի քէնտինէ Լ՛լլահ
տէյիլ տիր, մեզարտայ կեօմիւլէն :

Ձէլադ :

Մտի՛ պուճըրայ դարշը՛ եա
զար Լճփեսոս սինադոսու,
քի եազըմբշտըր տախի՛ առաքինու
թեանց տէնիլէն՝ լաթին քիթապը
նըն՝ 123 ըագամընտայ :

Լայէր պիր քիմսէ այըրըրսայ՝ սբ
քիթապլէրտէ՛ Վնտան էօթիւրիւ
սեօյլէնէն քէլամլէրի. պազըլարը
նը քէլամուլլահէ վէրիպ, վէ պա
զըլարընը ինսանայ վէրիւսէ, նա
լէթ օլսուճ օլ քիմսէ :

Սէ իսկէնտէրիյէլն սբ կիւրեղ
տախի՛ սեկուճոդոս Լճպիսկոպոսայ

Եազարը մէքթուպուհտայ՝ պարապ
 մանց քիթապըն՝ 412 ըագամընտայ՝
 Եազար: Ինսան օլմասընը ինանտըր
 մագ իշիւն՝ օլ քէլամուլլահ աճըդ
 տը, Էօրուլտու, ուլյուտու, խա
 ճայ սապր իթաի, թէնիլէ Էօլտի:
 Ալ Է սահիհ Վլլահ օլմասընը ինան
 տըրմագ իշիւն՝ կիւնէ օլ Վլլահ
 իշիւտի Վլլահանի միւճիւղսթլէրի
 տէնիզի ալարլամագ իլէ, Էօլիւլէ
 ըի տիւրիլթմէք իլէ, վէ սայրը տա
 խի միւճիւղսթլը ամէլլէրի՝ իշիւ
 մէք իլէ:

Թիէքրար Եազար օլ սինաթոս՝ պա
 ըապմանց քիթապըն՝ 474 ըագամըն
 տայ: Լյէր պիւր քիմսէ իքրար իթ
 մէզիսէ, քէլամուլլահը Էզիլէթ չէք
 միշ, խաջայ չըգմըշ, վէ Էօլիւմ
 լէզզէթին ալմըշ թէն իլէ, նալէթ
 օլունսուն օլ քիմսէ:

Ալ Է պու սինաթոսայ պագլույ՝ ա
 ռաքինութեանց տէնիլէն լաթին
 քիթապը՝ 107 ըագամընտայ՝ Եազար:
 Սահիհ տիւր տիմէսի, քի բանն ած
 իսկէնձէ չէքտի, խաջայ չըգտը, Էօլ

Թիւ, վէ կէօմիւլտիւ, քի պուռ
 լարը՝ ինքեար իտէր նէստոր:
 Աօրարըմ սիղէ գարտաշլար, մէյէր
 սալթ նէստորմու ինքեար իթտի,
 քէլամուլլա հըն է զիյէթ չէքմէսիւնի?
 1. 'Ճապայ' օ տէյիլմի՝ Լիկեղէնիյի
 էրքմաղայ չալըշան, քի էազոր: պի
 թի իւնվան իտէր իտի՝ միւճիւղսթ
 լէր իլէ: վէ օպիրիսի՝ իսկէնճէ չէ
 քէր իտի: | Լոն վիպիր սեօյլէրիմ
 քի նէստորտան տախի քէնայ կէօ
 թիւնտիւ: Իլլէքի՝ Թաճիւպ իտէ
 թիմ պազը քիմէսնէլէրէ, քի պէօյ
 լէ քէաֆիր ճէվապլարընը օնուն,
 իսթէրլէր քի էամալասընլար:
 Տիւշիւնմէղլէր, քի աշիքեարէ
 քիւֆիւր սեօյլէյօր, տիմէսի իլէ
 (մինն ֆց) էանի՝ պուռնլարըն պիրի
 միւճիւղսթ իլլէր, վէ օպիրիսի՝
 իսկէնճէ չէքէր:
 Պիրիսի, վէ օպիրիսի տիմէք՝ նէ՝
 տիմէք տիր գարտաշլար:
 Պիզիմ պիր Վսուսուզ վար, հէմ
 միւճիւղսթ իլլէտի. հէմ իսկէն
 ճէ չէքէր:

Պու լևոն նէ՛ խալթ իտէր, իքի
 Վս քարոզել իտէր՝ տիմէք իլէ,
 քի պիրի՛ միւճիւղաթ իշլէր իտի,
 վէ օպիրիսի՛ իսկէնձէ չէքէր իտի:
 Նեւտոր տիմէտի աշիքեարէ իքի
 անձն, լաքին՝ պու լևոն՝ փերվասըզ
 տիտի Վսայ իքի անձն. տիմէսի ի
 լէ (մինն և միւսն) Էանի՛ պիրի,
 վէ օպիրիսի:

Իյէր պիր քիմսէ տիրսէ, պու
 լուղէթլէր (պիրի վէ օպիրիսի)
 անձն կեօսթէրմէզլէր, Էա՛ բնուի
 կեօսթէրիրլէր. չիւնքի իքի բնու
 թիւն տէրիզ Վսայ, պեօյլէ տի
 մէք մանի տէյիլտիր:

Նիւտոր:

Ն էվվէլ՝ պոււնու պիրմէլի,
 քի բնութիւնայ ամէլ վիր
 մէք՝ դապիլ տէյիլ, Էա՛ ամէլի
 անձն իշլէր, բնութիւն իշլէյէ-
 մէզ, ճիւմլէ իլիմտար դապլինձէ:
 Չիւնքի լևոն ամէլ վէրտի, օլ
 պիրի, վէ օպիրիսի տէտիղի լու
 ղէթ

ղէթլէրէ, օլ սէպէպտէն հօթիւ
րիւ՝ իքի անձն տիտի (տէրիզ)
լէոն՝ Քնայ,

Ի. քինձի՝ պիրի, վէ օպիրիսի լու
ղէթլէրի՝ անձն օլմասընը՝ իշիթսին
օլ քիմսէ, քէնտի գապուլ իթ
տիղի քիթապլէրտէն,

Խպթիտայ՝ սեբաստացի միթիթարըն՝
հասարակ բառարանընտայ՝ (մի) լու
ղէթին մանասընտայ՝ տէրքի, կէօս
թէրիթ (զոմն)՝ վէ (ոմն) լուղէ
թին մանասընտայ՝ տէր քի, կէօս
թէրիթ զանձն:

Ի. քինձի շէհատէթլիք՝ հրդիւրիւմ
լիւ խաչատուր՝ ագտարմայ վարդա
պետի՝ ընդհանրական Վճաբանուի
քիթապընտայ՝ քի թէրձիւմէ օ
լունմուշտուր՝ գարապաշէան մարի
ամուան՝ 160 ըապամընտայ՝ Քնտան
հօթիւրիւ տէր քի:

Սագըն տէնմէսին, քի պիրի չար
չարէլի, վէ օպիրիսի անչարչարէլի,
զիրայ՝ պէօյլէ տէնիրսէ, անձն պիր
լիղի գալգար, վէ օլուր իքի:

(Օ)նուն իչիւն (տէր) պէօյլէ տի
մէ

մէլի, քի օտուր չարչարելի, վէ կի
նէ օտուր անչարչարելի:

Իւջիւնճիւ շէհատեթիք՝ իշտէ եա
զըմբշտոր՝ Սուրբ Լ'էւտարանըն
Պուկաս 18. 10. Իքի ատեմ չըջ
տըլար տաճարայ, պիրի փարիսեցի,
վէ օպիրի մաքսաւոր:

Կէլ իմտի՝ այ լեոնապաշտ, շու
Լ'էւտարանըն քէլամընստայ՝ պիր
գուլի թագ. քի պիրի, վէ օպիրի
լուզէթիք՝ անձն կեօսթէր,
մէզլէր տէյի:

Իշտէ փարիսեցիներն, վէ մաքսաւոր
բուն բարմադլարը՝ կեօզիւնէ կիր
սին, քի կեօրէսին:

Իշտէ փարիսեցի՝ պիր պաշկոյ ան
ձըն. վէ մաքսաւորտայ՝ պիր պաշ
կայ անձն: Տուլտոնմու շիմտի
ճիք, լեոնուն նէ՝ շէքիլ մէսէպ
տէ օլտուղինի: Բաայ պիր անձն
տէր, եօքսայ իքի:

Պէշինճի եազար լեոն, կինէ օլ
դ պաշկոտայ, Պիր բնութիւն ճէ
վապը տէյիլ՝ պէն պապամ իլէ պիր
իմ տիմէք, վէ պէնիմ պապամ՝

պէնտէն պեօյիւք տիւր տիմէք,
 Լանի՛ պէն պապամ իլէ պիրիմ
 տէտիղինի՛ պիրի սեօյլէմիշ, եանի՛
 Վճային բնութիւն. վէ պէնիմ
 պապամ՝ պէնտէն պեօյիւք տիւր
 տէտիղինի, օպիրիսի սեօյլէմիշ, եա
 նի՛ մարդկային բնութիւն.

ՁԷԼՈՂ.

Մէն պապամ իլէ պիրիմ
 տէտիղի, կեօսթերիր (բը
 նութիւնու) եանի՛ զաթը
 սը պիր օլտուղինի, պապասընայ պե
 րապէր. Վէ պէնիմ պապամ՝ պէն
 տէն պեօյիւք տիւր տէտիղի, կեօս
 թերիր տօղտուղինի պապասընտան.
 Լանի՛ իբրամ իթմէք իլէ պապա
 սընայ, քի քէնտինին տօղուրանը,
 վէ սէպէպի տիր.

Տէյի՛լ քի ինսանլըղը սեօյլէտի
 պու քէլամը, լեռնուն եանկըշ
 Քիբրինէ կեօրէ. եա՛ քէլամուլ
 լահ քէնտիսի իտի, քի տիտի պու
 քէլամը.

Վէ օլ իքի քէլամտէքի՛ պիրին
 տէ

տէ (էս) եանի՝ պէն տիյէն, վէ
օպիրինտէ (զիս) եանի՝ պէնի տի
յէն, պիր քէլամուլլահ իտի, քի
տիտի: Օ իրայ՝ Վստայ՝ պէնլիք
պիր տիր, էքի տէյիլ տիր:

Լյէր էքի օլտայ իտի, էքի անձն օ
լուր իտի, լլոնուռն Քիքրինէ կէօ
րէ: Օ իրայ՝ պէն տիմէք՝ իսիմ
պէտէլի տիր, քի անձն ատր տրր:
վէ պէնի տիմէք՝ կինէ իսիմ պէ
տէլի տիր, քի օտայ անձն ատր
տրր: Պէն՝ ուղղականը տրր, պէ
նի՝ հայցականը տրր, քի քան նախ
դիր իլէ, պէնտէն աղնանըր:

Քերականութիւն պիլէնլէր, աղ
նարլար պու սօհպէթի:

Նիհայէթ՝ էյէր լլոնուռն տիտիղի
պէն տիյէնի՝ պաշկայ աղնայլայ, վէ
պէնտէն տիյէնի տախի՝ պաշկայ աղ
նարսաղ, իսթէր իսթէմէղ՝ էքի ան
ձն տիմէլիյիղ Վստայ:

Պունայ գարշը Սէ Սիւրեղ՝ պա
րապմանց՝ քիթապըն՝ գձղ րազա
մընտայ՝ եազար:

Չիւքի քէլամուլլահ, քի ինսան
կէօ

կէօրիւնտիւ, օլ քէլամուլլահ տա
խի սեօյլէտի, քի պապամ՝ պէն
տէն պէօյիւք տիւր, քի եադըլը
իտի օնայ պէօյիւքիւք, նիչէքի
Լ՝լահտըր, վէ օնտան տօղան տա
խի՝ վարլըղի Թարաֆընտան՝ դու
սուրսուղ պէնկզերլըղի վար օնայ,
հէր խուսուստայ:

Իշտէ՝ Սուրբ Աիւրեղ տախի
սեօյլէտի, քի օլ քէլամը տէյէն՝
քէլամ քէնտիսի իտի, տէյիլ քի
ինսանլըղի, լլոնուս տէտիղի կիւ
պի:

Իյէր տիրսէ պիր քիմէսնէ, էօյ
լէ իսէ՝ պապայ պէօյիւք տիւր
որդիտէն, արիոսուս տէտիղի կիւ
պի, չիւնքի քէլամուլլահ տիտի,
օլ ճէվապը:

Ղէւոյ:

Սուրբ Ներսէս շտրհալի
Յիսուս որդի քիթապըն
245 րադաժընտայ՝ եաղար:
Ապէպ Թարաֆընտան (եանի տօ՝
դուրմասը Թարաֆընտան) պէօյիւք
տէ

տէնիլիւր պապայ, տէյիլ՝ քի պեօյ
իւքտիւր, զաթը վարլըղը իլէ. նի
ճէ քի՝ պի զտէ տախի՝ պերապեր
տիր էվլատ՝ պապաար իլէ, զաթը
վարլըղն իլէ. տէյիլ քի քիւլիւք
տիւր էվլատ՝ պապաարնտան.

Սէ հէմ տախի՝ սայրը թարղ մա՛
նա վիրէպիլիւրիզ, լաքին՝ տէյիլ
քի իլամ իտէրէք.

ՕԼ քէլամտէ օլան (քան) լու
ղէթի՝ զիյատէ էքսիք աղնանմաղ
հէր տայիմ, էն՝ պաղը քէրրէ աղ
նանըր, պերապեր եէրինէ.

Լօրիւնէկ պէնիմ պապամ պեօյ
իւքտիւր, նէ գատար քի պէն.
Իշտէ պու՝ նէ գատար տէնիլէն,
օԼ (քան) լուղէթին եէրինէ տիր
Իշտէ պեօյլէ օլունճայ, իքի քէ
լամըտայ Քսուհ, պիրի պիրինէ
ույկուհ կէլիւր.

Պապամ՝ պէնիմ իլէ պիրտիր, պա
պամ պեօյիւք տիւր՝ նէ գատար
քի պէն.

Պուհայ իոպաթ՝ իշտէ ՍԷ Լ՛էե
տարանտայ՝ Սատթէ". Ժէ. 19.

Ինչպիսիք իմանալը
օլուրսայ՝ հարտալ տանէսի գատար
(քան զհատն մանանխոյ,)

Իշտէ զիյատէ էքսիք, եւ՝ պեօյ
Եւքլէք քիւլէքլէք կեօսթէր
մէզ, պու (քան) լուղէթի պուն
տայ, եւ՝ պերապէրլէք կեօս
Թէրիւր:

Սէ պիր իսպաթ տախի՝ բառա
րանտայ՝ (քան) լուղէթինէ մանա
վիրիւր, մխիթար սեբաստացի, վէ
տէր: Պազը քէրրէ (քան) կեօս
Թէրիւր (իբրեւ) կիպի. եանի՝
Թիւրքէ (նիճէ տիմէք,)

Սատթէ՝. ԺԷ, 19. Սուկ՝. ԺԷ
6. Նարեկացիներն՝ պիրինճի պա
շընտայ. Յակօբ մթբնացիներն՝ զ
պաշընտայ:

Պեօյլէ օլունճայ՝ Ինուէն օլ քէ
լամը՝ տիմէք տիր, քի պապամ պեօյ
իւք տիւր, նիճէքի պէն:

Պու լեոնայ գարշը՝ Սք Կիւրեղ՝
պարսպմանց քիթապըն՝ ԴՃԼԳ
րագամընտայ՝ (Կակիոս Սէլտինէ
Եպիսկոպոսունայ եազտըղը մէքթու

պուռնտայ, տէր քի:

Լայեր պիր քիմսէ՝ իքի սուրե-
թէ, վէ իքի վարլըղայ պըրըրսայ՝
սէտալէրինի Վսուռն, վէ պաղըլա-
րընը՝ քէլամուլլահարզ՝ եալընըզ
ինսանայ եագլաշտըրըպ, վէ Վլա-
հա եագըրըր օլանլէրի սալթ հայր
Վճտէն օլան՝ քէլամուլլահէ վիրիր
սէ նալէթ օլսուռն օլ քիմսէ:

Սէ հէմ՝ առաքինութեանց տէ-
նիլէն՝ լաթին քիթապըն. 106, բա-
գամընտայ՝ եաղար նեստոր իչիւն:
Վսուռն տօղմասընը՝ էօլմէսինի՝
կեօմիւլմէսինի՝ վէ սայըր պուռնայ
քէզալէք՝ աշաղը օլան ամէլլէրի՝ տի-
մէզ իտի Վէլամուլլահատէն էօ-
թիւրիւ, եա՝ տէր իտի՝ ինսան-
տէն էօթիւրիւ:

Սանկրա քիթապըր եազան լաթին՝
տէր քի: Լայեր ինճէճիք արան-
սայ՝ եանկըշ եօրա կեօթիւրիւճիւ
Քէքրի նեստորուռն, Վսուռն սահիհ
ինսան օլտուղուռնի չիւրիւտիւր:
()նուռն իչիւն՝ պէնտէ տախի սեօյ
լէրիմ, քի նէ՝ պաշկայ թիւրլիւ:

լիւք վար, նեստորուն՝ վէ լեոնուն
սեօղլէրինին արասընտայ:

Նեստոր տիտի, Էօլմէսի՝ վէ կեօ
միւլմէսի՝ Քէլամուլլահտէն Էօ
Թիւրիւ տէնիլմէզ, լեոն տիտի,
աճրքմասը, սուսամասը, խաչ աղա
ճընտան ասըլմասը, վէ մըխլար իլէ
մըխլանմասը, աշիքեարէ ինսանըն
տըր: Իմտի՝ պու լաթին քիթա
պընը Եափանըն՝ տէտիղինէ կեօ
րէ, նեստոր՝ օլ ճէվապ իլէ՝ որ
դի Լստուծոյ օլան Քէլամուլլա
հըն՝ ինսան օլմասընը գալտըրըպ՝
ինքեար իտէրսէ, անճէպայ՝ լեոն
տախի՝ օլ ճէվապը սեօյլէսինտէ,
վէ օլ ճէվապ իլէ՝ նէ՝ շէքիւ քէ
լամուլլահըն ինսան օլմասընը գալ
տըրըպ՝ ինքեար իթմէսին:

Սէ պու սեօղ իւսթիւնէ՝ միսի
Թար տախի՝ բաղաամ կիպի տօղ
րու սեօյլէմիշ, մատթէոս մեկնուլ
Թիւնուլն՝ 446 ըադամընտայ:

Տօղմասը՝ վէ խաչլանմասը՝ Էյեր
պիր քիմսէ տիրսէ, քի բանն անճըն
տէյիլ ինսանըն իտի, վէ Էօլիւյէ

Հայաթ վերմէսի՝ ինսանըն տէյիլ,
բանն անըն իտի. պունտան կեօ-
րիւնիւր ինքեար իթմէք՝ սբ կոյս
մարիամըն՝ Վճածին օլմասընը. վէ
սբ խաչըն՝ Վճը գապուլ իթմիշ
օլմասընը (եանի՝ Վճընկալ օլմասը
նը.)։ Աեօրտի՛ւնմիւ, քի լւոն՝ ա
շիքեարէ ինքեար իթտի, Սարիա-
մըն Վճածին օլմասընը, միւիթա-
րըն սեօղիւնէ կեօրէ։

Այեր տիրսէն, լւոնուկ Քիքրի
պաշկայ իտի, վէ պէնտէ տախի տէ
րիմ, նեստորուկ Քիքրի պաշկայ
իտի, քի սէն պիլմէտին։

Վէ էյեր՝ օլ ճէվապ իջիւն՝ գա-
ղէպէ միւստաճագ օլտի նեստոր.
Եօյլէ իսէ՝ կինէ օլ ճէվապ իջիւն
գաղէպէ միւստաճագ օլտի, վէ լւ
ոն։ Աեօրտի՛ւնմիւ, աջ ագտար-
մայ. սէնին վափընըն՝ նէ՛ շէքիւ
եանկըլմագ օլտուղինի՛։

Վէ հէմ էյեր եանկըլմամըշ իտի
լւոն, նիջիւն գատըքեօյ սինաթո-
սու՝ եէտինճի ամէլինտէ (լաթին
ճէտէ զաննըմտա պէշինճիտէ) եազ
մագ

մազ իբի բնութիւն, նիճէ քի եազ
մըշ լեռն՝ քէնտի տումարընտայ՝
՝) իրայ՝ եազըմըշ օլ եէտինճի
ամէլտէ, քի չօգ ճահտ իլէ՝ իս
թէտիլէր լեռնուն վէքիլլէրի, քի
գանուն իչինէ գօսունլար՝ իբի բը
նութիւն, նիճէքի լեռն տէմիշ.
լաքին՝ գատըր օլամատըլար. եւ՝ ի
քի բընութիւնտան՝ պիր դէմ, վէ
պիր գոյութիւն եազտըլար. (եա
նի՝ պիր եիւզ, պիր սուրէթ, վէ
պիր վարլըք) լեռն իբի սուրէթ,
վէ իբի վարլըք տիտի, վէ սինա
թոս լեռնայ զըթ, պիր սիւրէթ,
վէ պիր վարլըք եազտըր:

Ս) Ե հաչան՝ լեռնուն վէքիլլէրի՝
պէյէնմէտիլէր սինաթոսուն գանու
նինի, օլ վագիթ՝ Մնատօլիոս
ճիւմէտէն իբրամլը՝ պաշ եպիս
կոպոսու իսթամպօլուն, տէտի սի
նաթոսայ. Մճէպայ՝ մագպուլտուր
սիզէ շու գանուն, Ղիւմէ ղիյա
տէ իբրամլը եպիսկոպոսլար (լեռ
նուն վէքիլլէրինտէն մաատէ) չաղը
րըշտըլար՝ տէմէք իլէ, եազըմըշ պու
գանուն՝ (յս սահմնդրուի) ճիւմէմի

զէ մագպուլ տաւր, պուտուր պա-
պալարըմըզըն իթիգաթը, պունտան
զիտէ ինանան՝ հերձոճաթօղտուր,
քիմքի գայրը թարղ ինանըրոսայ,
նալէթ օլունսուն:

Ա է լւոնուն վէքիլէրինտէն էօ-
թիւրիւ՝ տէտի ճիւմէ սինաթոս
Նեստոր մէսէպլիլէրի տիշարը է-
տինիզ. քիմքի նեստորայ նալէթ
իթմէզսէ, գօյ տիշարը չըքսըն պու
սինաթոստան:

Լ նաւօլ պաշ եպիսկոպոսու իս-
թամպօլուն տիտի:

Տիւնքի կիւնտէ՝ հաճատքըն կա-
նօնու՝ ճիւմէսինէ մագպուլ օլ
տի, ճիւմէ եպիսկոպոսլար տի-
տիլէր, սահմանադրութիւն (եանի
գօնուլմուշ գանուն) ճիւմէսինէ
մագպուլ օլտի, սայրը զիյատէ սեօզ
ինանմայրզ, սայրը պաշկայ սեօզ ի
նանան՝ նալէթ օլունսուն. հաճատ
քայ հիլէպազլէք օլմասըն. Սրբու
հի մարիամ՝ Լճաթին եազըլարն
գանուն իչինտէ:

Վէ՛ տիմէլի սինաթոսուն պեօյլէ

քելամէրինէ, քի հէմ հագտորո
հէմ փաք.

1. Եթէն՝ լւոնուհ վէքիլէրի գար
շը չըգարլար, տիմէք իլէ.

1. Եթէր լւոնուհ քեահատընայ պէյ
էնմէղլէրսէ, պուլլուրուհ՝ քի
պիղէ Քերման, վէ էմիր վերսին
լէր, քի տեօնէլիմ վիլայէթիմի
ղէ, վէ օնտայ սինաթուս թէքմիլ
օլունսուհ.

Օլ վագիթտէ՝ իշխանլար տիտի
լէր, պիր գաջ էպիսկոպոսլար՝ լէ
ւոնուհ վէքիլէրի իլէ պերապէր՝
կիրէլիմ նամաղկէահէ, վէ նէքի
մաղպուլ կեօրիւնիւր իսէ՝ իթի
գաթ իւղէրինէ սեյլէշէլիմ, վէ
սօնկրայ սիղէ պէյան իտէլիմ.

Օլ սահէթտէ՝ պաղըրտըլար ճիւմ
լէ էպիսկոպոսլար, տիմէք իլէ. նէօ
տոր մէսէպլէ օլանլէրի՝ տիշարը ի
տինիզ. 1. լահա զըթ օլանլէրի՝ տի
շարը իտինիզ. քիմտիրլէր պուհ
լար. կիւճիլէ կեօրիւնիւլլուր.
պիւթիւն տիւնէայ տօղըուլլուգտա
տըր. գանուհ՝ ճիւմլէմիղէ մաղ-

պուլտուր. Լ՛լլահ ուզուն էօմիւր
վերսին իշխանլարայ. տիւրիզ՝ գօ
նուլմուշ գանունի մեօհիւրլէսին
լէր, պուլուրուն՝ կանօնի մեօհիւր
լէսինլէր, հաւատքայ գարշը՝ հեյ
լէպազլըք օլմասըն, քիմքի մեօհիւր
լէմէզ պու գանունու՝ հերձոնա
ծօղտուր. Սրբուհի մարիամ Լ՛ճա
ծին տիր. այ տօղըուլուքտայ օլան
իշխանլար՝ հաւատքայ պէքձի օլու
նուզ. հոգին սբ սեօյլէտի պու
գանունի. գօյ շիմտիձիք մեօհիւր
լէսինլէր շու գանունի. քիմքի մեօ
հիւրլէմէզսէ՝ հերձոնածօղտուր.
հերձոնածօղլարը տիշարը իտինիզ
կանօն իչինտէ՝ Լ՛ճածին կոյս մա
րիամ լազըմտըր գօմագ. նեստոր
մէսէպլիլէրի տիշարը իտինիզ. զե
րայ՝ Քս Լ՛լլահտըր.

Եւ տուլուլուր աճապայ գարտաշ
պու պիրիպիրինէ զըթ ճէվապլէր
տէն, քի օլույօր պիւթիւն եպիս
կոպոսլարընտան սինաթոսուն՝ լեո
նուն վէքիլլէրինէ գարշը. վէ լէ
ւոնուն վէքիլլէրինտէն՝ սինաթու

ապա դարձը: Իշտէ սինաթոս՝ աշխ
 քեարէ պաղըրը՝ լեոնուն վէքիւ
 լէրի իջիւն. քի նեստոր մէսէպ
 լիւէրի տիշարը էտինիզ: Վէ քի՝
 մարիամ կոյս Լ՝Ծածին տիր. վէ
 քի՝ մարիամը՝ Լ՝Ծածին գոմագ լա
 զըմ գանուէն իջինտէ. գոյ մեօճիւր
 լէսինլէր կանանու. քիմքի մեօճիւր
 լէմէզսէ՝ հերձոճածօղտուր. Սա
 րիամ կոյս Լ՝Ծածին տիր. նեստոր
 մէսէպլիւէրի տիշարը իտինիզ: Բա
 Լ՝լլահ տըր:

Գաճրտաշլար՝ սորարըմ սիղէ, ա
 ճապայ շու սինաթոսուն՝ շու սեօզ
 լէրինտէ՝ վարմըտը պիր սեօզ,
 քի զըթ օլսուն տօղրու հաւաթ
 քայ: Պէլլի քի եօք: Չիւնքի եօգ
 տուր, նիջիւն դարձը տուրուպ
 ճէնկ իտերլէր լեոնուն վէքիւլէրի
 տիմէքիլէ, քի էյէր գապուլ իթ
 մէզսէնիզ լեոնուն քեահատընը,
 էմիր վիրսին Թագաւոր պիղէ, քի
 կիտէլիմ հռումայայ, վէ սինաթոս
 օնտայ օլսուն:

Իշտէ պէսպէլլի, քի լեոն, վէ օ
 նուն

նուն վեքիլէրի, Մարիամայ Վճա
ծին տիմէզլէր:

Սէ հեմ՝ կեօրիւնիւր քի տա
խի, Քսու՝ սամէճէ ինսան տիւ
լէր, տէյիլ քի Վլաճ:

Լյէր տէյիլտիրլէր էօյլէ, նիճէքի
տիտիք. նիճիւն գապուլ իթմէզ
լէր, օլ սինաթոսուն կանօնունուն:

Սէ էյէր գապուլ իտէճէք շէյ
իտի քեահատը լեանուն, նիճիւն
սինաթոս գապուլ իթմէյիւայ՝ օ
նուն ճէվապլէրինի էազմատը գա
նուն իչինէ, հէյլէպազլէք տըր
տէյի՛:

Լյէր տիրսէն, օլ սինաթոսուն
՝ գայրը ամէլինտէ՝ լեոնուն քեա
հատընը գապուլ իթտիլէր, վէ
մեօհիւրլէտիլէր տախի. նիճիւն
շիմտի պու ամէլտէ՝ գապուլ իթ
մէզլէր:

Ղէվոյ:

Տ Վխի մեօհիւրլէմէտէն՝ կէօր
սօնունտայ իլք ամէլինին, քի
նէ՛ տիտի իշխանլար. նաֆիլէ տիւ
շիւր

շիւրտիւլէր փլափիանոսու, վէ եւ
սեփիոսու մանսուպլարընտան, պի
զէ կեօրիւնիւր քի՝ լայրգտըրլար
օլ իքինձի Լփեսոս սինաթոսուն՝
պաշլըճայ օլան Պէոսկորոս՝ ճիւմ
լէտէն իքրամը պաշ եպիսկոպոսու
Խսքէնտէրիյէնին, վէ Յոբնաղ
գուլթուլէրիֆին, վէ Թալասիոս
գայսէրինին, վէ Լճսեբիոս ան
կիւրիանըն, վէ Լճստաթ բերիւ
տոսուն, վէ Քարսեղ սելեկիա
նըն, պունլար ճիւմլէսի՝ օլ գաղէ
պէ պօռճլու օլսունլար:

Օլ վաղիթտէ՝ ճիւմլէ եպիսկո
պոսլար՝ Փլափիանոստան, վէ Լճ
սեփիոստան շիքեայէթձի օլանլէր՝
իքինձի Լփեսոստայ, գօրգուլարըն
տան տիտիլէր, ճիւմլէմիղ սուչլու
օլտուք, ճիւմլէմիղտէ սուչումուզ
տան գուրթուլմաղայ լայրգ օլալըմ
Պունուն կիպի՝ օլ ամէլտէ՝ քի
մեօճիւրլէտիլէր լեոնուն քեաճա
տընը՝ աղաճըգ եօգարըսընտայ՝ իշ
խանլար պու ճէվապը Թէքրար տէ
տիլէր գօրգուլթմագ իչիւն, քի օն

լարտայ՝ գօրգու իլէ մեօհիւրլէտի
լէր. տէյիլ բիզայ իլէ, եւ՝ զօու
իլէ.

Սօրարում սանկայ՝ այ սօրան քիմ
սէ, էյէր սէն՝ օլ սինաթոստայ
պուլունսան իտի, նէ՛ եափաճագ ի
տին. անձապայ՝ մեօհիւրլէմէզ մի ի
տին, լեոնուն քեահատընը՝

Լէյէր մեօհիւրլէմէզսէ իտին, իս
քէնտէրիյէնին պաշ եպիսկոպոսու
օլան՝ Ղաեոսկորոս կիպի, վէ մը
սըրլըլարըն եպիսկոպոսլարը կիպի,
վէ օնսէքիզ վանահայրլար կիպի,
տիւշման օլուր իտին Թագաւորա,
վէ իշխանլարա.

Սօնկրայ՝ օնլարը նէշէքիլ գաղէ
պէ կէթիրտիլէր, սէնիտէ տախի՛
էօյլէ իտէրլէր իտի.

Հալան պու տէտիքլէրիմիզ եազը
լըտըր, օլ ամէլին իջինտէ, լեո-
նուն քեահատըն մեօհիւրլէտիք
տէն սօնկրայ.

Լէյէր տիրսէն, իգթիզայ տէյիլ
իտի՝ տիւնեանըն կէջիճի գօր-
գուսի իջիւն՝ ահրէթին էպէտի

դօրդուսինի գաղանմագ, վէ սէյ
պէպ օլմագ թիւրլիւ թիւրլիւ գափ
կալարայ, պօղմագ իլէ տօղրու հա
ւատքը:

ՁԷՎԿ:

ՍԼ սիւալի՝ օլ մեօհիւր
լէյէն քիմսէլէրէ իյլէ,
քի սէնին մագպուլ հայ
րապետէրին տիրէր:

Ե իմօի պիլտինմի՝ լւոնու՛ն քեա
հատընը մեօհիւրլէտիքլէրինին
սէպէպինի՝:

Եյեր տիրսէն, նիճէ էվլէլի մեօ
հիւրլէտիլէր, վէ սօնկրայ դա
պուլ իթմէղլէր:

ՁԷՎԿ:

Ե տէ նիճէ տէտիք, դօր
դուլարընտան էօթիւրիւ մեօ
հիւրլէտիլէր, լաքին՝ սօնկրայ հա
ւատքըն կանօնու՛նու՛ն իչինէ դօ
մագ՝ իսթէմէղլէր. զերայ՝ պիլտի
լէր, քի տօղրուլուք իլէ եաղըմա
մըշտըր օլ քեահատ:

Ս է էյէր տիրսէն, նէ՞ իջիւն օլ
 քեահատ տօղրուլուգ իլէ եա
 զըլմամըշ, պիզիմ պիլտիղիմիզտէ՝
 օնտայ եանկըշ ճէվապ եօգտուր :

Ճէվապ :

Լ պէնտէ սօրարըմ սան
 կայ, էյէր տօղրուլուգ իլէ
 եազըլմըշ իսէ, նիջիւն գօմազլար
 գանուէն իջինէ, օլ քեահատըն պա
 զը ճէվապլէրինի՝

Ս է նիջիւն տիւր, քի ճիւմլէ սի
 նաթոս՝ գարշը սեօյլէյիպ լեոնուէ
 վէքիլլէրինէ, օլ քեահատ իջիւն՝
 նեստոր մէսէպլի տիմէք իլէ օնլա
 րայ՝ չաղըրըշըյօրլար :

Իշտէ պէսպէլլի, քի լեոն՝ օլ տօ
 մարը՝ նեստոր մէսէպինտէ եազտը :

Ս է սօնկրայ՝ օլ եհտինճի ամէ
 լինտէ սինաթոսուէ՝ իշխանլար տի
 տիլէր, Ղէոսկորոս տէր իտի, քի
 փլափիանոսու՝ օլ սէպէպտէն էօ
 թիւրիւ ազլ իթտիմ, զերայ՝ իքի
 բնութիւն տիտի :

1 արքին՝ գանուէն իջնաւէ՝ սիգ ի
 քի բնութիւնտան եազմըշընըզ։
 Օլ վագիթտէ՝ ճիւմլէտէն իբրամ
 լը՝ իսթամայօլուն պաշ եպիսկոպո
 սու լ'նատօլ՝ ճէվապ իթտի, վէ
 տիտի, Ղաէոսկորոս՝ հաւատքը ի
 չիւն ազլ օլունմատը, եւա՝ տէր լե
 ւոնայ գարշը՝ աֆօռօզ չըգարմա
 ար իջիւն. վէ հէմ՝ իւջ տէֆա
 տաւէթ օլունուպ՝ իսթէմէտի կէլ
 մէղէ սինաթոսայ. վէ պու սէպէպ
 տէն էօթիւրիւ՝ տիւշտիւ իսկէմ
 լէսինտէն։

Աեօրտիւնմիւ գարտաշ, Ղաէոսկո
 րոսու՝ հաւատքը իջիւն տիւշիւր
 մէմիշլէր աթոռունտան, եւա՝ լեռ
 նու աֆօռօզ իթտիղի իջիւն. վէ
 իւջ քէրրէ չաղըրըլըպ սինաթոս
 տան, վէ կէլմէտիղի իջիւն։

1, օյլէ իսէ՝ Ղաէոսկորոսուն հա
 ճատքը տօղրու օլունճայ, գատը
 քէօյ սինաթոսուն ճէվապընայ կէօ
 րէ, զահիր լեռնուն հաւատքը էյ
 րի տիր, քի Ղաէոսկորոս՝ աֆօ
 քօզ իթտի օնու, (եանի լեռնու։)

Իսկէր տիրսէն, լեռնուն հաւատ
 քը էյրի տէյիլ իտի, լաքին՝ Դե
 ոսկորոս՝ գարեղինէ իծտի ափօ
 ուղղու օնայ գարշը:

ՁԷՆԴ:

Ու ճեվապը սալթ սէն
 սեօյլէտին. լաքին՝ տիյե-
 լիմ քի էօյլէ օլսուն:
 Մէյէր Դեոսկորոսու՝ տօղրու
 շէրահէթ իլէ մի տիւշիւրտիւ, գա
 տը գեօյ սինաթոսոռ: Հաշայ:
 Իշտէ աշիքեարէ շէհատէթլիք իծ-
 տի օլ սինաթոս՝ տիմէք իլէ, քի
 Դեոսկորոս՝ հաւատքը իջիւն տիւշ
 մէտի աթոռունտան:

Սէ չիւնքի հաւատքը տօղրուտուր
 նիջիւն իֆթիրայ իտիւպ՝ լաթին
 լէր, հոռոմլար, վէ պիղլիմ ագոտաթ
 մալար, հերետիկոս տիրլէր, օլ ա
 տիմէ: Սէ օլ քիմսէնին փաք իօ
 մինի՝ եալան իլէ չաւ իտերլէր, քի
 Քս թէնինի՝ կեօքտէն կէթիրտի
 տէտի տէյի:

Ո՛հ հեմ՝ շփոթեալ (եանի գոյ
ըլմը) պիտի բնութիւն տեր իտի
տերւեր Վսայ:

Պու խալժիյէթլերի՝ լընտիքէս տա
խի սեօյլէմէտի, նէրէտէ գալտը,
քի Վեոսկորոս սեօյլէսին:

Հէմէն լընտի մուստահազարըն վիր
սին, պեօյլէ շէյթանի եաղանջըլա
րըն:

Նիճէքի վագթիլէ՝ հոռոմլոր տի
լէմիշլէր հայլարտան, քի նալէթ •
գույուն լընտիքէսէ, Վեոսկորո
սայ, վէ տիմոթէոսայ:

Օ՛լ վագթիթտէ՝ ճէվապ վիրտի, հայ
ոց տարսօն սինաթոսու, Ներոնէս
լամբրոնացի իլէ պերապէր, վէ տի
տի: լընտիքէսէ նալէթ օգուրուզ,
նիճէքի նալէթ իթտիլէր, պիզտէն
էվլէլ կէլէն՝ Սէ աթալարըմըլ.
լաքին՝ Վեոսկորոսու՝ պու վագթէ
տէք՝ էշիտիլմիշ օլմամըլ, քի լըն
տիքէսէ սրտաշ օլա:

Իշտէ պու սօհպէթ եազըլըտըր, կը
լէմէսին ա հատորուն՝ 332 բագամըն
տայ, քի իքի տիլտէն ստամբայ օ

լուսնմուշտուր, լաթինճէ, վէ հայ
ճայ, Սէ հէմ՝ պու հայոց սինա
թոսուհու՝ կլէմէս լաթին վարդա
պետի՝ գապուլ իտիւպ՝ սբ, վէ Է
հանրական տէմիշ տիր:

Սէ հէմ՝ Ղաեոսկորոսուհու ուղ
ղովան օլմասը՝ հագգընայ իլամ օլ
մուշ՝ տէրքէնարընտան պէլլի տիր,
քի եազըլմըշտըր՝ գատըքէոյ սի
նաթոսուհու՝ իքինճի ամէլինտէ:

Իշտէ դո-թո-բ Ղաեոսկորոսուհու
իւլլէ:

Պու սինաթոսայ միւթի օլմայըպ՝
գայրը սուլլարընտան մատէ, իւջ
տէՓա լաւվէթ օլունուպ՝ կէլմէ
տիւղին իջիւն, պու սինաթոս՝ սոյ
սու եպիսկոպոսական, վէ քահա
նայական աստիճանընտան սէնի:

Իյէր պիր քիմսէ տիրսէ, գայրը
սուլլարընտան մատէ տէնիլտի,
զահիր վար իմիշ հերետիկոսլուղի
ամմա եազմամըշլար:

Իր քիմէնին գապահաթը
նրն պաշլըսը, վէ պէօյիւ
ղի հանկիսի իսէ, օնուն

ի լամընտայ՝ օնու եազարլար :

Սար սօր, վէ աղնայ էյիճէ, կի
նէ մանի տէյիլ տիր :

Չիւնքի հերետիկոս իտի, նիճիւն
եազմազլար՝ օնուն օլ գապահաթ
լարընի : Պէլլէ քի գապահաթը
եօգտուր, նէսինի եազսընլար :

Լլաճ շերահէթ իթսիւն, օնի էօյ
լէ իտէնլէրէ :

Իշտէ այեան օլունտու, քի Ղէոս
կորոս ուղղափառ տըր :

Ե իմտէն սօնկրայ՝ քիմքի հերե
տիկոս տիրսէ օնայ, իլլաքի՝ քէնտի
սի տիր հերետիկոս, վէ հերձոճա
ծօղ :

Սէ պունուտայ պիլմէլի, քի Ղէ
սսկորոս՝ իւչ տէֆա տալէթ օ
լունուպ սինաթոստան, նէր սէպէպ
տէն կիթմէտի :

Սէօյլէյիմ, Լէօր էքինճի ամէլին

տի, օլ սինաթոսու (Եանի) գալ
տը քեօյիւն, քի Եազար օնտայ
իւլ քերրէ չաղըրտը սինաթոս
Ղահոսկորոսու, լաքին՝ Էվվէլինտի
ճէվապ իթտի, քի իշտէ սօլթաթ-
լար գօյվէրմէյօրլար պէնի, պու-
տան չըգմաղայ. էյէր գօյվէրիւլէր
սէ, պէն հազըրըմ կիթմէղէ.
Սէ սօնկրայ՝ սօլթաթլար գօյվէրին
ճէ, սօրտու տավէթճիլէլի, քի
հօմալը իշխանլար օնտամըտըրլար.
(Խլար ճէվապ իթտիլէր, քի պիզ
սալթ սէնի չաղըրմաղայ կէլիլիզ,
տէյիլքի սայրը թարզ սօհպէթ սեօյ
լէմէղէ.

Սէ պու սեօղտէն աղնանտը, քի
իշխանլար օնտայ տէյիլէր. տիտի
Ղահոսկորոս.

Չիւնքի Էօթէկիւն՝ իշխանլար օն-
տայ իտիլէր, կերէք տիր, քի շիմ
տի կինէ օնտայ պուլունամազլար.
Վէ էյէր օնլար պուլունամազ իսէ,
պէնտէ տախի՝ կիտէճէք կիպի տէյ
իլէմ.

Սէ իքինճի, վէ իւլէնճիւ տա-
վէթ

վեթիւրինստե, կինէ օլ ճէվապը
սեօյլէյիւպ, վէ հէմ տիտի:

Լըրուսազէմին Յոբնաղը, Լեւսարի
անըն թաղասիոսու, Լ'նկիւրիանըն
Լըսեքիոսու, Բարսեղ, վէ Լըս
տաթ, պուլունմազլար իսէ սինաթոս
տայ, պէն տախի կէլմէմ:

Նիհայեթ՝ նէ օնլար կէլտիլէր սի
նաթոսայ, նէ օտայ կիթտի: Չիւնքի
օնլար՝ Ղաեոսկորոս իլէ պէրադէր՝
գազէպէ մուստահադ կեօրտիլէր
փլափիանոսու, իքինճի եփեօոս սի
նաթոսունտայ, օնուն իչիւն՝ եսլը
նըզ կիթմէտի Ղաեոսկորոս: զի
րայ՝ պիլեր իտի, քի քէնտինի սեօյ
լէթմէյիպ՝ համան կիթտիղի կիպի՝
նայլէթ իլամըն օգույաճազլար, եիւ
զինէ գարշը, փլափիանոսուն էօ
ճիւն ալմագ իչիւն:

Տիտի, պարի պուլունսունլար օն
լարտայ, քի օլէնիմ ամէլտաշլարըմ
տըրլար: Եա քի՝ օնլար իլէ պէրա
պէր խըրփալանըրըմ, Եա քի՝ օնլար
իլէ պէրապէր գուրթուլուրում:
Լաքին՝ չիւնքի օնլարը կէթիւրմէ
տի

տիւր սինաթոսայ, պուտայ կիթմե
տի, օնուհն իջիւն՝ եազըւմը իւամը
նայ՝ մեօհիւրլէրի պաստըլար:

Այր օգու եհրինտէ՝ շաշկըն ագ
տարմայ. վէ աղնայ իշին ասլընը,
վէ քեօռ կիպի ալտանըպ՝ նէփաք
քիմսէյէ փաք տիմէ. վէ փաք քիմ
սէյէ նէփաք տիմէ, նաշէրի եիրտէ.
Այքին՝ շուտայ պիլինսին, քի զա
հիրտէ օլմայան քիմսէնին՝ գապա
հաթընը, քիմսէ իւամ իտէմէզ.
Նիճէքի եազըւմը՝ գատը քեօյ սի
նաթոսուն՝ ալթընձը, վէ օնիւջիւն
ճիւլ ամէլլէրինտէ:

Այքին՝ թաշտայ ելլէրինտէ, գօզ
տայ. օլմազ իտի, ամմա՝ օլտի. պու
նուտայ՝ քաղկեդոն սինաթոսու
նուն՝ միւլճիզաթըրտըր տիյէլիմ, քի
օլմամը շէյի օլտուրտի:

Այ կէլէլիմ կինէ գատը.քեօյ սի
նաթոսունայ, քի օլ եհտինճի ա
մէլինտէ՝ իշխանլար տիտիլէր սինա
թոսայ, քի լւոնուն քեահատընը՝
գապուլ իտէրմիսինիզ:

Ձիւմէ եպիսկոպոսլար տիտիլէր

պէլէ՛. գապուլ իԹտիք, վէ մեօ՛յ
Տիւրլէտիք օնու.

Իշխանլար տիտիլէր. էօյլէ իսե՛
օլ քեահատըն իջինտէ օլան ճէ
վապլէրի՛ իգթիզայ տըր գօմադ գա
նուն իջինէ.

Ղիւմլէ եպիսկոպոսլար Քերեատ
իԹտիլէր՝ տիմէք իլէ, քի սայըր
գանուն օլմադ, Տիւլ պիր տիւրլիւ
էքսիքլիք եօգտուր, պու եազըլմըշ
գանունտայ. Պու եազըլմըշ գա
նուն՝ լեոնուն քեահատընը տախի
գավիլէր. Սէօ՛Տիւրլէյէլիմ պու
գօնուլմուշ գանունու.

Ղիւմլէ շէյ եազըլմըշ տըր, պու
գանունտայ. Հաւատք պու գա
նունուն իջինտէտիր.

Պօօմայըն, քի Տիլլէ կիրսին գա՛
նուն իջինէ.

Նէ՛ տույարըզ պունտան գարտաշ
լար, լեոնուն քեահատընը գապուլ
իԹտիք, վէ մեօ՛Տիւրլէտիք տիր
լէր. վէ օլ քեահատըն ճէվապլէ
րին՝ քիւֆիւր միսալի սայմագ իլէ
գօմազլար գանուն իջինէ.

Եւ յտէ պէսպէլլի, քի պիղարուր,
վէ զօն իլէ գապուլ ի թմիշէր
գօրգուլարընտան, հմմա լաքին՝ գա
նուն ի չինէ՝ սեօզլէրինի օլ քեա
հատըն եազմազլար, քի պիղտէն
սօնկրայ կէլէնլէրէ, պիր իշարէթ
ճիք գալըն տէյի. հօշունտու՝ Վ
լահ րազի օլսուն քէնտիլէրինտէն
պու խուսուստայ:

Սէ սօնկրայ՝ իշխանլար տիտիլէր,
հապէր վիրէլիմ փատիշահէ, սի
զին ճէվապընըզը:

Օլ սաաթտէ՝ Քերոնիկիանոս քեա
թիպ՝ իշխանլարըն պուլուրմասը ի
լէ՝ կիթտի փատիշահէ:

Սէ պիրազ վապէթտէն սօնկրայ՝
թէքրար տեօնտի սինաթոսայ, վէ
տիտի պէօյլէ:

Լ՝մր իթտի փատիշահըմըզ, քի իշ
խանլարըն կեօյնիւնէ կեօրէ՝ զ ե
պիսկոպոս կիւն տօղուշունտան.
Իւչ եպիսկոպոս պոնտացի. իւչ ե
պիսկոպոս այտընլը. իւչ թէքիր
տաղլը. իւչ իլլիւրիկալը. իսթամ
պօլ փաթրիյի Վնատօլիոսուլա, վէ

Հոռմանըն վէքիլէրի իւէ պէրապէր
կիրսինլէր նամագկէահըն իջինէ, վէ
իթիգատըն քէլամլէրին՝ գանուն
իթսիւնլէր:

Այէ էյէր իսթէմէզսէնիզ՝ պու էմ
րիմի թէքմիլ իթմէղէ. պիլմիշ օ
լուն, պու սէպէպտէն էօթիւրիւ՝
սինաթոս՝ կիւն պաթըսը թարաֆըն
տայ օլաճագ տըր:

Այէ հաջուն էշիթտի սինաթոս՝ պու
ճէվապը. ճիւմլէ էպիսկոպոսլար
Քէրեատ իտիւպ, տիտիլէր:

Լալահ ուզուն էօմիւր վիրսին վա
տիշահէ. եա կանօնուսուզ գաւլի
գալսըն, եա կիտէլիմ հէրքէշ էէ
րիմիզէ:

Աեկրոպ էպիսկոպոս շէհրի սէվաս
տըն՝ տիտի:

Եալվարըրըզ՝ օդունսուն գօնուլան
գանուն, վէ քիմլէր քի զըթ տու
րուրլար, վէ մէօհիւր պասմազլար,
օնլար աջըք կիթսինլէր. զերայ՝ պիզ
պէյէնիրիզ՝ պու էյի գանունայ. վէ
հիչ պիր տիւրլիւ զըթ տուրմայ
ըջ: Ուլմլէտէն իքրօմլը՝ Իլլիւ

Թիկալը եպիսկոպոսլար՝ տիտիւէր :
 Ս ընթ տուրան քիմսէլէր՝ իւլէրիյ,
 Է կէլսինլէր, վէ քէնտիւլէրինի
 կէօսլմէրսինլէր. զընթ տուրանլար՝
 նեօտոր մէսէպլի տիրլէր. զընթ տու
 րանլար՝ Հոօմայայ կիթսինլէր :
 Աէօրտիւնմիւ լեոնոււն հալինի՝.
 անկլատընմը՝ տիւնեանըն գաջ գեօ
 շէ օլտուղինի՝

Ս Է սօնկրայ՝ իշխանլար տիրլէր :
 Ղաէոսկորոս տէր իտի, քի իքի բը
 նուլթիւնտան գապուլ իտէրիմ, Է
 քի բնուլթիւն գապուլ իթմէմ :
 Ա քիին՝ լեոն՝ իքի բնուլթիւն եազ
 մըշ, հանկիսինէ եէլթէնիրսինիզ,
 լեոնայ եօգսայ Ղաէոսկորոսայ :
 Ճիւմլէ եպիսկոպոսլար՝ տիտիւէր
 գօրգուլարընտան, Էօյլէ ինանըօրզ
 նիճէքի լեոն :

Իշխանլար տիտիւէր : Ղաօյոււն Էօյ
 լէ իսէ գանոււն իչինէ՝ իքի բնու
 թիւն, լեոնոււն եազտըղընայ կէօ
 րէ : Պէօյլէ տէյիպ իշխանլար՝ կիր
 տիւէր նամագկեահըն իչինէ. վէ
 կիրտիւէր օնլար իլէ պէրապէր,

Լ'նաւոյ իսդամայօլ փաթրիկի. վէ
լեոնուան վէքիլէրի. վէ սայրը ճիւ
լէսի, քի սայր իլէ՝ 22 եպիսկոպոս
իտիլէր, քի եափտըլար գանուանու
վէ չըգտըլար տիշարը, վէ օգու
տուլար ճիւմլէսինին էօնիւնտէ:

(Օ) Լ վագիթտէ՝ ճիւմլէ եպիսկոպոս
լար՝ տէտիլէր, պուտուր աթալարը
մըզըն իթիգատը. ճիւմլէմիզ պեօյ
լէ ինանըրըզ:

Ս'որընտը այ լեոնապաշո, սէյր իյ
լէ պիր էօլ, օլ եէտինճի ամէլին
տէ՝ սինաթոսուն գանուանունի, քի
գօյամատըլար իքի բնուլթիւն, լեո
նուն եազտըղընայ կէօրէ. եա՝ եազ
տըլար իքի բնուլթիւնտան, Ղ'էոս
կորոսուն տէտիղինէ կէօրէ:

Լ'յէր պիր քիմսէ՝ պու քիթապէ
վէսվէսէ իտիւպ՝ ինանմազ իսէ.
իշտէ լաթինճէ, վէ ուռում ճայ, ի
քի տիլտէն պասմասը վար՝ օլ քի
թապըն, վէ իքիշէր տիլտէն՝ իւջ
եիրտէ ստամբայ օլունմուշտուր,
վէնէտիկտէ, հռօմատայ, վէ փա
րէզտէ. կիթսին օլ քիմսէ, վէ

կեօրսիւն, վէ հմին օլսուն:
 Վէ հեմ՝ շահիտ սանկայ՝ առաքի
 նուծեանց տէնիլէն՝ լաթին քիթա
 պըն՝ 112 ըագամընտայ քի եազար,
 Խգրար վէրտի՝ գատըգեօյ սինա
 թոսու՝ տիմէք իլէ. Խգրար իտէրիզ
 որդի Վստուծոյ միածինի, քի
 իքի բնուծիւնտան տըր, գարըլմա
 մագ իլէ, վէ այրըլմազ օլմագ իւ
 զէրէ. Լօյլէ իսէ՝ լւոն՝ պու սեօզ
 տէտէ եանկըտըր, զերայ՝ իքի բը
 նուծիւն տիտի, վէ գատըգեօյ սի
 նադոսու՝ օնի գապուլ իթմէտի:
 Լօյէր տիրսէն, փատիշահ վէ իշ
 խանլար, օլ գատար սըգլէթ վիր
 տիլէր սինաթոսայ, քի գանուն ի
 չինէ՝ գօյուն իքի բնուծիւն. եա
 պու գատար սեօզտէն սօնկրայ՝ նի՛
 ճէ գօմատըլար, մէյէր փատիշահ
 տախի՝ գարըլ տուրտուլար:

ՁԷՎՊՊ

Երը տուրմատըլար, լաքին
 տուրտուլար. Կարըլ տուր
 մատըլար, քի թէքրար անկտըլար:

լևոնուն քեահատընը՝ տիմէք իլէ,
 քի գապուլ իթտիք տէյի. փատի
 շահըն, վէ իշխանլարըն գօրգու-
 սունտան. Վարշք տուրտուլար,
 քի լևոնուն սեօգիւնիւ՝ եազմա-
 տրլար գանուն իջինտէ, եանի՝ իքի
 բնութիւն՝ մովթլագ տիմէտիլէր.
 Խշտէ պու գատար եիւրիւտիւ՝ փո
 տիշահըն եմրի, քի լևոնուն քեա
 հատընը՝ թէքրար մեօհիւրլէտիլէր
 սեֆիլէր.

1) Է հեմ՝ պիզտէն չըգան ահմագ
 լար՝ էօյիւնմէսինլէր, քի գաոր
 գեօյ սինաթասու՝ 636 հայրապետ
 իլէ օլմուշտուր տէյի, զլիւայ՝ սահի
 հի պուտուր, քի 354 քիմսէ ի-
 տիլէր հէփիսի, լաքին՝ գանունու
 սինաթասուն՝ 22 քիշի իլէ օլտի,
 քի եազտըգ եօգարլտայ.

փատիշահ զօռու իլէ՝ թէքրար մեօ
 հիւրլէտիլէր, լևոնուն քեահատը
 նը, քի էվլէլտէն մեօհիւրլէտի-
 լէր իտի, իշխանլարտան գօրգտուգ
 լարընտան էօթիւրիւ. նիճէքի օ-
 նուտայ եազտըգ եօգարլտայ.

Վերսաճայ սեփեյելիմ, իբի բնու-
թի տիմէք Վրրիստոսայ՝ օլ գա-
տար պեփիւք եանկլըշտըր, քի գա-
տը քեօյ սինաթոսու տախի՝ գա-
պուլ իթմէտի:

Նիճէքի՝ միսիթար սեբաստացի տա-
խի՝ եիւզտէն օլսուն գապուլ իթ-
մէզ. մատթէոս մեկնիչին՝ 445 ըա-
գամընտայ՝ տէր քի:

Վս՝ իբի բնութիւնսուր տէնիլ
մէզ. եա՝ Վստայ՝ իբի բնութիւն
վարտըր տէնիլը:

Պու սօհպէթլէրտէ՝ իշտէ աշխեա-
րէ աղնանտը, քի քիմքի Վսայ՝
իբի բնութիւն տիրսէ, նեստոր
մէսէպլի տիր:

Նիճէ լւոնուն՝ իբի բնութիւն
եազտըղը իջիւն, գատըգեօյ սինա-
թոսու՝ նեստոր մէսէպլի չաղըրտը
օնուն վէքիլլէրինէ:

Սէ հէմ՝ լւոն՝ էյէր նեստոր մէ-
սէպինտէ տէյիլ իտի, նիճիւն էվ
վէլքի եփեթոս սինաթոսունտայ՝
նալէթ օլմուշ, վէ պաղլանմըշ քիմ
սէյի՝ չեօզտի քէնտի պաշընայ, սի

նաթոսսուղ, վէ շէրահէթ իթմէ
տէն. թէնթորէտոսու տէրին,
քի նէստորաւն տախի՝ չօգ ալջագ
իտի. վէ նէստորայ թալիմ իտէն
ուստասը իտի:

Նիճէ եազըլմըշ տըր՝ գատը գէօյ
իւն իլք ամէլինտէ. քի իշխան
լար տիտիլէր. կիրսին թէնթորէ
տոս իշէրի, վէ օթուրսուն սինա
թոստայ. զիրայ՝ լէոն՝ թէքրար վէր
տի, օնուն ալընմըշ եպիսկոպոսու
թիւնուհու:

Լաի Քիքըինէ ալ գարտաշ. Սե
ոսկորոսու՝ հաւատքը իշիւն տէյ
իլ. եա՝ սալթ պիր լէոնայ՝ նա
լէթ իթմէսի իշիւն, տիւշիւրտիւ
լէր մանսուպուհտան:

Լաքին՝ թէնթորէտոս՝ աշխբեարէ
նէստոր մէսէպլի օլմագ իլէ. վէ
նալէթ օգուհուշ իտի՝ սք կիւրէ
ղէ, վէ սք սինաթոսայ, էվվէլքի
եփեսոսայ. վէ նալէթ օլուհուշ
իտի, 200 հայրապետլէրտէն:

Պէօյլէ իմանսըզայ՝ լէոն սահիպ
լքգըպ՝ չեօզտի օնու պաղընտան:

քի պաղլանալը խտի, օլ սինաթոս
 տան։ Սէ եօլլաար գատրգեօյ սի
 նաթոսուհայ՝ էմր իթմէք իլէ օնայ
 քի օրատայ՝ շէրահեթճի օթուր-
 սուն։ Լայիճէ պագըն գարտաշար
 պու գատրգեօյ սինաթոսուն՝ իշ-
 խանլարընայ՝ վէ նեստոր մէսէպլի
 եպիսկոպոսլարընայ, քի սալթ պիր
 նեստոր մէսէպլի օլան չար լեոն՝
 սբ Աիւրեղտէն, վէ իլէրիքի եփե
 սոս տէնիլէն։ Սք, վէ ընդհանրա-
 կան սինաթոստան զիյատէ՝ մագպուլ
 կեօրիւնտիւ։

Օ իրայ՝ լեոնայ նալէթ օքույան՝
 ուղղափառ Պէոսկորոսու՝ տիւ
 շիւրտիւլէր մանսուպունտան։ վէ
 սբ Աիւրեղէ, վէ սբ սինաթոսայ
 նալէթ օքույան՝ քիւֆիւրպաղ
 թէոթորէտոսու՝ գապուլ իթտի-
 լէր։ Պունուտայ պիլմէլի։ քի պիւ-
 թիւն սինաթոս գապուլ իթմէտի՝
 օլ տինսիշի։ Եւ՝ պազը նեստոր
 մէսէպլիլէր։

Աեօր իլէրիքի ամէլինտէ, օլ սի-
 նաթոսուն։

Կեօրտիւնմիւ լեռնու, քի նէշէ
քիւ վէ նէ Թարղ քիւՔիւրպա
զէ՝ էլ ԹուԹմուշ,

Օ իրայ՝ պիր ինսան՝ նէշէքիւ քիւմ
սէ օլտուղի, կեօրիւշտիւղի ատէմ
լէրտէն Թանրլըր,

Ս է հէմ՝ կալլիացի եազար՝ 39
պաշընտայ, քի կարԹագինէ սինա
Թոսու՛ն պապալարը՝ պիր ագըլտա
նէ դանու՛ն իԹտիլէր. քի պիր քիւմ
սէ՝ պիր եպիսկոպոստան՝ նալէԹ օ
լու՛նմուշ իսէ. օլ քիմսէյի՝ դա՛
պուլ իտիւպ՝ քէնտինէ իլհագ Ե
տէմէզ, հիջ պիր սայրը եպիսկո
պոս. իսԹէրսէ վափ տախի օլուր
սայ. Լօյլէ իսէ՝ լեռն վափ՝ օլ
կարԹագինէ սինաԹոսու՛ն կանոնու
նա տախի՝ զըԹտըր, ԹէոԹորէտո
սու չէօզմէսի իչիւն:

Լօյէր պիր եպիսկոպոսու՛ն պաղ
լատըղընը չէօզմէք՝ գապահալԹ իսէ
եա նէ՝ գատար զիյատէ գապահալԹ
տըր՝ 200 հայրապէտին՝ վէ ընդ
հանրական սինաԹոսու՛ն պաղլատը
ղընը, չէօզմէք:

Լայլէ իսէ՛ լւոն՝ պու խուսուս
տայ տախի՛ պեօյիւք մերթէպէ եան
կըտը , Ս Է Սք Սիւրեղին՝ վէ
ծք Լփեսոս սինադոսուն՝ նալէթ
լէմէսինին ալթընտայ գալտը , բա
նադրեալ Թէոթորէտոսու՝ չեօղ
մէսի իչիւն :

Թէքրար՝ պու լւոնուն՝ նեստոր
կիպի օլմասը՝ սայրը եէրտէն տա
խի՛ իսպաթ օլունուր :

Պատըգեօյ սինաթոսունտան սօնկ
րայ՝ պիր էյեամ կէչիպ , պու նի
զալէր սիւրիւլիւր իքէն , Ս իճի
լիոս իսմինտէ՝ պիր ուղղափառ փափ
կէլտի , իսթամպօլ շէհրինտէ՝ 160
հայրապետ իլէ՝ պիր սինաթոս իթ
տի , լւոնայ՝ վէ Թէոթորէտոսայ
գարշը , քի պէշինճի տէնիլիր , սի
նաթոսլար սըրասընտայ , մագպուլ ,
վէ ընդհանրական տէնիլիր ուռում
լարտան , վէ լաթինլէրտէն :

Պէլի՛ լւոնուն ատընը անկմամըշ
լար , լաքին՝ լւոնուն տումարընտայ
օլան ճէվապլէրէ՝ լանէթ իթմիշլէր
Նիճէ եազար Լ իպերատոս պատ

մաբան . լիպերատոս տէնիլէն քի-
թապտէ . քի փարէզ շէհրինտէ
կալլիացիինն՝ պասմայ օլմուշտուր .

22. պաշընտայ .

Ս իճիլիոս փափ եազմըշտըր , Քսայ
իքի բնուծիւն տիմէյիզ , եւ՝ իքի
բնուծիւնտան պիրիքմիշ՝ պիր ու-
դի , պիր Քս , պիր Մւաս .

Քիմքի տիրսէ , իքի սուրէթ Քո
տայ , քի օնլարըն հէր պիրի՝ իշէր
իտի պէրապէր , պիր պիրիսինէ իւ
հազլըզ իլէ . վէ իթիգատ իլէ՝ պիր
անձն՝ պիր հուծիւն՝ իգրար իթ-
մէզ իսէ , լանէթլէնմիշ օլտուն օլ
քիմսէ .

Քիմքի տիրսէ , պիրի իշէր իտի
միւճիւղաթլէրի , վէ օպիրիսի չէ
քէր իտի իսկէնձէլէրի , վէ իգրար
իթմէզ իսէ , քի օլ միւճիւղաթ-
լէր , վէ իսկէնձէլէր , օլ պիրինէ
տիր , քի քէնտի րատէթի իլէ չէք
տի , պիղէ վարտաշ օլան՝ թէնի ի
լէ . նալէթլէնմիշ օլտուն , օլ քիմ
սէ . (պուռնլարը լւոն տիտի .)

Քիմքի տիրսէ , Քս՝ ինսան կի-
պէ .

պի՛ ինայեթէ լայրգ օլտի . վէ տի՛
մէզ իսէ , քի քէնտի բանն Վստ
ո՛ւած՝ խաջայ չըգտը , պիղէ ինայեթ
իթմէք իջիւն , նալէթլէնմիշ օլտուն
օլ քիմսէ :

Լայլէ իսէ՛ նալէթ իտէրիզ՝ պօ
ղոս սամոստացիյէ , դիողորոսայ ,
դէողորոսայ , թէոթորէտոսայ , վէ
ճիւմլէսինէ , քի պոււլարըն գա
նոււլարընայ եէլթէնմիշլէր , վէ
եէլթէնիրլէր :

Սէ սօնկրայ՝ կալլեացի պատմա
բան տէր քի :

Ս իճիլիոս՝ քէնտի հաճատքընը՝
պէօլէ եաղտը , քի իքի բնութիւն
տիյէնի Վսայ՝ նալէթլէտի . վէ
պու եօլ իլէ տախի՝ սեօքտի վերան
իթտի լևոն փափըն տումարընը ,
իշտէ պուրայստաք լիպերատոսուն
Սէ պոււնուտայ պիլէսին քի , պու
քիթապ՝ տախի թէրճիւմէ օլմամըշ
տըր էրմէնիճէյէ , լաքին՝ պու պիր
գաջ սեօզիւ էթտիրտիք , պիր ա
ղնզ քիմսէյէ :

Պու մատտէյի՛ յակօք սրատրի տա
խի՛

խի՝ մեկնութիւն դաճանութեան
տէտիղի քիթապըն՝ 137 ըագամըն՝
տայ՝ եաղար :

Ա իճիլիոս փափըն կիւնլէրինտէ՝
պիրիքտիլէր իսթամպօլտայ՝ 160 փա
թերեսլէր, (վէ քէնտի Ա իճիլիոս
տախի՝ օլ վաքիթտէ իսթամպօլտա
իտի Պէր լաքին սինաթոսա կիրմէտի
պազի սէպէպլէր իջիւն,) թէոդո
րոսայ, թէօթորէտոսայ, վէ իպա
սայ գարշը : Պունլարըն իքիսինի՝
թէօթորէտոսու, վէ իպասը, գա
տըքէօյ սինաթոսու գապուլ իթ
տի, լւոնուն չէօղմէսի իլէ, քի
պազլանմըշար իտի, իլէրէքի Ափե
սոս սինաթոսունտան :

Վ իճէ եաղար յակօբ պատրի, օլ
էօգարըքի ըագամընտայ, կինէ օլ
քիթապըն : Ա սքին՝ կինէ պու իս
թամպօլ սինաթոսունուն՝ սահիհի
նի տիմէզ սէֆիլ : Էա՝ տէր քի,
թէօթորէտոսուն, վէ իպասըն քի
թապլարընը՝ նալէթ իթտիլէր : օլմայ
այ՝ քի գատըքէօյ սինաթոսու ի
ջիւն, վէ հէմ լւոն իջիւն, եաքա
վեր

վիրսին պիղէ : Օ իրայ՝ տօղբու տէյ
ինձէ, պու սինաթոս՝ գատրքէօյ
սինաթոսունայ, վէ լւոնայ գարշը
իտի, սաղտան սաղայ :

Պու իսթամայօլ սինաթոսուն սէ
պէպի իլէ, պիր օգ իլէ՝ իքի աճ
իթտիք : Պիր պու՝ քի լւոն նէ
հալտէ օլտուղի, մալում օլունտի :
Վէ օպիրի՝ լւոն ազիզ քիմսէ
տիր չիւնքի լաթինլէրէ, էօյլէ ի
սէ՝ Վ իճիլիօս եանկըլտի, լւոնայ
նալէթ օգումասընտայ :

Ի պքին՝ պիղէ կէօրէ՝ լւոն եան
կըլտի, Վ իճիլիօս՝ հագգընը սէօյ
լէտի :

Ի՜յ էֆէնտիմ, պիր պատմութիւն
տախի եաղալըմ պու լւոնուն հագ
գընայ, էյէր գուլաղընըգ՝ վար իսէ
էշիթմէղէ, էշիտին :

Հարանց վարքըն՝ էճժա րագամըն
տայ՝ տէրքի աբբայ Լ՝մուս. պուլ
տում եաղը իլէ, քի ղւոնդիօս ա
ռաջնորդ՝ հօօմայ եկեղէցինին,
գըրգ կիւն գալոր՝ սբ Պետրոսուն
մէզարընտայ, տիլէմէք իլէ սբ Լ՝ռա

քեալտան, քի եալվարսըն Վ'լաճէ
 քէնտի իջիւն. վէ նէ զէման Թէք
 միլ օլտի կիւնլէրի, կեօրիւնտի
 օնայ՝ սբ Պետրոս, վէ տիտի, ըէ
 ճայ իԹտիմ Վ'լաճէ՝ սէնին իջիւն
 քի սէնին կիւնաճլէրինի ալֆ իԹ
 տի, ձեռնադրուԹիւն կիւնաճըն
 տան զայրըսընը. քի ԹէզլԹէզ, վէ
 սէջմէտէն՝ էլլէրին կիւնաճլարը
 նայ իլճագ օլտոււն. զերայ՝ իսԹէ
 մէզ՝ քի Սրբազան կարգը՝ սէջմէ
 մէք իլէ պիր քիմսէ վիրսին, պազն
 տօմուզ, վէ քէլը ԹապիյէԹլիլէ
 ըէ, քի այագ ալԹընայ ալըըլար
 կարգը, վէ օլ Վ'լաճը՝ քի տառ
 կընլըգ պիլմէզ՝ ԹապիյէԹի իլէ,
 Թէճավլիւրէ կէԹիրիրլէր տիւ
 նէայ իւսԹիւնէ. պոււնոււն իջիւն՝
 պու կիւնաճէ ալֆ օլմագ եօգ
 տուր, օլ ըաճիմ Վ'լաճտէն, զի
 րայ՝ Թիւճճար օլմուշ՝ Բապպիսի
 նին ճաղնէսինի Թէլէֆ իտէր պու
 լոււտի, վիրմէք իլէ օլ սբ կարգը,
 Բապպիսինին աւտուլէրինէ.

Իշտէ պու զեռնդիոս տէնիլէն՝ լւ

ոն փափ քէնտիսի տիր, քի գա-
տըքեօյ սինաթոսուն էթտիրտի,
մարկիանոս Թգւորուն էմրի իլէ.
քի Նկէղէցիյէ՝ պիր գավկայ պե-
րագտը, քի հալա սիւրիւլիւր, վէ
մէն օլմագ կեօրիւնմէզ, հի՛չ պիր
տիւրլիւ. մէյէր Ալլահ քէնտի միւ-
րատ կյլէսին:

Իշտէ պու լլոնուն կիւնահընայ՝
Ալլահ ԹողուԹիւն վիրմէտի. լա
քին՝ լաթինլէր սբ տէյի՝ տօնէլ
իտէրլէր:

Իլլէ՝ վայ կէլտի պիղիմ ագտար-
մայ օլանլէրին պաշընայ, քի սուրբ
Առսաւորիչ կիպի երանելի հայ
րապէտէ, վէ ծնայ եէլթէնէնլէրէ
իւզ չէվիրմիշլէր, վէ պեօյլէ պիր
քիմսէյէ մէյիլ վիրմիշլէր, քի Ալ-
լահ ծնտան իւզ չէվիրմիշ, վէ կիւ-
նահընայ տախի ԹողուԹիւն վիրմէ
միշ: Պու ղլոնդիոս՝ օլ մահուտ
լլոն օլմասընայ իսպաթ, իշտէ Աե-
բաստացիներն յատուկ բառարանըն-
տայ՝ ղլոնդ իոմիրին մանասընտայ՝
Եաղար:

ՊԼՈՆԴ՝ Էա քի՛ ղԼՈՆԴԻՈՍ քի՛,
 սայրը միլէթճէ՛ տէնիլը լԼՈՆ. Էա
 լէօն. Հռօմանըն փափը իտի, քի՛
 օնուն էմրի իլէ պիրիքտի օլ սինա
 Թոս, զՃԾ, Էա քի՛ զՃԷ քիմսէ
 լէր իլէ, գատըքեօյ շէհրինտէ, մար
 կիանոս Թագաւորուն կիւնիւնտէ,
 Լւտիքէսէ, վէ Պէոսկորոսայ գար
 շը. Սիւ փափ՝ գըրգ կիւն գալտը
 սը Պէտրոս առաքեալըն մէզարըն
 տայ, տիլէմէք իլէ օնտան, քի՛ ըէ
 ճայ էթսին Լւլահէ, քէնտիսի ի
 չիւն. վէ կէօրիւնտիւ օնայ սը ա
 ռաքեալ, սեօյլէտի օնուն իլէ.

Լսկի պատմագիրքտէ. Ա Է Հա
 րանցվարքտայ. իդ Պօղոս աղէքսանդ
 րացիին վարքընտայ.

Պունու պուգատարճայ Էազար միսի
 Թար, վէ գուսուրինի Էազմալէ
 գօրգար, քի՛ լԼՈՆՈՒՄ՝ ըէզիլ օլ
 մասըն տէյի.

Լ ԷՔէնտիմ, կէլէլւմ շիմ
 տի՛ սայրը փափլարայ, քի՛նէ
 շէքիլ Էանկըլտըլար. վէ օլ Էան

կըլանըլար՝ հանկի փափլարտըրլար։
Պէլի Նիսիօր Պատրիարդ եազմըշ
տըր, վէմհաւատոյ քիթապընտայ։
վէ Ղազար Սաթողիկոս տախի՝ Վը
րախտ ցանկալի քիթապընտայ։ լա
քին՝ օնլարըն տէտիքլէրի քիթապ
լար՝ քի ալմըշլարտըր օնլարտան,
հազըրտայ պուլուհմազլար։

() Լ սէպէպտէն էօթիւրիւ՝ պիզ
եազալըմ, հազըրտայ պուլուհման՝
կալլիացի քիթապընտան։

Խմտի՝ օլ կալլիացի քիթապընըն՝
էէտինձի պաշընտայ եազար։

() Լ Քայիտէիզ, վէ լազըմսըզ, ի
դալիալը վարդապետլէրին ճէմիյէ
թի (քի քարտինալլար տըր) էանի՝
տալգաւիւղլարը, վէ թապիյէթճէ
սեօյլէյէնլէրի՝ պապլարըն, քէնտի
լէրինէ՝ պիր դալէթ, վէ էյրի սա
նահէթ իլէ՝ պիր ճան էօլտիւրիւ
ճիւ իլաճ իչիւրտիլէր, եալան էանկ
լըշ Քիքիրլէր իլէ, օլ գատար՝ քի
պու զէհիրտէն իչէն փափլար՝ պա
խուսուս շաշկընլանըպ՝ Քէնատէն
Քէնայ օլուպ՝ էօյլէ իշլէթտիլէր՝

պուռ պէնլէք, վէ պէօյիւք լիւք իտ
տիհասինի, նիճէքի՝ եհտինճի գը
րիգորիոս, սէքիզինճի վօնիֆադի
ոս, իքինճի յուլիոս, օնտէօրտիւն
ճիւ գրիգորիոս, պէշինճի սիքըս
տոս, քի պուռնլարըն վարըշլարընըն
վէ ամէլլէրինին նադլինի՝ էյրէն
մէյիւպ, վէ իքրահ իթմէտէն՝ օ
գույամայրդ:

Ս իրայ՝ օլ գատար եհրի եօք, վէ
Քէնայ ամէլլէրի վար պուռնլարըն,
քի օգույան տախի՝ գօրգար, վէ
Թիթրէր, օլ ալչագ ամէլլէրի կեօ
րիւնճէ:

Վ է Թէքրար՝ օլ քիթապըն՝ 19
պաշընտայ եաղար կալլեացի,
Խմտի՝ նէգատար, վէ գաջ քէրրէ
էօրիւնէկէր պուլմաղայ՝ գատըր օ
լապիլերիզ, եկեղեցական հիքեպէթ
լէր իչինտէ, քի գավիլէրլէր՝ Պէտ
րոս առաքեալըն՝ աղարլանմաղայ լայ
ըգ օլտուղինի, վէ սահիհ աղար
լանմասը՝ Պօղոս առաքեալտան, քէն
տինին եանկլըշ իշլէրի իչիւն, պու
ռուն կիպի՝ օնուռն եհրինէ կէջէն

փափար տախի՝ կիւնահարդ կեօ՝
րիւնմէտիւր՝ հէր վագիթտէ, քէն
տի մանսուղլարընտայ:

“Նիձէքի մարքելլինոս փափ՝ կեօ՝
րիւնտիւ բուրվառ էլլինտէ՝ կիւն
լիւք եագրայ՝ թիւթսիւ վերմէսի՝
հէլլէնացիւրին եալան ալլահլարը
նայ, (եանի փուծլարայ,) իպատէթ
գրլմագ իլէ:

Ա է պու սէպէպտէն էօթիւրիւ՝
սինօէսսայ սինաթոսու՝ իլամ ի
տիււայ՝ նալէթ իթտի օլ փափայ,
էէթմիշիքի շահիտին իսպաթը իլէ:
Թէքրար՝ 25 պաշընտայ եազար:

(Օ) Լ մարքելլինոս փափըն իմանարդ
լըզի՝ օլ գատար օլտի, քի փուծ
լարայ փէշկէշ վէ գուրպան քէստի:

Ա է լիպէրիոս փափ տախի՝ արի
ոսական իթիգաթընտայ իտի:

Ա է իքինձի անաստատիոս փափ տա
խի՝ աշիքէարէ հիզմէթ իտէր իտի,
վէ արգայ գալէ օլուր իտի, նէս
տորիոսուն իթագատընայ:

Լ արին՝ օնօրիոս փափ՝ Վնայ՝ սալթ
պիր կամք տէր իտի, (էյէր սատէ

Ճէ պիր կամք տիտի իսէ, հերետի
կոս տուր, էյեր միաւորեալ մի
կամք տիտի իսէ) (եանի պիրլէնմիշ
պիր տէտի իսէ) ուղղափառ տըր:
լաբին՝ լաթինլէրէ կէօրէ

Եանկըւոր:

Սէ հէմ՝ իւղիւնճիւ գրիգորիոս
փափ՝ իղին վերտի, իբի գաւը ալ
մաղայ, էյեր իլէրիբի գաւըսը՝ էվ
լատ տօղուրմազ իսէ:

Լաթընճը ըստեփաննոս փափ՝ զիյա
տէ պէօյիւք նալէթ պիրագտը,
Քորմոսոս փափըն իւսթիւնէ:

Տօգուղունճու յօհաննէս փափ՝ գա
պուլ իթմէտի ստեփաննոս փափըն
նալէթ իթտիղինի՝ Քորմոսոս փա
փայ:

Սէ սերկիս փափ՝ գարշը գօտու
հմրինէ վէ իլամընայ, քէնտինտէն
էվվէլ կէլէն՝ յօհաննէս փափըն:

Սէ իկիրմիլիքինճի յօհաննէս փափ
սագլար վէ գօռուր իտի զօռ իլէ,
Եանկըւընը՝ պին սէնէլիք ճէննէ
թին:

Սէ պէլ գատըր օլապիլիլիմ տա
լէ:

խի՛ չօգ փափլարըն սահիհ իւղըն՝
պեօյիւք պեօյիւք եանկլըշլարընը
եազմաղայ. քի օլ եանկլըշլարայ՝
փափլար տիւշտիւլէր սեֆիլճէսիւ
նէ. լաքին՝ էյի սայտըմ եազմագ,
տան եազմամասընը, օլ եանկլըշ-
լըշլարըն փիսլիղինի, վէ չալըշտըմ
Սեմ, վէ Յաբեթ կիպի, օնլարըն
այպընը էօրթմէղէ:

2օգ քերրէ տէմիշիմ, քի նագլ
իտէնլէր քի եազտըլար սօնկրա-
տան կէլմիշ փափլարըն վարըշլարը
նը. վէ հէմ սայըսըզ եազանլար,
քի ճայիզ կէօրտիլէր տիւնեայէ
չալ իթմէղէ, օլ փափլարըն եանկ
լըշլըշլարընը պիլերիզ. լաքին՝ օն-
լարըն ճիւմէսինտէն չօգտուր պան
կայ եազմագ շիմտիլէք, սալթ եալը
նըզ Սէքիզինճի վօնիֆադիոսու,
քի եափտը՝ օլ ագլը գաչըք՝ տի-
վանէճէ օլան՝ գանուն քիթապընը
քի (սեօյլէնիւր տէքլէդաճուէ) տօլ
մուշտուր հէր խուսուստայ, ճիւմ
լէ եանկլըշլար իլէ:

1 լաքին՝ սօնկրայ պէշինճի կղէմէս
126 փափլ

փափ՝ եանկլըշ իլէ տօլուտուր տէ
յի՝ պօզտու, վէ գալորորտը, օլ գա
նուն քիթապընը՝

Սէ հէմ՝ նալէթ օլունտուլար,
եանի՝ հերետիկոս տէյի՝ բիզայ սի
նաթոսունտայ, օնիքինճի գրիգորի
ոս փափ. վէ օնիքինճի վօնիֆադի
ոս փափ.

Թէքրար՝ 21 պաշընտայ եաղար՝

Սէ Քորմոսոս փափ նալէթլէնտի՝
ալթընճը ստեփաննոս փափտան.

Սէ սօնկրայ՝ Քորմոսոս կինէ օլտի
փափ, վէ ստեփաննոսուն եաղտըղը
նալէթլէմէ իլամընը՝ աթէշէ եաղ
տը՝

Սէ տօգուղունճու յօհաննէս փափ
գապուլ իթմէտի, ստեփաննոս փա
փըն իթտիքլէրինի՝

Սէ սէրկիոս փափ՝ յօհաննէս փա
փըն զըթտը՝ էպէտի, վէ հէր խու
սուստայ՝ տիպտէն գալորորտը. նէ
քի յօհաննէս փափ՝ Քօրմոսոս ի
շիւն էթտի. օնայ եարտըմ իթմէք
իլէ (եանի Քօրմոսոսայ) վէ հէմ՝
էմը իթտի, օլ սէրկիոս փափ, քի

չըգարտըլար մէզարընտան թէնինի՝
Քօրմոսոս փափըն, վէ պաշընը Էօ
լիւսիւնիւն քէստիրտի, վէ օնուն
քէմիքլէրինի՝ տիբերական ըրմաղը
նայ տեօքտիւրտիւ. վէ Էմր իթտի
քի նէ՞ գատար քիմսէ, քի կարգ
(Էանի՝ ձեռնադրութիւն) արմըլար
Քօրմոսոս փափտան, ճիւմլէսի՝ թէք
րար ձեռնադրել օլտուշար:

Սէ սէքիզինճի վօնիՔադիոս տե
տի, քի փափըն՝ Էօյլէ պիր պեօյ
իւք հիւքիւմտարլըղի վար, քի
ճիւմլէ տիւնեէվի պեօյիւքիւքլէ
րէ, վէ ճիւմլէ փատիշահլըքլարայ
տախի՝ հիւքմ իտէպիլիր:

Սէ Էազտը պուշու՝ պիր նամէ կի
պի, վէ մեօհիւր պաստը, վէ հէր
սէմթէ Էօլլայրայ՝ չալ Էթտիրտի,
պեօյլէ ատէպսիզ իճատը. քի լայ
ըգտըր սահիհ իւզըն՝ ճիւմլէ գա
թուլիկլէր՝ գապուլ իթմէսին՝ օլ
նամէյի, քի տէնիր ունամտանքթամ
Լօյլէ իսէ՝ վօնիՔադիոս փափ
պեօյիւք Էանկըլմագ Էանկըլտը:
Ճիւմլէտէն սօնկրայ՝ պէշինճի կը
Բ

զէմէս փափ՝ ճնուան արտընտան օլտի
 փափ, քէնտի մեօհիւրիւ՝ վէ նա
 մէսի իլէ՝ պօշայ չըգարտը հէր թա
 րաֆտան, վօնիֆադիոսուան՝ զեյատե
 պեօյիւք ատէպսիզլիլինի. վէ նա
 պէտիտ իթտի՝ ճնուան էմրինի, քէն
 տի էմրի իլէ. քի նամէսինին պաշ
 լանմասը՝ եազըլմըշտըր մէռուիդ.
 Սէ թէքրար՝ 24 պաշընտայ եաշ
 զար. ()նպիրինճի իննօնջէնցիոսայ՝
 լէէտարանական տընտեա կիպի՝
 էմր օլունտու, էօլէշտիրմէղէ գուր
 թարըճը թաւամը, լլլահըն լօկեղէ
 ցիսինէ. լաքին՝ օլ փափ՝ օլ աւէ
 տարանական էմրին պօռճուանու՝
 էօտէյէճէք եէրտէ, բէք ֆէնայ
 եարէլէտի՝ լլլահըն գուլլարընը,
 վէ հալայըգլարընը, նաշէրի նալէթ
 օգուամագ իլէ էլլէյէ, վէ կալլիական
 լօկեղէցիյէ. լաքին՝ քէնտիսի՝
 Քանու տօղտուղի կիւնտէ՝ պատա
 րագ իթտի.

Սմտի՝ պեօյլէ շէյի իշլէմէք իլէ օլ
 փափ՝ լայըգ օլտի օլ գաղէպէ, քի
 օլ աւէտարանական մեծատուան՝ էվ

աահիսի՛ վերտի՛ օլ չար տընտեւե՛
թւէքրար՛ 27 պաշընտայ եազար ։
Տեօրտիւնճիւ եվճէնիոս փափ՛ դա
թը գավկաճը, զիյատէ պահատուր՛
գըլըճ գուլլանմագ պիլըր, օլ գա
տար, քի առաքելական կէմինին (եա
նի Նկեղեցինին) տիւմէնինի թու
թուպ՛ գուլլանմագտան՛ չօգ դիյա
տէ ։ Սէ պիրազ սօնկրայ՛ կինէ

օլ պաշտայ եազար ։

Ս ասիլիայ սինաթոսու՛ իլամ իթ
տի, քի Նկեղեցինին հիւքիւմ
տարլըղը՛ սինաթոսուն ելինտէ տիբ
փափըն ելինտէ տէյիլ տիր ։

Պաշլատը եվճէնիոս փափ՛ սինա
թոսուն իչինէ՛ գարըշըգլըք, վէ
եօլսուղլուք պիրսքմաղայ ։ վէ պագ
տը՛ քի օլմատը իսէ, պու սէպէպ
տէն եօթիւրիւ՛ պիր պաշկայ սինա
թոս գուրտու Քերուառիատայ ։
քէնտի տօսթլարընտան ։ վէ քէն
տինին՛ եէրլի եպիսկոպոսլարընտան
քի սօնկրայ՛ Քերուառիատան տէյի
շիլտի սինաթոս, Քլօրէնցիայայ ։
Պու եճիլտէն՛ վասիլիայ սինաթո

սուն փաթերէսլերի՝ շէրան թէհալ
 վիւրէ կէլիւ՝ պիրիպիր արտըսըսայ
 եօլ երբեան էմրի իլէ՝ էմր իթտի
 լէր էվճէնիօս փափայ, քի միւթիւ
 օլսուլ, վասիլիայ սինաթօսուլայ:
 | աքին՝ հաչան կէօրտիլէր, քի տայ
 իմ թէճավիւղ, վէ իթաաթսըզ, ի
 լամ իթտիլէր, վէ վազ իթտիլէր
 օնու՝ տիւշիւշ իսկէմլէսինտէն,
 դօմադ իլէ երբեանձայ՝ օնայ պէտէլ
 սապօկիանըն ամատէօնու, քի տէ
 նիլտի՝ պէշինձի ֆիլիքս փափ:
 (Պու վասիլիայ սինաթօսու՝ լա
 թինլէրէ մադպուլտուրօ)

Սէ պիր միգտար աշաղասընտայ՝
 եազար, | քինձի յուլիօս փափ՝ օլ
 գատար տիւշման իտի խաղաղութիւ
 նայ, քի փէրվասըզ գուլլանըր ի
 տի, Պօղոս առաքեալըն գըլըճընը
 վէ պիրադտը եիրէ, Պէտրոս ա
 ռաքեալըն անահտարլարընը:

Պու յուլիօսու տէրիմ, քի չօգ
 քէրրէ տէյիշտիրտի մուհապպէթի
 ճէնկլէրէ, քէնտինին տիւնեալըզ
 ֆայիտէսի իջիւն:

Սէ աշաղասընտայ՝ տէր քի. Յու
 լիոս հօլտի, վէ եէրինէ կէչտի, օ
 նունճու լւոն. վէ պիր միւշավէրէ
 կիպի՝ սինաթոս իթտի, եալընկըզ
 իդալիալը եպիսկոպոսլարտան, վէ
 հռօմանըն՝ եդրաՓ եէրլէրինտէն.
 Ճիւմլէսի քէնտի տօսթլարը, վէ
 քէնտի Փիքրինէ եարտըմճը, քի
 օնլար իլէ՝ եէրիշտի քէնտի հավէ
 աինէ. Սէ օլ սինաթոս՝ հիճ պիր
 տիւրլիւ իշ կեօրմէտի, մախսուս
 վատիայ Քայիտէ օլմասընտան զայրը.
 Սիրայ՝ պու վաթի՝ հիճ պիր տիւր
 լիւ շէյ տիւշիւնմէզ իտի, եա՝
 աալթ իւնվան իլէ կէչինմէսինի,
 վէ սաՓայ սիւրմէսինի, վէ հեմ՝
 չօգ մալ զայ իթմէսինի, չօգ տիւր
 լիւ ետէպսիզլիղ իլէ.

Թեքրար՝ 32 պաշընտայ՝ եազար.
 Պեօլէ պիր ութանմամագլըղըն՝ վէ
 քիպիրլիզին իստէքլիզի՝ չօգ քէր
 րէ պիրագտը պեօլիւք գալվիայայ՝
 Լէրոբայը. գալտըրտը պաղայ՝ գան
 ագըտըճը ճէնկլէրի՝ գերմանիատայ
 վէ սէպէպ օլտի՝ տիքիշ թուլմագ

երութըմալարայ. օլ գատար՝ քի չօգ
 քերրէ՝ պերրի եապան իթտիլէր
 Լօկեղեցիյի. Սէ պու քիպիրլէք
 օլտի տէլիլ՝ զօւաքի էտէպսիզլիզի
 նէ, իւղիւնձիւ իննոնջէնցիոսուն,
 տէքիզինձի վօնիՔադիոսուն, իքին
 ձի յուլիոսուն, պէշինձի ըքսիսդո
 սուն, օնտէօրտիւնձիւ գրիգորիո
 սուն, քի փատիշահէրէ գարշը իշ
 լէր թութտուլար, նաշէրի եէրտէ.
 Պիրազ իլէրիյէ վարտըգտա՝ եա
 զար. Պէշինձի ըքսիսդոս փալի
 տիւշ կէօրիւնձիւ քիմսէ կիպի՝
 տիւշիւնտէ սեօյլէնտի եաթտը.
 (եանի քէնտի սեօզիւնի՝ քէնտի
 տուլմազ իտի) հաջան եազտը քէն
 տինի փատիշահ՝ պիւթիւն տիւն
 եայէ.

Սէ պիրազ տախի՝ իլէրիձէ վար
 տըքտայ՝ տէր քի. Իքի թիւրլիւ
 սեօզ՝ Քիքրիմէ կէլտի, քի եազըւ
 մըշտըր. վէ օլ սեօզլէրին պիրի
 սի՝ գապզ իթմիշ քէնտինտէ՝ Բա
 ուն պիր կիւղէլ նասիհէթինի. վէ
 օպիրիսի՝ գապզ իթմիշ՝ շէյթանըն
 փէք

փէք Քէնա Թէրճիւպէսինի,
Իմտի՛ իլէրիքի սեօղտէ՛ տէտի Վս
շայլըտլընայ, քի պէնիմ փատի
շահլըղւմ՝ տէյիլ տիր պու տիւն
եատէն։ Լաքին՝ իքինճի սեօղտէ՛
տէր շէյթան Վսյ, վէ Վսոււն եիւ
ղիւնտէն՝ ճիւմլէ եպիսկոպոսլարայ
վէ Վս վէքիլէրինէ։

Սէրիւրիմ սանկայ՝ տիւնեանըն
ճիւմլէ փատիշահլըջլարընը։

Ե իմտի սօրարըմ, պու իքի սեօ
ղիւն՝ հանկիսինէ կեօնկիւլ վէրիօյ
տիյնէրլէր փափլար, նիշէքի տիլէր
լէր, օլ իւքսէք հիւքիւմտարլըղը
տիւնեէվի փատիշահլարըն իւսթիւ
նէ։ Վսայ եօբայ շէյթանայ։

Իմտի՛ Վս տէրքի, պէնիմ փատի
շահլըղւմ՝ պու տիւնեատէն տէյ
իլ տիր, լաքին՝ օլ զէման շէյթան
աչար կեօղլէրինի փափլարըն, հա
չան կեօրիւրլէր քէնտիլէրինի՝ իւք
սէք աթուտայ։ կեօյայ՝ օլ իւք
սէք տաղըն Թէվիսինտէ, օլ շէյ
թան տէրիմ, կեօսթէրիւր օնլարայ
տիւնեանըն ճիւմլէ փատիշահլըջ

լարընը, պիւծիւն սալթանաթլարը
իլէ. եալանձը վարդապետներին աղ
զը իլէ. իլէքի պաշլըձայ միւրայը
պէլարմինոս իլէ, փէշկէշ ճէքէր՝
օլ փատիշահլըքլարը՝ փափլարայ.
Խմտի՝ սօրարըմ՝ քիմտիրլէր պեօյ
իւնքի կիւնտէ՝ օլ փափլար, քի
օլ Քս վարդապետին ճէվապընը
սեօյլէսինլէր, կերի կիթ շէյթան
պէնտէն, քի գուրթուլսունլար՝
շէյթանըն թէրձիւպէսինտէն:

(Եւտէ աշէքեարէ տիր (տէր.) քի
շիմտիքի, վէ էվվէլ կէլէնլէրին
ջօղու՝ տիմէտիլէր օլ ճէվապընը
Քսուն եւ՝ գապուլ իտէյօրլար,
օլ շէյթանըն ճէվապընը.) (էյիձէ
աղնայ՝ սյ. փափ մէսէպլի)

Թէքրար՝ 33 պաշլընտայ՝ եազար,
Լէտինձի գրիգորիոս՝ օլտի էն էվ
վէլ, քի զիյատէ ըաղպէթ իթմէք
իլէ՝ իքրամ իթտի շէյթանայ, Քս
ուն վարդապետութիւնունտան զիյ
ատէ, իսթէտի գաբմագ՝ օլ տիւն
էէվլի փատիշահլարըն իւքսէք հիւ
քիւմտարլըզընի, քի օլ ատէպսիգ

հարեքեթտէն՝ չօգ թիւրլիւ գաղ
կալար, վէ չօգ գանլար սաջըլտը,
լաքին՝ սօնկրայ սէֆիլճէսինէ՝ օլ
գատար սարըլտը՝ օլ գավկալարայ,
քի ճիւմլէ իստէքլիղն օլ փափըն
քի նաշէրի շէյլէր իտի, պօզուլուպ,
վէ պօշայ չըգտը:

Պէրազ իլէրիճէ վարտըգտայ՝ եա
զար: Լաքին՝ իքինճի յուլիոս ճէն
էինսիոս՝ փէք զեյատէ գավկաճը
պիր առէմ, օլ գատար քի՝ եանի՝
մագսուսէն տօղմուշ պու փափ,
ճէնկ իւ ճիտայ իջիւն, քի չէվլը
տի եւրոբանըն ալթըն իւսթիւնէ՝
էէքփարէ: Պու փափ՝ զըրգ կէյտի
քէնտի վիճուտինէ, բօնօնիայ ճէն
կինտէ, սէրասկէր օլտի քէնտիսի,
միռանտօլայ մուհասէրէսինտէ, վէ
գուլլանտը զեյատէսինճէ՝ Պօղոս ա
ռաքեալըն գըլըճընը, Պետրոս ա
ռաքեալըն անահտարլարընտան զեյա
տէ: Իշտէ պուրայատագ կալլիացի
նինտիր: Լալլիացի տէտի: քի չօ
ղունու եազմատըմ: Լէ պէնտէ՝
օնուն իւզ փայընըն պիրինի՝ ան
136 ճագ

Ճագ եազտում:

ԼՅ ճանրմ, կէլէլիմ շիմտէն սօնկ
րայ՝ լաթին վարդապետէրինէ, վէ
նագլ իտէլիմ, օնլարըն տախի եան
կըլմալարընը, քի պիլսին պիլմէյէն
լէր:

ԼՂդերթի ետնկըլմալ իլէ-ն:

ԼՆ էվվէլ եազար ալպերտ, իլք
քիթապընտայ՝ վէ պէշինճի պա
շընտայ: Տէօրտ Թարզ իլէ՝ տէնիր
պիր քիմսէ՝ որդի Լ՝ստուծոյ:
Պիր Թարզը՝ ճիւմէ եօգտան վար
օլանլար: Պիր Թարզըտայ՝ մկրտու
թիւն օլան քիմսէլէր, որդի Լ՝ս
տուծոյ եազըլմագ իլէ:

Պիր Թարզըտայ՝ զաթը որդի Լ՝ս
տուծոյ, քի պապատէն տօղան, օլ
բանն ան:

Ս է պիրտէ՝ օլ Թարզ որդի Լ՝ս
տուծոյ, եանի Քստայ օլան մարդ
կութիւն, քի բանն անըն անճնը
նայ պիրլէնտի, քի ինայէթ իլէ՝
որդի Լ՝ստուծոյ տէ
նիլտի:

Եւ օրտփւնմիւ գարտաշ, ինչ
ուն ինսանլըղընայ՝ ինայեթ ի
լէ որդի Վստուծոյ տէտի։
Լայլէ իսէ՝ ինսանլըղ ինայեթ ի
լէ պիր որդի։ Վէ Վլաշլըղ տա
խի՝ պիր զաթը որդի, իշտէ աշխ
եարէ՝ օլտի իքի որդի, քի նես
տոր տախի՝ գատոր օլամատի տիմէ
ղէ պունի։

Օ իրայ՝ նեստոր սեօյլէր, քի գա
տըքեօյ սինաթոսուն՝ իլք ամէլին
տէ եաղըմըշտոր։

Լվլէլտէն որդի օլան, վէ տէնի
լէն, գատոր տէյիլ ինսան օլտուգ
տան սօնկրայ՝ այրըմըշ որդի տէն
մէղէ։ զիրայ՝ օլմայայ քի, իքի որ
դի վաղ իտէլիմ։ զիրայ՝ իլհագ օլ
տու օնուն իլէ (եանի ինսան իլէ)
օլ եղէլտէն որդի օլան։ օնուն ի
ջիւն՝ միւմքինսիզ տիր այրըմագ
օլմագ, որդիլէք իքրամընայ կեօրէ։
Թէքրար՝ եաղար ալպերտ՝ տեօր
տիւնճիւ քիթապըն՝ օնսլթընճը

պաշընտայ՝ Բն իջիւն, Արթուր
 եանի՝ ամէլէ կէթիրմէք իլէ՝ թէք
 միլ Քաղիլէթլէրի, լայրդ օլտի՝ տէյ
 իլ քի սալթ քէնտինէ, եւ՝ տա
 խի հէմ պիզէ, զերայ՝ քէնտինին
 ճիւմէլէ ամէլլէրի իլէ, քի իլէրի կէ
 լըր խաի՝ րատէթի ճիւզլէսինտէն
 գաղանտը քէնտինէ՝ էպէտի էօմիւ
 ըիւ, Լ՛ղաճրդ սօնկրայ՝ կինէ օլ
 պաշտայ՝ տէր քի:

() Եանընտան՝ քի Քայիտէ իտէր,
 իտի քէնտինէ, պէլլ՝ Քայիտէ իթ
 մէզ իտի ճանընայ սալթանաթլըք:
 լաքին՝ էզլէթլէրին խոնարհութիւ
 նու իլէ՝ գաղանտը քէնտինէ՝ թէ
 զէլտէն յարութիւնու, վէ շէրա
 հաթ քէսմէնին իգրամընը:

ՂԷՎԱՊԵ

Քիստոս պույուրուր քէն
 տիսի իջիւն՝ յարութիւն
 տան իլէրի. Եօհ՝ Ե. 22. պապոյ՝
 քիմսէնին շէրահէթին իթմէզ. եւ՝
 ճէմի շէրահէթի վերտի, քէնտի

Կվատընայ։ Ս է 27 ըագամընտայ՝
 տէր։ Տիւփիւմտարըդ վերտի օնայ
 շէրասէթ իթմէղէ, քի ինսան Կվ
 լատըտըր։ Լ յ ալպերտ՝ պու Վն
 ուն տէտիղի քէլամէր՝ Կզիյէթ
 չէքտիքտէն սօնկրամըտըր, Եօգսայ
 իւերի՝ Վն Կզիյէթ չէքմէտէն,
 Եօլմէտէն, վէ յարուծիւն ալմա
 տան՝ տիտի։ շէրասէթճիլիղին Տիւփ
 միւ՝ վերիլտի պանկայ։ Սէն տէր
 սին, քի Կզիյէթլէրինին սէպէպի
 իլէ գաղանտը, շէրասէթճիլիք Տիւփ
 միւնիւ։ Լանի՝ իւճրէթ ալտը, Ե
 մէք զահմէթ չէքտիղինէ պէտէլ։
 Լաղըք գըլըղընա սէնին, քի փա
 փիսթայ կիւրուհու՝ սէնինկլէ Եօյ
 իւնիւրլէր, քի աշիքեարէ նեստո
 ըականսըն։

Իմտի՝ Վն իւճրէթ ալտը տիյէն
 քիմսէ, գապիլսիզտիր՝ օնայ Լ՝
 տիյէմէզ, վէ մերիյէմէ՝ Լ՝
 Թաժին սեօյլէմէզ։ Ս է օլ պաշըն սօնու
 տայ՝ տէր քի, Էյի ամէլլէրինին՝
 լայըղըլ օլմասը իլէ, գաղանտը քէն
 տինէ՝ Կպէտի Եօմիւրիւ, քի վար
 Իտի

իտի քէնտինտէ։ Սորարըմ սիզէ
 շիմտի, այ ալպերտլիւր։ Էյէր վար
 իտի քէնտինտէ՝ Էպէտի Էօմիւր,
 նէ՛ իտի օլ գազանտըղի աճապայ։
 Լյէր քէնտինտէ օլան Էօմրիւնիւ
 ալտը տիրսէն, օնայ գազանտը տէն
 մէզ։ Ղերայ՝ Էվվէլտէն վար իտի օն
 տայ։ Գազանտը օնայ տէնիր, քի
 Էվվէլտէն սահիպ տէյիլ իտի, օլ
 շէյէ։ քի Էտինտի՝ օլ շէյի սօնկ
 րայ։ Իշտէ պոււնտան աշիքեարէ աղ
 նանրը, քի այրըմագ իլէ պիր ինսան
 Լ.լլահտան, օլ ինսան իչիւն տիտի՝
 քի գազանտը Էպէտի Էօմիւրիւ,
 քի ալլահտայ վար իտի, չա՛
 Էզէլտէն։

Թ.Էքրար՝ 4 քիթապըն՝ 33 պաշըն
 տայ՝ Էաղար ալպերտ։ Քս՝ յարու
 թիւն օլտի Էօլիւլէրտէն, Թէքրար
 ալմագ իլէ՝ քէնտի Թէնիւնի, տէյիլ
 քի՝ Էվվէլքի կիպի։ Էա՛ Էօյլէ քի
 Էզէյիթ շէքմէզ, վէ Էօլիւմիւլ
 Թէն իլէ։

ՄԼՆՈՒՆ ԻՂՈՒՆ ԿԵՕՐԻԼ
 ՆԻԼՐ, քի խաչտան ԷՎԼԷԼ
 ՔՆՈՒՆ ԹԷՆԻ՝ ԷՂԵԵԹ
 ՃԷՔԻԴ, ՎԷ ԷՕԼԻԼՄԻԼԴ ԽԵՅԻԼ:
 ԻՂՈՒՆ ՕԼՈՒ ԿԻՂԻՄ ԿԻՂԻ՝ ՍԱԼԹ ԻՆ
 ՍԱՆ, ԽԵՅԻԼ Լ՝ԱԼԱՏ. ԽԼԿԵՐՈՒՆ ՍԵՕ
 ՂԻԼՆԷ ԿՊՈԳՆՃԱՅ. Օ ԽՐԱՅ՝ ԿԻՂ
 ԽԱՄԻ ԶԻԼՄԷՄԻՂ՝ ԷՕԼՄԷՏԷՆ ԷՎԼԷԼ
 ԽԷՆԻԼԻՐԻՂ ԷՂԵԵԹ ՃԷՔԻԴ, ՎԷ
 ԷՕԼԻԼՃԻԼ. ԼՔԻՆ՝ ԳՐԵԱՄԷ ՕԼՈՒԳ
 ԽԱՆ ՍՕՆԿՐԱՅ՝ ԽԷՆԻԼԻՐԻՂ, ՏԷՄ Է
 ՂԵԵԹ ՃԷՔԻԴ, ՏԷՄ ԷՕԼԻԼՄԻԼԴ.
 ԽՂԵ ԻՍԷ ԷԿԷՐ, ԽԼԿԵՐՈՒՆ ԽԷ
 ԽԻՂԻ ԿԻՂԻ. ՆԷՐԷՅԷ ԳՕՅԱԼԴՄ՝ Օ
 ԳՈՍԽԻՆՈՍՈՒՆ ԽԷՏԻՂԻՆԻ, քի ԷՄ
 ՂԵԼՄԸ՝ ՕԼ 4 ՔԻԹԱՅՐՆ՝ ԻՕ ԿՊԱՂՆ
 ԽԱՅ. քի ԿԵՕՐԻԼՆԱՄԷՂ Լ՝ԱԼԱՏ՝ ԿԵՕ
 ՐԻԼՆԱԽԻԼ, ԷԼԷ ԿԷԼՄԷՅԷՆ՝ ԷԼԷ ԿԷԼ
 ԽԻ, ՎԷ ԷՕԼԻԼՄԻԼԴ՝ ԷՕԼՈՒ.
 Ս Է ՆԷՐԷՏԷ ԳԱԼՏՐ՝ ՔԷՆՈՒՆԻՆ
 ԷՆՆԻԼԸՂՆԱՅ ԳԱՐՂԸ ԷՊՈՐՂԻ, ՕԼ
 4 ՔԻԹԱՅՐՆ՝ 9 ԿՊԱՂՆԱՅ. քի ԷՕ
 ԼԻԼՄԻԼԴ՝ ՕԼՈՒ ԷՕԼԻԼՃԻԼ:

Ա Է ՀԷՄ՝ ներեյէ պիրագալամ՝ քէ
լամէրինի, ճիւղէ սբ ամալարումը
զըն, քի տիտիւէր. հղեյեթ չէքմէզ
հղեյեթ չէքտի, վէ հօլիւմսիւզ
օլան՝ հօլտի:

Թ. Էքրար՝ օլ 4 քիթապըն՝ 25 պա
շընտայ եազար: Քսուսն՝ ամասընըն
սաղ թարաֆընտայ օթուրմասը՝ ի
քի շէյ տույուլուր:

Խպթիտայ օտուր, եանի՝ պեյիւք
լիւքտէ պերապէրլիք, քի օնտայ օ
թուրուր Քս, Լ՛լաճլըղի թարա
ֆընտան:

Իքինճի՝ սաղ թարաֆ իլէ տույու
լուր՝ սալթանաթլարըն փէք էյիճէ
լէրի, քի օլ սալթանաթլարտայ օ
թուրուր Քս, ինսանլըգ թարա
ֆընտան, քի պաղըշլանտը օնայ՝ Լ՛լ
լաճտէն: Լ՛ցաճըգ սօնկրայ տէր քի
սաղ թարաֆ իլէ տույուլուր՝ եա
պեյիւքլիւքտէ պերապէրլիք, քի
եազըշըր Քսայ՝ Լ՛լաճլըղը թարա
ֆընտան. եա տույուլուր թէքմիլլի
ղի իւճրէթին, քի եազըշըր օնայ
ինսանլըգ թարաֆընտան:

1) Է հէմ՝ առաքինութեանց տէնի
 լէն՝ լաթին քիթապըն՝ 2 բայրնտայ
 վէ 22 պաշընտայ տախի՝ տէնիր պեօյ
 լէ. 1՝ լահըն ըատէթինէ եագըշմազ
 քի իւճրէթլէնսին. զերայ՝ իւճրէթ
 օնայ տըր, քի իւմիտի վար թէք
 միլլէղէ. 1 քին՝ Կն իւճրէթ ալ
 տը, հէմ քէնտի իջիւն, հէմ պի
 զիմ իջիւն.

Չիւնքի (տէր) ալլահըն ըատէթին
 տէն մատէ՝ վար իտի օնտայ տախի՝
 ինսան ըատէթի, քի օնուն իլէ՝ իւճ
 րէթ ալտը, 1 շտէ պեօյլէ խալթիյ
 էթլէրի իթտիքտէն սօնկրայ, տեօ
 նէր պիրտէ շահիտ կէթիրիւր, Պօ
 դոս առաքեալըն՝ օլ ճէվապընը,
 քի պաղըշլատը օլ իսիմի, քի եիւք
 սէք տիր՝ ճիւմլէ իսիմլէրտէն.

ՁԵՎԱԿԵՐ

Ըհատէթ կէթիրտիղէ՝ Պօ
 դոսուն ճէվապընը՝ նեստոյ
 ըականլար տախի սեօյլէմիշլէր, վէ
 սբ 1 իւրեղ՝ օլ քէլամըն մանասը
 նը՝ պիր կիւզէլճէ վէրմիշ տիր.

լաքին՝ չօգ ուղղուն սեփյաթողին տէն
էօթիւրիւ, պէն եազմատրմ:

Լաքին՝ մանասրնն էն ճամբն տա՝
պու աղնանըր, քի օլ իսիմ՝ զա՝
թը քէնտինին իտի, լաքին՝ ինսան
ճայ՝ վէրիլտի տէնիլտի, տէյիլ քի
ինսանայ, եա ինսանլըղընայ վէրիլ
տի, օնլարըն տէտիլինէ կէօրէ:
Տիւերսէնիզ, վարըն պարապմանց քի
թապըն՝ Ճիւբ. վէ ֆճիսֆ ըազա
մընտայ պագըն:

Կէօրտիննմիւ գարտաշ, նէ՝ տիտի
լէր, էյիճէ օալթանաթլար պաղըշ
լանտը օնայ՝ Լալաճտէն: Ա է քի՝
պապանըն սաղ եանընտայ օթուր
մասընը՝ իւճրէթ եէրինէ ալտը:
Սէյէր քէնտիսի՝ Լալաճ տէյիլ
մի, քի Լալաճտէն պագըշիշ ալտըն:
Եա քի՝ ինթիյանձ իտի թէքմիլ օլ
մաղայ, քի իւճրէթ ալմագ իլէ՝
թէքմիլիլէ եէթիշին: Սէյէր օն
տայ տաքին օլմագ մի, ճիւմէ թէք
միլիլի Լալաճլըղըն, Պօղոս առա
քեալըն տէտիլինէ կէօրէ: Կոզո
սացւոց. Թ. 19: Բ. 9: Պու սէ

պէսպտէն հօթիւրիւ՝ եփեսոս սի-
նաթոսու՝ եազար պուշլարայ դար-
շը, օնուհնձու նալէթլէմէսինտէ, քի
եազըլմըշտըր՝ պարսլմնց քիթապըն,
ԴՃՀԴ րազամընտայ, Լյէր պիր
քիմսէ տիրսէ, քի Վս՝ քէնտի
իչիւն տախի՝ պատարագ իթտի, տէյ
ի՛լ սա՛լթ պիղիմ իչիւն, նալէթ
օլսուհն, օլ քիմսէ:

Օ իրայ (տէր) պատարագայ միւխ-
թաճ տէյիլ իտի: Սէ հէմ՝ Վշ
րիգոր անթաբան տախի սեօյլէր:
Լյէր պիր քիմսէ տիրսէ, քի ա
մէլինտէն թէքմիլ օլտի. եա քի՝
յարուծիւհնտան սօնկրայ՝ լայըփ օլ
տի էվլաթլըղայ, նալէթ օլսուհն էօյ
լէ տիյէն: Օ իրայ՝ (տէր) պաշա-
նան, վէ իլէրի կէլէն, վէ գուսուր
տան թէքմիլ օլան, Լ՝լա՛հ տէյիլ
տիր, պէլի՝ վէ ազար ազար՝ վիճու-
տի պեօյիւտի տախի տէնիլսին:
Պու գրիգոր Լ՝ճաբանըն շէհատէթ
լիղինի՝ օգուտուլար իլէրքի Եփե-
սոս սինաթոսուհնտայ. վէ սօնկրայ՝
օգուտուլար, գատըքէօյ սինաթո-

առն՝ իւրքի ամէլինտէ . Լաքին՝
պու ալպերտ, վէ սայրը պունու
կիպիւր, նէրէտէն էօյրէնտիւր՝
պէօյլէ տիմէսինի, պէսպէլլէ քի
նէստորտան . Նիճէ սէօյլէր նէս
տոր, քի եազըլը տըր՝ գատը քէօյ
սինաթոսուն՝ իշք ամէլինտէ .

Պուտուր իգրար օլունան էվլատ,
քի իրսալ օլունտու՝ Լ'բրահամըն
ճինսինտէն . քի քէնտիսի իջիւն,
վէ քէնտինին սօյլարը իջիւն, քէն
տի թէնինի՝ գուրպան իթտի Լ'Է
լահայ . Իշտէ պունայ գարշը եազ
տըլար, Լօփեսոս հայրապետէրի,
օլ օնունճու նալէթլէմէյի, քի եօ
գարտայ եազտըգ, ալպերտէ, վէ ա
ռաքինութեանց քիթապընայ գար
շը . Իշտէ պէօյլէ կիզլէ, վէ աշի
քէարէ նէստորահանըգ՝ գաթը չօգ
տուր պունլարտայ . Լաքին՝ արայըպ
իզլէյէն օլմատըղընտան էօթիւրիւ
մէյտան ալմըշլար պուքատար .

Նիճէքի թէքրար՝ օլ ալպերտ՝
պիւրինճի քիթապընըն՝ 17 պաշըն
տայ եազար .

Ճիւմէ եէրտէ օլմագ՝ եագըըը
սալթ եարատանայ: Սալթ պիր եէր
տէ օլմագ՝ եագըըը սալթ եարա
տըլմըշ շէյլէրէ: Լաքին՝ չօգ եէր
տէ օլմագ, վէ հէր եէրտէ օլմա
մագ, եագըըը Քսուսն Թէնինէ:

Ճէվոդ:

 Յ պու ալպերտին եազտը
ընը՝ նէ շէքիլ աղնամալը
Լայեր օլ Թէնի Քսուսն՝ քէլա
մուլլահէ պիրլէնմիշ տէյիլ իսէ,
հէր եէրտէ օլմագ: Լաօգ քի՝ պիր
լէնմիշ իսէ, նէ շէքիլ հէր եէր
տէ օլմայաճագ: Լա օլ քէլամուլ
լահ՝ եարատըլմըշ օլմալը, արիոսուն
տէտիղի կիպի: Եա օլ քէլամուլ
լահ՝ ինսան օլմասընտայ՝ Թէն իլէ
պիրլէնմիշ օլմամալը, նէտորուն
տէտիղի կիպի: Օ իրայ՝ սք Լիկե
ղեցի ինանըր, քի պիւթիւն քէ
լամուլլահ՝ պիւթիւն ինսանլըղ Է
լէ իլհագ օլտի (Էանի պիրլէնտի)
վէ պիւթիւնիւ՝ Ճիւմէ բայընայ
Բոլորն ՚ի բօլորն, և բօլորն ընդ

ամենայն մասունս :

Ի ինէ ալպերտ՝ պիրինձի քիթապը
նրն՝ 29 պաշընտայ՝ եազար :

Լ՝լլահ կեօրիւր քէնտինի՝ քէն
տիսի իլէ, վէ ճիւմլէյի կեօրիւր
տախի՝ քէնտինաի :

Լ քաբին՝ Քս օլ Թարաֆտան՝ քի
ինսանտըր, կեօրիւր ճիւմլէյի, նի
ճէքի Լ՝լլահ, կեօրմէքլիղին իլմի
իլէ. լաքին՝ օլ գատար աչըք, վէ
ըլըգլը կեօրէմէղ, նէ շէքիլ, քի
Լ՝լլահ կեօրիւր :

Ի ինէ օնուն՝ տեօրտիւնձիւ քի
Թապըն՝ 14 պաշընտայ՝ եազար : Լ
էտարանիչ եազար Քս իչիւն,
տէյիլ քի էօլչիւ իլէ վէրիւ
Լ՝լլահ Բուհինի :

Ի քի մանասը վարտըր (տէր ալ
պերտ) Պիրի պուտուր, քի պիւ
Թիւնիւնիւ (եանի Թէքմիլինի) վէր
տի, տէյիլ քի պիր փայընը. զե
րայ՝ հէր նէ գատար վէրէպիլերօէ
իտի, վէրտի : (Վէ տէմէլի պու
մանայայ) Ի քինձի մանայ՝ պուտուր
տէր : Վայըրը ինսանլարայ պագըն :

Ճայ, օնայ վերտիղի էօլջիւտէ, հիճ
 պիր քիմսէյէ վերմէտի. Լյանի՝ ալ
 պերտ տիմէք իսթէր, քի Վսայ
 տախի՝ էօլջիւ իլէ վերիւտի՝ հոգին
 սք. լաքին՝ ճիւմէյէ վերիւնտէն
 զիյատէ:

Խ. Էքրար՝ օնպէշինճի պաշընտայ՝
 տէօրտիւնճիւ քիթապըն՝ Էազար,
 Պիլ՝ վէ աղնայ, քի օլ ինսան Վս
 ուն իլմի՝ ճիւմէ Էարատըմըշ Է
 լիմէր իջինտէ, հէր Թարաֆտան
 տիաք, վէ պէրրագ տըր, զիրայ՝ Էօգ
 տուր քէնտինտէ գարըշըգ պիր շէյ
 քէնտինին զըթտընտան. իլէ քի՝
 պիլմէմէք պիր շէյի՝ գապիւ տէյիլ
 քէլամուլլահ իլէ պիրլէնտիղի Է
 չիւն. լաքին՝ Վսոււն ճանը Էարա
 տըմըշ տըր, օնուս իլմի՝ Էօյլէ հէր
 խուսուստայ՝ պէրրագ տէյիլ, նիճէ
 քի Վլահըն պիլիճիղի:

Ճէվու:

Ու ալպերա՝ Վս իջիւն
 տէտի, քի Վլահ կիպի
 ըջգըլ կէօթէմէգ. վէ իլմի օնուս՝
 Վ.

Ա՛լլահ կիպի պերրադ տէյիւ. վէ
 Ա՛լլահ օնայ՝ ուսհինի հօլչիւ իւն
 վերտի. Լաջլէ իսէ՝ Ա՛լլահ տէյիւ
 տիր, խէթասընայ թեօվպէ,
 Խշտէ աշիքեարէ ինքեար իթտի,
 Քսուհն ալլահլըղընի, ասէպսիզ
 ճէվապլէրիւն.

Թէքրար՝ տեօրտիւնճիւ քիթա
 պըն՝ 19 պաշընտայ՝ եաղար ալպերտ
 Ա՛է հեմ պիլմէք կերէք, քի էյ
 էր Քս՝ չարչարանք չէքմէյէիտի,
 էքսիլեր իտի՝ իհթիյարլըգ իւն.

ՁԵՆՊ

Մէնի տիմէք իսթէր, քի էյ
 էր չարչարանք չէքիպ՝ հօլ
 մէզսէ իտի, դօճամագ իւն՝
 հօլէճէք իտի.

Պու աղնայըշայ կեօրէ, պիզտէն
 հիջ Փարգը եօգ իմիշ. Քս Ա՛լլահ
 տէյիւ իմիշ. եա՝ սալթ ինսան իմիշ
 պիղլիմ կիպի իհթիյար օլուր, վէ
 հօլիւր իմիշ.

Լաջլէ իսէ՝ օնուհն հօլմէսի՝ ըսթ
 կէլէ հօլմէք իմիշ, տէյիւ քի ըատէ
 Թի

Թի իլէ : Օ իրայ՝ օլ զէման էօլ
տիւրմէսէլէր , իսթէր իսթէմէզ
էօլէճէք իմիշ :

Պէտքէ օլունալայ՝ նէրէտէ գալտը
Եկեղեցիներն իճթիգաթը , քի պի
զիմ իչիւն , վէ պիզիմ խէլասըմըզ
իչիւն՝ էօլտիւ տէտիղի՝ հաւատամ
քըն իչինտէ : Իլլէ քի՝ օլ պիզիմ
իչիւն էօլէն Վսու՝ ճիւմէ աթա
լարըմըզ տէտիլէր , քի քէլամուլ
լահ քէնտի իտի , Թէն իլէ :

Վիճէքի՝ Եփեսոս սինաթոսու՝ 200
հայրապետէր՝ իման կէթիրտիլէր՝
օլ Վսայ՝ տիմէք իլէ : Սիւսթիւ որ
դի , վէ քէլամուլլահ , վէ էօլիւմ
սիւզ վարըզ , քի էօզիւնէ ալտըն
Թէնկէնմէք՝ օլ փաք Վսաթիւտէն
վէ տայիմայ պիքիրտէն . սէն՝ ա
տէյիշիլմէզ ալլահ՝ ինտան օլուպ
իաչայ չըքտըն , ա Վս լլահ , էօ
լիւմիւն իլէ՝ էօլիմիւ պաստըն . (Էա
նի Էէնտին) սէն քի պիրիսին սը
Երրորդ ութիւնտան . սալթանաթ
տաչըն պէրապէր պապայոյ , վէ
Բուհուլլահէ . էօմիւր վէր պիզէ :

Էանի՛ պիղի հայաթսն սաղլոյ՝
 Լայ ալպերոտ՝ վէ ալպերտլիւէր. Մի
 ածին որդի՛ օլ քէլամուլլահ՝ իհ
 Թէյար օլունումու. (Օ)լ էօլիւմսիւզ
 վարլըզ՝ էօլիւրմիւ. (Օ)լ Թէպ
 տիւ օլմազ, վէ տէյիշիլմէզ Քս
 Լճ՝ գօճարմը. Լօլմէք իլէ՛ էօ
 լիւմ էէնէն՝ էօլիւրմիւ. Պապայ
 այ, վէ Բուհուլլահէ սալթանաթ
 տաշ օլսն՝ Լըրրորդու Թիւնուսն պի
 րի՛ գօճամազ իլէ էքսիլիւրմի.
 Քս՝ նէ՛ շէքիլ էօլմէզէ՛ վէ նէ՛
 իջիւն էօլմէզէ կէլտի իսէ, էօյլէ
 ձէ էօլտի. վէ պիր սայրը Թարզ
 էօլմէք, իմքեանտէ տէյիլ իտի.
 Չիւն սէօյլէնմիշ տիր՝ քէնտի լի
 սանը իլէ՛ սք Լ՛էտտարանայ՝ Պ ու
 կասու, իք. 22. Արդի մարդոյ Քս
 նէ՛ Թարզ Թագտիր օլունամուշտուր
 էօյլէ կիտէր. Չիւնքի պէօյլէ տիր
 այ ալպերոտ, նիջիւն էօյլէ շիւպհէ
 լի, վէ օլմայաճազ, վէ օլմազ շէյ
 լէրի, սէօզ տէյի տիւշիւնիւր,
 վէ էաղարսըն.

Եօյլէ իտէրսին, պէօյլէ իտէր
 սին,

սին, միւրատուն նկտիր, աշխատեալ
 սեփեմէզսին, | արին՝ արիք օլան
 լար՝ չօգտան աղնատըլար, քի սե-
 նին միւրատուն՝ հիջ պիր շէյտէ տե
 յիւ, անձագ քի՝ Բանու՝ Լ՛ւլաշ
 լւք փայտսինտէն տիւշիւրիւպ՝
 սալթ ինսան, վէ ինայեթ իլէ Որ
 դի Լ՛ստուծոյ տիմէք:

Նիճէքի՝ աշխատեալ տախի սայրը
 երտէ սեփեմէզսին, քի պիզ տախի
 եօգարտայ եազտըգ, | ամտի՝ եիւ-
 ղիւն գարայ օլսուն սէնին, վէ սան
 հայ մէյիւ վէրիպ՝ պու սուլայ եէշ
 Թէնէնէրին:

Եւ յեր տիրսէն, չիւն էօլիւմսիւզ
 վարըգ իտի, նէ շէքիւ էօլտի:

Ձէշոյ:

 Լ՛տեթսիզ՝ գօճայրպտայ էօլմէ
 տի. եա՝ րատեթ իլէ էօլտի:

Եւ յեր տիրսէն, էօլիւմսիւզ
 օլան՝ րատեթի իլէ տախի էօլեմէզ:

Մի թէնսիզ հօլիւմ
սիւզ օլան՝ հօլեմէզ. լա
քին՝ թէն իլէ հօլեպիլեր.
Նիճէ պիզիմ ճանրմըզ՝ թէնսիզ
հօլմէք մուհալտըր, լաքին՝ թէն ի
լէ հօլիւր տէնիլեր.

Նիճէքի՝ սեօզ արէսինտէ տէր
լէր, քի թահմազ խանըն ճէնկին
տէ՝ 70 պին ճան թէլէֆ օլտի. (էա
նի հօլտի, զայ օլտի) () Ը ճանլար
հօլտի իսէ, թէն իլէ հօլտի. զի
րայ՝ սատէճէ ճանլար՝ իսթէսէլէր
տալսի հօլմէք, հօլեմէզլէր.

Պուսուսն կիպի՝ բանն Վճըն հօլ
մէսի՝ մուհալտըր, լաքին՝ թէնիլէ
հօլտի.

Ի՞նչ լիւրեցինին՝ պեօլէ պազը
սըրլարը՝ փէք աճայիպ տիր. Նի
ճէ քի՝ ինանըր բանն Վճը, հօլիւմ
սիւզ տէյի, վէ օլ բանն Վճը կի
նէ ինանըր, հօլտի տէյի. վէ կի
նէ՝ օլ բանն Վճը ինանըր՝ օլ սա
հիհ հօլմէսինտէ, սահիհ հօլիւմ
սիւզ

սիւղ գալտը տէյի:

Եւ Եֆէնտիմ, պուճայ ագրլար
Եհրիշիր մի. պուճայ ինսան Քիքրի
ԵԵԹիշէպիւր մի. հաշայ. Պէլի ա
դըլայ Քիքերէ զըթ համայ, ինան
մաղայ փէք ույկուն:

Օ իրայ՝ իման, վէ իԹիգատ, ագրլ
տան դաշրայ օլանլերէ տիր. զիրայ՝
ագլէ տայիր օլան շէյէ՝ իման, վէ
իԹիգատ՝ իգ.Թիգայ իԹմէղ:

ՕԼ սէպէպտէն ԷօԹիւրիւ՝ Պօ
ղոս առաքեալ՝ Էբրայեցւոց քեա
հատրն. ԳՄ. Ի. Էաղար պու իԹի
գատրն սահմանընր:

ԻԹիգատ օտուր, քի ինանասըն՝
իւմիտ օլունմուշ շէյլերէ. վէ Էյ
լէ շէյլերէ, քի կէօղէ կէօրիւն
մէղլեր:

Իշտէ սբ Ահեղեցի՝ պու իմանտէ
տուրտուգտան սօնիրայ, տեօնէր
քէնաթնին՝ միւԹի օլան Էվլատլէ
րինէ՝ պու միւշկիւլի օլտուղի մէր
Թէպէ ազնատըր, քի Էօլիւմսիւզ՝
նիճէ Էօլիւր. վէ Էօլմէսինտէ՝ Էօ
լիւմսիւզ գալլըր:

Լայեր սբ Եկեղեցի էյեր տաշրա
 տայ օլան Քիլիսոփոսլար՝ իլամ իթ
 միշեր, քի ճիւմէ ամէլէրի իշէյ
 էն, վէ ճիւմէ ամէլէրի՝ քէն
 տինէ գապուլ իտէն, անձն տէնի
 լիւր։ Վստայ՝ պիր տիր անձն, իքի
 տէյիլ տիր։ (Օ) Լ Վստայ օլան ան
 ձըն, բանն անձըն անձընը տըր։
 Լայլէ իսէ՝ հէր նէ ամէլ իշէտի
 իսէ Վս, վէ հէր նէ ամէլ քէն
 տինէ գապուլ իթտի իսէ, ճիւմ
 լէսի՝ բանն Լճէ վերիլիւր, վէ տէ
 նիլիւր։ Օ իրայ՝ եա իքի անձն տի
 մէլի, քի զայիֆ ամէլէրի՝ բանն
 Լճէ վիրմէյիւպ՝ օ պիր անձնընայ
 վիրէլիւմ։ Եա ինսանլըք բնութիւ
 նոււնայ Վսոււն՝ ամէլ վիրմէլի։
 Լայեր իքի անձն տիսէք, նէստա
 րայ թապի օլմուշ օլուրուզ։
 Ս է էյեր ինսանլըք անձն տիմէյիպ՝
 սալթ ինսանլըք բնութիւնոււնայ
 Վսոււն՝ ամէլ վիրէրսէք, գարշը
 վէ զըթ օլմուշ օլուրուզ, հէմ
 սբ Եկեղեցիին՝ հէմ Քիլիսոփոս
 լարըն իլամլարընայ։

Իշտէ օլ բանն ՎՃ քի Վլլահ
տըր, վէ որդի այ տէնիլէն անձն
քէնտիտիր, քի ճիւղէ ամէլէրի
օնայ վէրերիդ,

Օլ անձն՝ ինսանտան տօղմագ միւմ
քիւնսիւղ իտի. լաքին՝ մէրիյէմ
գըզտան տօղտի,

Վէ օլ տօղմասընտայ տախի՝ Վբ
րահամտէն էվվէլ վար օլան իտի.

Օլ անձն՝ տիւնեատէ կէզտիղին
տէ՝ կէօքտէն, վէ ամասընտան այ
ըրլամըշ իտի.

Օլ անձըն՝ չօգ թիւրլիւ էզիյէթ
լէր չէքտի, օլ էզիյէթ չէքմէսին
տէ՝ էզիյէթ չէքմէզ իտի. Օլ ան
ձըն՝ էօլիւմսիւղ իտի, էօլտի. վէ
էօլմէսինտէ՝ էօլիւմսիւղ գալտը.

Մէրիյէմ գըզըն րահմինտէ, վէ
մէզարտէ գապզ օլտի. վէ օլ գապզ
օլունմասընտայ, էէրի վէ կէօքլէ
րի՝ գապզ իտէր իտի քէնտինտէ.

Իշտէ պեօլէ շէյէ իթիգատ իտէ
րիդ, քի ագիլտէն տաշրայ՝ պիր միւ
ճիզաթ տըր. տէյիլ սալթ իթիգատ
իթտիղլէմիզ շէյ՝ միւճիզաթ տըր.

Էա՛ իմիգատ իծմէմիզ տախի միւ
ճիզաթ տըր, քի Վլաճըն քերէմի
տիր:

Իյեր պիր քիմսէ տիրսէ, ճիւմ
լէ իլիմտարլար գալլինճէ՛ պիր
շէյ իւզէրինէ՛ իքի զըթ քէլամ
սեօյլէնմէզ, օլ պիր վագիթտէ.
Եանի՛ հէմ հէ, հէմ Էօգ:

ՂԷԼՊ:

Պ Լլի՛ ագիլէ տայիր օլան
շէյլէրտէ՛ հագդըն վար, վէ
սահիհսին. լաքին՛ ագիլտէն
տաշրայ՛ միւճիւզաթլը շէյլէրտէ,
գապիլլէ տիր. զերայ՛ ինսանլարայ
գապիլսիզ օլան շէյլէր, Վլաճայ՛
բէք գօլայ գապիլլէտիրլէր:

Իշտէ Գաբրիէլ պաշ մէլայիքէ՛
Սարիամ Վճածինէ տիտի:

Պ ուկ՛. Թ. 37. Վլաճայ կեօրէ՛
հիշ պիր շէյ Էօգտուր, քի գա
տըր օլմասըն, վէ գապիլսիզ օլ
սուռն:

Նիճէ քի՛ հագըրտայ՛ չօգ Թիւր
լիւ

լիւ հօրիւնէկիմիզ վար, էյէր Վճա
 շունչտան, էյէր Վճետարանտան.
 Լաքին՝ պէղկինլէք օլմամագ իջիւն՝
 պիր գաջընը եազալմտայ, գուսուր
 գալան չօդլարը՝ պիրագալմ, քի
 լէղիղճէ օլսուն:

Պիրինճի՝ նաբուգոթոնոսոր փուծ
 փէրէսթ փատիշահը՝ պաղտատ քիւլ
 հանընայ՝ իւջ եահուտի ուշագլա
 րըն պիրագտը, եանսընլար տէյի.
 Սօրարըմ սանկայ, օլ քիւլհան
 տայ եանան՝ ասըլ աթէշ իտի, եօգ
 սայ տէյիլ. Պէլլէ քի աթէշ իտի.
 Լճ չիւնքի աթէշ իտի, նիջիւն
 եագմսոր՝ օլ իւջ ուշագլէրի.
 Չիւն աթէշին վարլըղընըն գուվ
 վէթի՝ մախսուս եագմագտըր. Ճէ
 վոդ իսիէրի. Սէ եազար օլ ա
 թէշ իջիւն, քի տիշարիտէ, վէ
 եդրաֆտէ կէզէնլէրի՝ եազար ի
 տի. վէ իլինտէ օլան՝ օլ ուշագլէ
 րէ՝ եաղմուր կիպի սու օլտի.
 Իշտէ աթէշ՝ թապէյէթտէն եազը
 ճը իքէն. կինէ օլ աթէշ՝ օլ վա
 գիթտէ՝ եագմայըճը. վէ կինէ՝ օլ
 Ժ 160 եագ

Էազմատըղընտայ՝ սահիհ Էազըճը,
 Ճէվադ Խիւրի՝, Խշտէ իբի զըթ
 սեօզ պիրի պիրինէ, պիր շէյ իւ
 զէրինէ՝ օլ պիր վադիթտէ սեօյ
 լէնտի, Լաքին՝ պեօյլէսի միւճիւ
 զաթճայ սեօյլէնիր, տէյիլ քի անըլ
 առէթճէ, Լաօյլէ իսէ՝ Էօլիւմսիւզ
 Էօլտի, վէ Էօլմէսինտէ՝ Էօլիւմ
 սիւզ գալտը, քի միւճիւզաթտըր,
 Լքինճի՝ մըսըրըն սույի՝ հազըէթի
 Սուսայ կիւնիւնտէ՝ Էահուտիլէ
 րէ՝ պէրրագ սու իտի, վէ Քիրա
 վուն միլլէթինէ՝ գան իտի, Սօրա
 թըմ, օլ սու՝ քէնտի վարըղընտայ
 սու իտի, Էօգասայ տէյիլ, Պէլլէ
 քի՝ սու իտի, Խշտէ ասըլ սու՝ քէն
 տի սու, օլմասընտայ՝ գան օլտի, վէ
 կինէ՝ օլ գան օլմասընտայ՝ սահիհ
 սու իտի,

Խշտէ իբի զըթ սեօզ տէնիլտի՝
 պիր շէյ իւզէրինէ, օլ պիր վա
 գիթտէ, Ճէվադ Խիւրի՝, Խշտէ
 առէթճէ միւմքիւնսիւզ օլան՝ միւ
 ճիւզաթճայ օլտի, Լաօյլէ իսէ՝ Էօ
 լիւմսիւզ Էօլտի, վէ Էօլմէսինտէ՝
 ԺԼ՝ Էօլիւմ

Էօլիւմսիւզ գալտի:

Իւջիւնճի՝ գալի էօրիւնէկ, վէ
Քիքիրլէրի՝ Թէքմիւզ գանալըրճը,
Իշտէ մարիամ՝ Լ'ճածին՝ պիքիր
Գըզ. վէ օլ պիքիրլիղինտէ համի
Է. վէ օլ սահիհ համիւէ գալմա
սընտայ՝ կինէ սահիհ պիքիր Գըզ.
Ղէվուդ Իսթէրի. Սէ սօնկրայ՝
պիքիրլիղինտէ տօղուրուպ վալիտէ
օլտի. վէ օլ վալիտէ օլմասընտայ՝
կինէ սահիհ պիքիր Գըզ գալտի.
Սօրարըմ, պիքիրլիղինտէ պիր Գըզ
վալիտէ օլապիլիւրմի. Ս վալիտէ օլ
մասընտայ պիր տիշէնլէ պիքիր Գըզ
գալապիլիւր մի. հաշայ. Լայեր պի
քիր իսէ՝ վալիտէ տէյիւ տիր. վէ
էյեր վալիտէ իսէ՝ պիքիր տէյիւ
տիր. Ղէվուդ Իսթէրի. Իշտէ օլ
պիր մարիամ՝ օլ պիր վագիթտէ
սահիհ պիքիր իտի, վէ սահիհ վա
լիտէ օլտի. վէ օլ սահիհ վալիտէ
օլմասընտայ՝ կինէ սահիհ պիքիր
գալտի:

Իշտէ ատէթճէ օլմայան շէյլէր՝ միւ
ճիւզաթճայ օլտի. իթիգատը օլան

քիմսէլէրէ կէօրէ, հին և նոր կը
տակարանայ. լաքին՝ իմանսրզլարայ
կէօրէ տէյիլ.

Լալլէ իսէ՝ պիզլիմ իթիգատրմըզ
տայ՝ Լալէ ղեցի գալլինձէ՝ էօլլիմ
սիւղ Ռանն Լ՝Ժ՝ օլտի սահիհ էօ
լիւմլիւ. վէ օլ Ռանն Լ՝Ժ՝ կինէ՝
օլ էօլլիւմիւնտէ, էօլլիւմսիւղ գալ
տի. Նիձէքի՝ քէնտի լիսանը իլէ
սեօլլէր, Յօհաննու յայտնու իոււն
տայ, Կ. 18. Պէնիմ հայաթ, վէ
էօմլւր. վէ պէնիմ քի էօլլիւմ,
վէ հէմ հայաթտէ իմ, էպէտիլ է
պէտ. վէ պէնտէ տիր քիլտի էօ
լիւմիւն, վէ ձիհէննէսին.

Պու գատարձայ Եթիշիր պու խու
սուստայ. Պէլի իշիմիզ էօլտան
սափտը, լաքին՝ պունլարտայ լազը
մընտան իտի, պազը պիլմէյէնլէրէ՝
էօյրէթմէք իջիւն.

Լիլլէլիմ կինէ ալպէրտէ, քի տէ
տի Քս իջիւն, էյէր չարչարանք
օլմասայ իտի, իհտիյար օլուր, էք
սիլեր իտի. գիրք Գ. գլուս, 19.
Լաքին՝ քէնտի տախի պիլեր իտի՝

պու ճեվապ իլէ՝ պիղէ եադայ վիրէ
ճեղինի, տեօնիւպ օնտայ՝ պիր հեյ
լէպազլըք իթտի. 'Նէշէքիլ տիր
սէն, սեօյլէյիմ:

Օ ի թէ Քն ոչ էր չարչարեալ,
սակայն պակասեր ծերութեւ. և այս
մտածելով՝ զորոյիսութիւն մարդ-
կային բնութեան ըստ ինքեան՝ ա-
ռանց միաւորութեան ընդ Վճայ-
նոյն: Վճ մտածելով զնա իբր
միացեալ՝ էր ընդ իշխանութեամբ
միացելոյ բնութեանն՝ պակասիլն,
կամ ոչ պակասիլն:

Իհտիյար օլուր, վէ էքսիլեր (տէր)
ինսանլըք բնութիւնուն՝ քէնտի
պաշընայ՝ նէշէքիլ օլտուղինի՝ Վճ
ային բնութիւնայ պիրլէնմիշ օլ-
մագսըզ՝ տիւշիւնմէգ իլէ: Եւ
տիւշիւնմէք իլէ (տէր) Վճային բը
նութիւնայ պիրլէնմիշ, օնուն հիւք
միւնիւն տիպինտէ տիր. եանի՝
Վճային բնութիւնուն՝ րատէթի-
նին ալթընտայ տըր, էքսիլ
մէսի, վէ էքսիլմէ

մէսի:

ՃԻՒՊԷ

Եւ լընըզ ինսանըզ բնու
 Թիւնու տիւշիւնմէք իւն օ
 լունձայ, Տէփիմիզ պիւրիզ, քի
 դօձար, վէ էքսիլիւր։ Եւ քին՝ Քն
 ուն ինսանըզն՝ վագիթ օլտուսի վէ
 օլաճանգ մը իտի, քի լճային բնու
 Թիւնտան այրը գալսուն, քի օլ վա
 գիթ դօձասուն՝ ալպերտին սէօղիւ
 նէ կէօրէ։ Սատամբի այրըմագ ի
 սէ լճայինտէն՝ օլ մարդկային բը
 նուծիւն։ նէ՛ իջիւն իտէր օլ խաշ
 Թը։

Եւ յէր տիրսէն, սալթ ինսանըզ
 բնուծիւնու իջիւն սէօյլէտի։

ՃԻՒՊԷ

Եւ օլ Քն լուղէթին՝ քի
 տէմիշ, մէյէր սալթ ինսան
 լըզ մը կէօսթէրիւր։ Տէյիւ մի քի
 Քն՝ լճ և մարդ տիմէք տիր։
 Նիճէքի՝ օլ մարդկուծիւն ալըն
 տըզտայ լըլաճտէն՝ օժէալ տէնիլ

տի, քի Վհ տիմէք տիր: Եւանի
որդին Վհ ինսան օլտուգտայ՝ օլ
ալտուղի ինսանլըղի՝ օծել իթտի՝
Վլաճլըղի իլէ, քի օլ օծել ի
տէն, վէ օծեցեալ օլան, իշտէ Վհ
տէնիլտի: Եւ ալպերտ տիտի Վհ
գօծար, վէ էքսիլիր իտի, էյէր էօլ
տիւրմէղէրսէ իտի: Օ աճիր ալ
պերտ՝ Վհ տէյի՝ սալթ ինսանլըղ
նայ տէր, նիճէքի նէստոր տիտի:
Օ իրայ՝ Վհ՝ էքիտէն տիր, էանի
Վլաճլըգտան, վէ ինսանլըգտան
պիրլէնմիշ, սէ Եկեղեցիներն գալ
լինճէ: Պու ալպերտ՝ սալթ ինսան
լըղընայ՝ Վհ տէտի, քի էանի՝ պայ
աղը պիր օծեալ, տէյիլ Վլաճ,
վէ ինսան: () Ե սէպէպտէն էօթիւ
րիւ՝ տիտի գօծար, վէ էքսիլիր էօլ
մէք իլէ:

Ս է տեօնէր տէր քի՝ էյէր տիւ
շիւնիւրսէք՝ օլ ինսանլըղի՝ պիր
լէնմիշ Վլաճլըղայ, օնուն (էանի
Վլաճլըղն) հիւքմիւնիւն ալթըն
տայ տըր՝ էքսիլմէսի, վէ էքսիլմէ
մէսի: Եւ տէ պուստայ՝ աշիքեարէ

իքի տիտի, օլ պիր որդիյէ. պի-
րի հիւքմ իտիճի, վէ պիրիտէ,
հիւքմ ալթընտայ օլուճու.

Լայիճէ աղնատընմը՝ այ ալպերտեան
ալպերտին իթիգատընը. Նեստո-
րուն ատը չըքմը՝ գուրտ կիպի,
թիւքիւէր վար, քի նեստորտան չօգ
պէտթէր.

Թէքրար՝ եէտինճի քիթապընտայ
պէշինճի պաշընտայ՝ եազար. Լէկե-
ղեցինին եարտըմը՝ ճիհէննէմին
ճանլարընայ տախի ֆայիտէսի օլուր
այրըմագ Թարզը իլէ. զիրայ՝ նէ
գատար չօգ գուրթուլուլար Լէկե-
ղեցի գաղանճը իլէ, օլ գատար ա
գալըր կիւնաս պօրճլարը. վէ օլ
սէպէպտէն՝ չօգ քիւչիւք օլուր է
ղիյէթլէրի օլ ճանլարըն, եօլտաշ
լարընըն էքսիլմէսի իջիւն.

Ու սեօղտէ՝ ալպերտ պէօյ
իւքեանկըմագ եանկըլտը.
զիրայ՝ քաւարանտայ օլան
ճանլէրի՝ ճիհէննէմտէ օլան ճանլա

բայ եօլտաշ տիտի :

Սէ ճիհէննէմ, քի էպէտի տէ
նիլտի Նկեղեցիտէ, հէր վագիթ
տէ . պու ալպերտ՝ վագիթլի տէտի
հագարացիլէր կիպի :

Սէյէր ասլը օ իմիշ, քի քաճարան՝
ճիհէննէմին պիր փայը տըր տէտի
ղէ ալպերտին, էէտինճի քիթապը
նըն 3 պաշընտայ :

Խշտէ պէսպէլլի, քի քաճարան տէ
տիքլէրի՝ ճիհէննէմ օլաճագ տըր .
լաքին՝ չիւնքի Նկեղեցի՝ ճիհէննէ
մի էպէտի պիլիր . օլ սէպէպտէն՝
աշեքեարէ տիյէմեղլէր, քի հէր պի
րի՝ կիւնահը գատար եանարտայ՝ ճի
հէննէմտէն չըգար տէյի . եա՝ տէք
պագլըգ իլէ՝ պիր քաճարան փէյ
տահ իթմիշլէր, աճէմի քիմսէլլի
ալտատըպ ինանտըրըլար :

(Օլ քաճարան տէտիքլէրի՝ ճիհէն
նէմին պիր փայը օլայ . աթէշի՝ ճի
հէննէմին, աթէշի օլայ . վէ հիւքմ
իտիճի օնտայ՝ շէյթանլար օլայ . (քէն
տի քիթապլարընըն գավլինճէ) վէ
օրասը ճիհէննէմ օլմոյայ . եա՝ քա

Հարան օրայ: Պուհայ նահալը շաշերն
օլմալը, քի իթիմատ իթսին:

Իշտէ պու գատար՝ ալպերտին եան
կըլմասընտան էօթիւրիւ, քի լա
թինլէրին պեօյիւք, վէ մագպուլ
վարդապետիտիր:

Իշտէ պեօյլէ եալանլարայ՝ ալտան
տըքտան սօղըայ, պիզլմ սէֆիլ
ագտարմալար. տեօնէր պիրտէ շէ
հատէթլիք ալլըրլար շարականտան,
քի քաւարան վարտըր տէյի՝ ահ
մագճասընայ. Աեօյայ քի՝ ահեզ
խորհուրդ քահանային տէնիլէն շա
րական՝ քաւարան իշիւն օլայ. վայ
օնլարըն աղնայըշընայ. Պէ հէյ շաշ
կըն ատէմէր. օլ շարականտան՝ սի
զին օլ եալան քաւարանայ՝ նէ մի
նասիպէթ վար: () Լ շարականտայ
տէնիլմիշ, հուր շիջանի, եանի՝ ա
թէշի սեօնէր. Աիզին ինանտըղը
նըզ օլ եալան քաւարանըն՝ աթէ
շի սեօնմէզ, զիրայ՝ ճիհէննէմին ա
թէշի տիր՝ օլ աթէշ, սիզին քիթապ
լարընըզըն գալլինճէ, Իյաւար մեր
թի տէնիլմիշ շարականտայ, եանի՝

գարանլըք գօվուլուր, վէ տէ՛Ք օ
 լունուր: Սիղին քաւարանըն գա
 րանլըղի, վէ զուլումաթը էպէտի
 վարտըր, վէ հի՛չ էքսիլմէզ. զերայ
 ճիհէննէմին պիր փայը, վէ պիր
 գէօշէսի տիր, սիղին քիթասլարը
 նըզըն գավլինճէ: | Եյլէ իսէ՛ օլ
 շարականտան՝ սիզէ նէ՛ Քայտայ.
 | Եքին՝ սեօզ օտուր, քի տէնիզէ
 տիւշմիւշէր, երլանայ սարը
 լըրլար:

| Եւեր օլ շարականըն մանասընը՝
 սօրարսայ պիր քիմսէ, էշիթսին օ

Ճէվադ:

Ահա խորհուրդ քահանային,
 բաղկատարած կայր 'ի բե-
 մին) եանի՛ հեյպէթլի սրըր քահա-
 նանըն, քի սրբազան պատարագտըր:
 (Գօլլարըն ուղաթմըշ տուրուր ի՛
 տի բեմտէ) | Եանի՛ տուայէ մէշղուլ
 օլուր իտի քահանայ: (Լ'ուաջի սբ
 սեղանոյն) Սբ սեղանըն էօնիւն
 տէ, Սբ Լահէղէցինին: (Հուր չի
 ջանի) Լ'թէշի սէօնէր: | Եանի՛ օլ

ազիզ պատարագըն, վէ օլ մագ
 պուլ տուանըն գուլվէթի իլէ, մէր
 հում օլան քիմսէլէրին ճանլարըն
 ապ, վէ Քիքիրլէրինտէ օլան էզապ
 լէրինի կիւն, հլըրընըն սէպէպինտէն
 (քի աթէշ միսալի էաքար օնլարը)
 սէօնտիւրիւր, օնուկն իչիւն տիտի
 հուր շիջանի, (Խաւար մերժի)
 Օ, ուլումաթ տէՔ օլունուր, Լա
 նի՝ գասապէթ տումանը՝ կէճէ գա
 րանլըղի կիպի չէօքմիւշ՝ օլ ճան
 ւարտայ, քի հալիմիզ նէրէյէ վա
 րաճաք տէյիպ տուրուր իքէն, օլ ա
 զիզ տուանըն սէպէպիլիլէ, օլ զու
 լումաթ՝ օլ ճանլարտան գօվուլուր
 վէ տէՔ օլունուր, (Տրոմեալ հո
 գիքն ուրախանան) Քէյֆէրի գը
 ուրք օլան ճանլար՝ շաղ օլուրլար
 Լանի՝ օլ գասապէթ ազապըն աթէ
 շի սէօնիւպ՝ վէ օլ գասապէթ զու
 լումաթը տէՔ օլտուգտայ օլ ճան
 ւարտան, շաղ օլուրլար օնլար վէ
 սէվինիրլէր, (Օ ի թողուլթիւն մե
 ղաց լինի) Օ իրայ՝ սուլլար ալֆ
 օլունուր,

Լրանի՝ օլ շաղըք նի՛ սեպեպիլե
օլտի, աղնատըր. քի կիւնահլերի
ալֆ օլմազ օլտի տեյի.

Լրանի՛ աղնատընմը, քի վեֆաթ
խտէն ճանլար, հէր ներէտե իսե-
լեր, կինե օնտայ տըրլար. լաքին՝
օլ պատարագըն, վե օլ աղիզ տու
վանըն սեպեպի իլե՝ քասալեթ է-
զասլի աթեշլերի՝ (քի եաքար իտի
քէնտիլերինի վեսվեսիլե) սեօ-
նէր. վե Քիքիթլերինտե օլան վես
վեսե զուլումաթը գաջար, վե տեֆ
օլունուր. Տէյիլ սիղին աղնատըղը
նըղ կիպի, զիրայ՝ ճիհէննէմին ա-
թեշլի սեօնմէզ. նի՛ճէ պուլլուրուր
Բաս էֆէնտիմիզ, Սէ Լ՛է տարան
տայ, մարկոսի, Թ, 43, 45. օլ ճի
հէննէմին հազգընայ, քի գուրտու
էօլմէզ, վե աթեշի սեօնմէզ. Նի՛
ճէ վաղթիլե՝ Լրայի մարգարէնին
աղըր իլե տախի՝ սեօյլեմիշ իտի.
Սէ օլ էէրին զուլումաթը՝ օն-
տան էպէտի տեֆ օլմազ. լաքին օլ
ճանլարտան՝ օլ վեսվեսի գարանը
զի տեֆ օլուր, շարականըն տետի
ղինե

զինն կեօրէ. Ս Է օլ ճանլար՝ եէր
 լերինի տէյիշտիրմէղլէր, դատաս-
 տան կիւնիւնէտէք. եւ՝ հալլերի-
 նի տէյիշտիրիւլէր, Սք լօկեղեցի
 նին եարտըմը իլէ. Տէյիւլ քի՝ ճի
 հէննէմ քաւարանընտան չըքար
 ճանլար, վէ ճէննէթէ կիտէր, սի
 զին ահմագլըղընըղայ կեօրէ. դիրայ՝
 ճիհէննէմ էպէտիտիր, Սք լօկե-
 ղեցինին գաւլլինձէ. օնուռ, իչիւն՝
 օրայայ կիրէն՝ չըքամաղ. լ՝ղլընը
 զը սրաշընըղա չէվլերին, սօն փիւշ
 մանլըք ահձէ իթմեղ. Ս Է օլ սի
 զին քաւարանըն աթէշի՝ քի ճիհէն
 նէմին աթէշի տիր տէրսինիղ, թէ
 նէվի աթէշ տիր, սիզին քիթապ-
 լարընըղըն գաւլլինձէ. (եանի՝ մարմ
 նական) թէնսիղ (եանի՝ անմարմին)
 օլան ճանլարը՝ թէնէվի օլան աթէշ
 եագմագ մուհալ տըր, նի՛ձէ եա-
 գար տէրսինիղ. լ՝նմարմին ճանլա-
 րը՝ (եանի՝ թէնսիղ օլան ճանլա-
 րը) անմարմին աթէշ՝ (եանի՝ թէ-
 նէվի օլմայան աթէշ) անձայ եագա-
 պիլեր. Նէ շէքիւլ պույուրտու,

ազիզ շարահանըմը: Պու միւշիւ
է տախի՝ պու գատարձայ եէթի
շիր:

Յոյժ գաղթիչին եռնելմաւը իշխան:

Ս Է հէմ յակոբ պատրի տախի՝
տեօրթ պաշ լ'էտարան մեկ
նութիւնու տէնիլէն քիթապրնն՝
299 ըագամընտայ՝ օլ քէլամըն իւ
ղէրինտէ, քի վերիլտի պանկայ ճիւմ
է հիւքիւմտարլըգ, Ս'ատթ' տէր
քի: Նայ վերիլիշ հիւքիւմտար
լըղն՝ աղնամայ օլ պօլամատը հիւ
քիւմտարլըղի, նիճէ քի ալլահըն վար
տըր, ճիւմէ եարատըլմըշլարըն իւս
թիւնէ. եւ՝ աւրլ պաշիւաձայ հիւ
քիւմտարլըղն քի վարտըր, տիւն
եայէ գուրթարըճը օլմասը
թարաֆընտան, քի օլ
հիւքիւմտարլըղն գա
ղանտը, քէնտի
էօլմէսի ի

է:

Այսօր տիւնիւղ քի նէ տիտի
պու իմանը կիւճիւ կ պատրիս
Ալլահ կիպի պօլամատը հիւ
քիւմտարլըղի եօգտուր Վսոււն
տիտի: Այլէ իսէ՝ ալլահ տէյիւ
տիր: իսէթասընայ թեօպէ: Այսնէ
րէտէ գալտը Վաւթիւ մարգարէնին
եազտըղը, քի մուսալլաթ իթտին
օնի, ճիւմլէ էլինիլէ եարաթտը
ղըն շէյլէրէ:

Այն է նէ եափալմ Պօղոս առա
քեալըն եազտըղինի, եփեսացւոց.
I. 21. () Թուրթտու Վսոււ Հայր
աժ՝ ճիւմլէ հիքիւմտարլարըն, վէ
պաշ օլանլէրին, վէ գուվլէթլէ
րին, վէ ճիւմլէ իսիմլէրին իւս
թիւնէ, քի տէնիլմիշլէր: Տէյիւ
սալթ պու տիւնեատէ. եա՝ հազըր
լանմըշ օպիր տիւնեատէ տախի:
Այն է կողոսացւոց. I. 16. եազմըշ
() նուն իլէ գալիլէնտի (եանի եա
րատըլտը) նէ քի կեօքլէրտէ, վէ
նէ քի եհրտէ, կեօրիւնէնլէր, վէ
կեօ

կեօրիւնմէզէր . Լայեր Թահթ տէ
նիլէն մէլայիքէլէր , էյեր սահիպլիք
տէնիլէն մէլայիքէլէր . էյեր պեօյ
իւքլիւք տէնիլէն մէլայիքէլէր . էյ
եր հիւքիւմտարլիւք տէնիլէն մէ
լայիքէլէր . Ճիւմլէ շէյ ծնուն իլէ ,
վէ ծնտայ գավիլէնտիլէր . վէ օտուր
ճիւմլէտէն էվլէլ . վէ ճիւմլէ շէյ
ծնուն իլէ տուրտու եէքիարէ :

Իլէ քի՝ Քսուն քէնտի քէլամըն
տան պէլլի տիր : Նիճէ քի տիտի ,
վիրիլտի պանկայ ճիւմլէ հիւքիւմ
տարլիւք , կեօքլէրտէ վէ եէրտէ :
Իշտէ աշէքեարէ տիտի , ճիւմլէ
հիւքիւմտարլիւք : Իլէ քի տիտի ,
կեօքլէրտէ վէ եէրտէ : Սորարլիւ
այ պատրի սանկայ . կեօքլէրտէն ,
վէ եէրտէն տիշարը՝ վարմը պիր
եէր տախի , քի օլ եէրէ տախի՝
րապպի հիւքիւմ իթսին , քի Քս
օրայայ՝ հիւքիւմ իտէմէսին . Լաքին
պու պատրի՝ տիմէսի իլէ , քի Քս
ուն հիւքիւմտարլիւքէօգտուր Լի
լահ կիպի . տիմէք իստեր , քի քս
Լիլահ տէյիլ տիր :

Ա Է ՀԷԺ՝ գուրթարընք խամբնին
 հիւքիւմտարընքնին՝ Էօլմէսի իլէ
 գաղանտը, տիմէսի իլէ. միւրատը օ
 տուր, քի Վսու՝ կեօյա քի՝ Կըլ
 րըն պիրիսի կիպի տիմէք իսթէր,
 նէտտորուն տէտիղի կիպի. Խմտի
 տունայ գարշը՝ պիր պաշընտայ. Զ
 համար՝, Լ՝ Էտարանիչ Սատմէ
 ոս եազար. մէլայիքէնին քելամընը
 Յովսէփի ըիւյասընտայ. պու պաա
 րինին տիլի Թուծուլմագ իչիւն.
 Կօրգմայ՝ եա Յովսէփ, ալմաղս
 սանկայ Սէրիէմէ, զիրայ՝ օլ քի
 օնտայ տօղմուշտուր, Բուհուլլահ
 տէն տիր. Էվլաթ տօղուրսուն, վէ
 խամբնի Յս գօյասըն (Էանի գուր
 թարընք) քի օլ գուրթարսըն քէն
 տի ճէմիյէթինի.

Ա Է Ղ ուկաս տախի եազար. Բ. 11
 քի Սէրիէմէն տօղուրմասընտայ՝
 Բապպինին մէլայիքէսի կեօրիւն
 տիւ չօպանլարայ, վէ տիտի. Տօղ
 տի սիզէ պեօյիւնքի կիւնտէ փըր
 կիչ. (Էանի գուրթարընք.) Անօր
 վէ իշիթ այ պատրի. տախի տօղմա

մըշ տըր, լաքին՝ գուրթարըճը խիմ
 տիտի ծնայ մէլայիքէ. վէ տօղմա
 սընտայ տախի օլ խիմ, նիճէ քի
 եազտըք. տէյիլ քի սէնին կիպի
 տիյէն վարտըր, նեստորտան գայրը
 քի տիսինլէր՝ գուրթարըճը խամի
 նին հիւքիւմտարըղինի՝ էօլմէսի ի
 լէ գազանտը. 1) է հէմ՝ սամարա
 ցիլէրտէն ութան՝ այ պատրիչ, քի
 խաչայ չըքմազտան ինանտըլար՝ տի
 մէքիլէ օլ գաուրյայ, քի շիմտէն
 սօնկրայ՝ սէնին սեօյլէտիղին իջիւն
 ինանմայըզ. զերայ՝ պիզ քէնտիմիզ
 էշիթտիք, վէ պիլերիզ, պուտուր
 տահիհ գուրթարըճը տիւնեալէրէ,
 Բօհան՝. 7. 42. Պու խալթիյէ
 թի՝ սէնին կիպի նեստոր տախի իյ
 լէտի, օլ Պօղոս առաքեալըն քէ
 լամընըն իւսթիւնէ, քի տէմիշ պա
 ղըշատըր օլ խիմի ծնայ, քի իւք
 սէք տիր ճիւմլէ խիմլէրտէն,
 Պիլիպպեցւոց. Բ. 8. Լքանի՝ ին
 սանլըղընայ վերտի սատէճէ, տէյ
 իւքանն 1) է.

1) է օլ նեստորուն՝ էյրի, վէ ղա
 լէթ

Լէթ իւզըէ մանա վերտիղինէ (նի
 ճէ քի սէն՝ սյ պատրի) Իսկէնտե
 րիյէլի սբ կիւրեղ՝ պարապմանց քի
 Թապրնրն՝ գճղ ըագամընտայ՝ սօղ
 ըու, վէ սահիհ իւզըէ, մանասըն
 վերտի նեստորայ. Լաքին՝ սբ Աիւ
 րեղին քէլամէրի կիւճճէ կէլտի
 Թիւրքճէյէ. ծնուն իջիւն՝ սալթ
 Քիբրինի պէյան իտէլիմ հագիգէթ
 իւզըէ. Յս իսիմ՝ էօյլէ պիր
 իւքսէք իսիմտիր, քի մէնէնտի
 էօգտուր. վերտի հայր Լստուճ՝
 (Պօղոս առաքեալըն էազտըղընայ
 կեօրէ) պիղիմ իջիւն ինսան օլան
 ասըլ զաթը բանն Լճէ. քի օլ
 բանն Լճ՝ ինսան օլմասընտայ տա
 խի՝ Լլաս պիլինսին, օլմայայ քի՝
 պիր էէնի Լլաս կէլմիշ տիւն
 էայէ, մէլայիքէլէրէ, վէ ինսանլէ
 րէ շիմտիքի հալտէ կեօրիւնսիւն.
 վէ սօնկրատան Լլաս տէնիլսին.
 Վէ օլմայայ քի՝ Լլասլըղընըն սալ
 Թանաթը՝ ասըլ զաթը օլմասըն.
 Օ իրայ (տէր) օլ Յս իսմինէ՝
 ճիւմլէ կեօքտէ, վէ էէրտէ, վէ

զէմինտէ օրանլէր, սէճտէ գըլար
լար. վէ ճիւմլէ լիսանլէր՝ իթի
գաթ իլէ իգրար իտէճէքլէր, Ս
իսիմին սահիպինէ, քի հայր անձըն
սալթանաթընտաւորու

Անվտիղիմ սբ Աիւրեղ. տինինի
ատ սէվէյիմ, տիլինիտէ. Աեօր
տի՛ւնմիւ՝ այ պատրիչ յակոբ. Պօ
զօս առաքեալըն օլ քէլամընայ՝ սբ
Աիւրեղ նէ թարղ մանա վերտի
վէ նեստոր, վէ սէն, նէ թարղ.
Լայեր սիզին սեօզիւնիւղ սահիհ
օլսայ, ասըլ բանն լ'ճ հօլմէսի ի
լէ գաղանմըշ օլուր, օլ Ս իսի
մի. քի գուրթարըճը տիմէք տիր.
Օ իրայ՝ Սբ Աիւրեղին մանասընայ
կեօրէ օլ Պօղոս առաքեալըն տէ
տիղի իւքսէք իսիմ՝ վերիլտի ա
սըլ զաթըր բանն լ'ճէ ինսան օլմա
սընտայ. տէյիլ սատէճէ ինսանլըղի
նէ. խմտի՝ բանն լ'ճ սօնկրատան
հի՛չ պիր շէյ հտինհմէզ, զերայ՝
ջիւնքի հայր անձըլայ պիր վարլէք
տատըր, օնայ պեօյլէ սեօզլէր եա
գըլմազ վէ սեօյլէնմէզ հպէտի.

Լայեր տիրսէն, օլ գաղանտը ձէ՛
 վապը բանն Լ'ճէ, հէր քիմ իտէն,
 արիօսական օլուրսուն, եանի՛ բանն
 Լ'ճէ՛ եարատըլմըշ տիմիշ օլուր-
 սուն, օլ քեաֆիրին տէտիղի կիւ-
 պի. Լայեր սալթ ինսանլըղայ վէ-
 ղիրսէն, նեստոր կիպի օլմալըսըն.
 Լ'ա՛ սք Կիւրեղին տիմէսի կիպի
 տիմէլի, քի իքի ֆէնատէնտէ սա-
 վուշուպ՝ տօղըու եօլու պուլալըմ.
 Նիճէ քի եազոր օլ սք, քի բանն
 Լ'ճ՝ ասըլ գուրթարըճը իտի, վէ
 ալլահ. օնուն կիպի՛ օլ բանն անձէ
 կինէ ինսանլըղընտայ՝ վերիլտի օլ
 իսիմ, քի ինսան օլմասընտայ տա-
 խի՛ տէնիլսին գուրթարըճը, վէ
 Լ'լլահ. քի սօնկրատան՝ պիր եէ՛-
 նի Լ'լլահ կէլմիշ օլմասըն պու տիւն
 եայէ. Օ իրայ՝ օլ իսիմէ՛ ճիւմլէ
 մախլուգաթ՝ սէճտէ գըլաճադըր.
 էյեր կեօքլէրտէ օլանլէր, էյեր
 եէրտէ օլանլէր, վէ էյեր զէմին
 իչինտէ օլանլէր. Օ իրայ՝ ճիւմլէ
 լիսան՝ իգրար իտէճէքլէր, քի օլ
 գուրթարըճը՝ (եանի Նս) հայր

նախն սալթանաթընտա տըր, Պօղոս
Լաքեալըն եազորղընայ կեօրէ:

Փիլիպպ". Բ. 10, 11:

Թէքրար օլ պատրիչ օլ քիթա
պըն 344 ռազամընտայ օլ ճէվապ
իւզէրինտէ, քի կեօյէ համբառ
նալ օլտի Քստէր քի. Լ. լլահ
նէ եօգարը չըքապիլըր. վէ նէ ա
շաղը ինէպիլըր. Լ. օյլէ իսէ Խէ
կեօյէ կիթտի օլ վարըք, քի էվ
վէլտէն կեօքտէ տէյիլ իտի. եա
նի Խէ ինսանըք բնութիու կիթ
տի կեօյէ:

Ճէվապ:

Լ. օր, վէ սէյր էյլէ է
Ֆէնտիմ, քի նէ դաւտար
ուզագ սեօզ վար, Պա
շիթ մարգարէ իլէ, պու պատրի
չին մապէյնինտէ. Սարգարէ տի
տի, համբառնալ օլտի Լ. լլահ, օրհ
նութիւն իլէ. Սաղմոս. խգ. 5:
Վէ պու պատրիչ տիտի համբառ
նալ օլտի, ինսանըք բնութիու
Իլէ քի զըթ օլտի հէմ Քսայ,
հէմ

Հէմ Պօղոս առաքեալայ : Իշտէ
 Վն պուլուրուր՝ Յօհաննու. 7.
 13, քիմսէ չըգմատը կեօյէ, կեօք
 տէն ինէն ինսան հվլատընտան գայ
 ըը : Սօրարըմ սանկայ այ պատրիչ
 օլ սէնին տէտիղին ինսանլըգ բը
 նուծիւնու, քի կեօյէ չըգտը տի
 տին, կեօքտէն մի ինմիշ իտի :
 Պունի տիյէմէզսին հէլէ : Օ իրայ
 էօյլէ տիյէնլէրէ նալէթ իծմիշ,
 քիլիսէյի շէրիֆ :

Սէն քի տաշրայ պուլունմուշսուն
 օլ քիլիսէտէն, կինէ տիմէտին օլ
 քիւֆը ճէվապը եազտըղընտայ, քի
 տիտին կիծտի կեօյէ, օլ մարդ-
 կային բնուծիւն, քի էվլէլ տէ
 յիլ իտի կեօքտէ : Վն տիտի,
 կեօքտէն ինէն, կիծտի կեօյէ : սէն
 տիտին, քի օլ բնուծիւն, քի ին
 սանլըղ իտի, կիծտի կեօյէ : քի
 էզէլտէն՝ կեօքտէ տէյիլ իտի :
 Թէքրար Վն տէր քի, Յօհան՝
 7. 63 : Աեօրէճէքսինիզ ինսան
 հվլատընը, քի չըգաճագտըր օրայ-
 այ, քի օնտայ իտի էզէլտէն :

Ահա անտիւն, քի օտուր չըգան կեօյ
է, քի էզէլտէն՝ օնտայ տէյիլ ի
տի. Պու նկ՝ դատար զըթ ճէվտայ
տըր, պիլմիմ:

Ի յէր տիրսէն, ինսան էվլատը՝ նի՝
ճէ կեօքտէ օլապիլըր էզէլտէն:

ՁԵՂՈՂ:

Տ Ի յիլ քի սատէճէ ինսան էվ
լատըտըր օլ Քս, քի կեօք
տէ օլմասըն էզէլտէն. եա՝ օլ
բանն լ՝Ֆ քէնտի իտի, քի ինսան
էվլատը օլտի. օլ սէպէպտէն էօ
թիւրիւ՝ օլ բանն լ՝Ֆ քէնտի, քի
ինսան էվլատը տէնիլտի. Իշտէ օ
տուր քի կեօյէ չըգտը. վէ էզէլ
տէն կիսէ կեօքտէ իտի:

Թէքրար՝ Քս քէնտի լիսանը իլէ
պուլուրուր. Յօհան՝. Ժգ. 28.
վէ տէր քի. Չըգտըմ պապամ
տէն, կէլտիմ տիւնեայէ. Թէքրար
պիրադըպ տիւնեայը, կիտէյօրում
պապամէ:

Սօրարըմ, պապատէն չըգըպ տիւն
եայէ կէլէն քիմ իտի. Բանն լ՝Ֆ
քէն

քէնտի տէյիլ մի իտի, Աինէ Թէք
 րար՝ տիւնեայը պիրադը պ կիտէն
 պապայայ, օլ պապատէն չըգան բանն
 Լ'Ֆ քէնտի տէյիլ մի իտի, Չիւն
 պեօլէ տիր այ իմանսըզ, նիճէ
 տիրսին (ուԹանմատան պու Քանուն
 քէլամընտան) քի ինսանըզ բնու
 Թիւնու կիթտի կեօյէ, քի էզէլ
 տէն՝ օնտայ տէյիլ իտի, Պօղոս ա
 ռաքեալայ տախի զըթ, Օ իրայ՝ եա
 զար օլ աղիզ, էփեօացւոց, Դ, պա
 շընտայ, վէ 9 րադամընտայ,

Օլ չըգան նէ՛ իտի, էյէր էվվէլ
 տէն՝ տիւնեանըն ալթ Թարաֆընայ
 ինէն տէյիլ իսէ, Տեօնէր ճէվապ
 իտէր քի, Օլ քի ինտի, կինէ օ
 իտի, քի չըգտը կեօքէրտէն տա
 խի եօդարը,

Սօրարըմ սիզէ գարտաշլար, կեօք
 տէն ինէն քիմտիր, Մէյէր ին
 սան բնուԹիւնու օլայ, քի պիր սայ
 ըր Թարզ քիւֆիւր տախի օլուր
 օլ ճէվապ իլէ, Իշտէ պեանտըր
 ճիւմլէյէ, քի կեօքտէն ինէն՝ բանն
 Լ'Ֆ քէնտի տիր կինէ, Օ իրայ Լ'

աքբեալ տիտի. օլ քի ինտի, կի
 նէ օտուր քի չըգտը. Ս է խաչայ
 չըգըպ հօլմէտէն էվլէլ՝ կինէ կեօք
 տէ իտի, օլ տիւնեատէ կէզէն
 Վն. Նիճէ քի պույուրուր քէն
 տի, քէնտինտէն էօթիւրիւ. Յօ
 հաննու. Գ, 13, քի հալան կեօք
 տէտիր տէյի. Խշտէ կեօքտէ իքէն
 տիւնեատէ իտի. վէ տիւնեատէ ի
 քէն, կեօքտէ իտի.

Պոււնայ մինասիպ՝ սբ Ներսէս շնոր
 հալի տախի՝ եազար Յօ որդիտէ՝
 քի վէնէտիկ պասմասը տըր.

Լնտի տիւնեայէ, պապատէն այ
 ըըմատը. չըգտը պապայէ, տիւն
 եատէն ուզագլանմատը. Ներէտէ
 գալտը՝ օլ քեաՔիր պատրիչին սեօ
 զիւ, քի օ իտի չըգան կեօյէ, քի
 էզէլտէն՝ կեօքտէ տէյիլ իտի տի
 տի. Լմտի՝ պու պատրիչ ինսան բը
 նութիւնու համբառնալ օլտի՝ տի
 մէսի իլէ, այըրտը պիր ինսան ալ
 լահարդ, նեօտոր կիպի. Պեօյլէ
 քիմսէլէրէ գարշը՝ ՍԲ Նիւրեղ՝
 պարապմանց քիթապըն՝ բճԺԳ ըա

գամընտայ՝ Թահոդոս փատիշահըն
 գրդ գարընտաշլարընայ եազտըղը
 մէքթուպուհտայ՝ սք Ռիտալու ե-
 պիսկոպոստան ալմագ իլէ, եազար:
 Քիմքի պաշկայ այրըրը էֆէնտի-
 միզ օլան փրկիչիմիզի, վէ տիրսէ,
 քի պաշկատըր օլ էվլատ, քի քէ-
 լամտըր Վլաշտէն. վէ պաշկայ պիր
 ինսանտըր համբառնալ օլան. վէ
 իգրար իթմէղ իսէ օլ Քրըիստո-
 սու՝ պիր, վէ եէք, նալէթ օլսուհ
 օլ քիմսէ:

Թահքրար օլ պատրիշ՝ կինէ օլ
 քիթապըն 615 ըադամընտայ՝ կեօյայ
 պիր աղօթք սեօյլէյօր Վլաշէ. լա
 քին՝ քիւֆիւր իտէյօր, Ռանն
 Վճըն ինսան օլմասընայ գարշը. այ
 ըրմագ իլէ՝ օլ միւճիւզաթլը պիր
 լէնմէսինի Քէլամըն, վէ Թէնին,
 տիմէք իլէ պեօյլէ: Ս իյատէ ա-
 զիզ, վէ այրըլմագ Նըրրօրդութիւ-
 նայ, հօր և Որդւոյ և հոգւոյն
 սէյ. վէ խաչայ չըգան ինսանլըղը-
 նայ՝ էֆէնտիմիզ Յիսուս Քը-
 ըիստոսուհ:

Ի տէ աշխարհէ՛ք այրաբ
 պիր ինսանլըք, պաշկաճայ Վ
 լահլըգտան. նեստոր, վէ լեոն կի
 պի. Պունուն իջիւն՝ պիգ պու՛ճէ
 վապէ՛՝ ճէվապ վիրմէյէլիմ. լաքին՝
 քէնտի մէսէպտաշը օլան միսիթար՝
 պու քեաֆիրէ ճէվապ վիրսին.
 Սատթէոս մեկնուծիւնուն 452 րա
 գամրնտայ՝ քէնտի քէնտինէ սօրար.
 Բիմ իտի պիգիրտէն տօղան. վէ
 քիմ իտի խաչայ չըգան, վէ հօլէն.
 Տեօնէր քէնտի ճէվապ վիրիր, վէ
 տէր քի. Սրդին Վստուծոյ. () Լ
 մայայ քի՝ (տէր)՝ Եա ինսան, Եա
 Թէնի, Եա ինսանլըղի տօղտու, խա
 չայ չըգտը, վէ հօլտիւ տէնիլին.
 Կէօր այ պատրիչ քեօր. Պու գա
 տարճայ՝ յակոբ պատրիչին Եանկլը
 լարը իջիւն՝ Եէթիշիւր.

Թաէոփիւս ինսան Եանկլըլը իջիւն.

Ե Թէօփիւս տէնիլէն ագտար
 մայ քիթապրնրն՝ 15 րագամրն
 տայ՝ Բանն Վճրն Թէն օլմասընրն

(եանի թէն ալմասրնն) նէ Թարգ
 օլմասրնն սեօյէտիղինոտ, եաղար
 իմանարգ: Բուհուլաս եափուր բահ
 մինտե օլ պեգիրին, օլ փաք գա
 նրնտան, պիր զիյատե բաղպեթլի
 թէն. վէ օլ զերրէ վադիթտե եա
 բաթտը, պիր բանական ճան. վէ
 օլ ճանի գօյտի, օլ եափտըղի թէ
 նէ. վէ պուշլարը պիրլէնտիրտի,
 Բանն Լճըն անձնընայ:

Ճիւղ:

Իտե պուտուր այեան աշիք
 եարէ նեստորականլըգ. Օ ի
 ըայ՝ էյեր օլ ճան պիրլէնտի իսէ
 օլ թէնիլէ. իշտե օլտի օլ ճան
 տէն, վէ օլ թէնտէն, պիր ին
 տանլըք անձնը:

Խմտի՝ Քիլիսոֆոսլարըն գալլինե
 կեօրէ՝ անձն տիտիքլէրի՝ իլհագլըք
 վէ պիրլէնմէքլըք դաօյուլ իթմէզ
 պիր վարլըգ տըր. Լօյլէ իսէ՝ իլ
 հագ օլուպ, վէ պիրլէնմէտի. բանն
 Լստո՛ւաժըն անձնընայ. զերայ՝
 իլհագ օլմագ պիր վարլըգտըր:

Լայլէ օլուճայ՝ չիւնքի իքի անձն
լարտէն պիրլէնիպ՝ պիր օլմագ օլ
մայրնձայ. պէսպէլլէ քի, իքի անձն
իծիգաթը վարտըր, օլ թէոփիլոս
քիթապընը եաղան քիմսէտէ.

Պուճայ գարշը եաղար գրիգոր անձա
բան:

Լայէր պիր քիմսէ տիրսէ, ինսան
եափըլտը, վէ սօնկրայ կիրտի Լա
լաճ օլ ինսանայ, նալէթլէնմիշ օլ
սուճ օլ քիմսէ. Օ իրայ (տէր)
պու Լալաճ տօղմասը օլմագ իտի.
Եա՛ Լալաճըն տօղմասընայ՝ ուղագ
լանմագ օլուր իտի. Պու Լճաբա
նըն քէլամը՝ վարտըր գատը քէօյ
սինաթոսուճ իլք ամէլինտէ.

Լայէր պիր քիմսէ տիրսէ, նէ՛շէ
քիլ աղնամալը, վէ սեօյլէմէլի

Նէլտոյ.

Լիւջ վարլըգ՝ եանի ճան,
թէն, վէ Լնձն բանին. օլ
գատտըր աբա, վէ զէման վերմէտէն
պիրիպիրինէ՝ պիրտէնձէ պիրլէն
տիլէր, քի ասըայ հիւջ պիր տիւր

լիւ՝ զհրրէ զէման վագիթ կերմէ՝
տի, իւերի, վէ կերի օլմաղայ. ա-
նըն իչիւն՝ նէ Գեքը իւէ, նէ սեօզ
իւէ, վէ նէ ամէլ իւէ, արէ զէման
վիրի լիւր, վէ տէնիլիր:

Նիճէ քի ալպերտ եազար, տեօր
տիւնճիւ քիթապընըն 10 պաշըն-
տայ, բանն Վճըն ինսան օլմասընը
պեօլէ ինանմալը տէյի: Մէրիէմ
գըրգտան՝ օլ գանըն ալընմասը, օլ
գանըն գօյուլանմասը, ոււրէթլէն
մէսի, ճանլանմասը, վէ Վլաճան-
մասը, պիրտէնճէ օլտի. տէյի՛լ մա
պէյն վիրմէգ իւէ պիր տիւրլիւ:
ալպերտի Վլաճ սեօլէթտի պու-
խուսուստայ, զիրայ՝ քէնտի իթի
գաթընայ գարշը, վէ զըթ տըր պու-
քէլամ, քի Նիկեղեցիներն Գեքըի՝
անճագ քի պուսուր:

Օ իրայ՝ օլ քէլամըն անճըն պիր-
լէնմէսինտէ՝ ճան իւէ, վէ թէն ի-
ւէ, Նիճ պիր տիւրլիւ կեօզ գա-
բայըպ աջաճաք դաստար տախի՝ վա-
գիթ վիրմէտի, քի պիրլէնէ իտի
օլ ճան՝ թէն իւէ:

Օ իրայ՝ էյէր վերէ իտի վագիթ,
 նէ՛ գատար ազտան ազ վագիթ շ
 լուրսայ օլսուն . իսթէր իսթէմէզ՝
 պիր ինսանլըք անձնը զուհուր ի
 տէր իտի էլպէթտէ . | աքին՝ բանն
 Վճ քէնտի պիրլէնմէսինտէ՝ օլ
 ձան, վէ թէն տախի պիրլէնտիլէր
 օնուն պիրլէնմէսինտէ, օլ անիտէ .
 եանի՝ օլ իւջ վարլըք՝ Վլլահլըգ,
 ձան, վէ թէն, պիրտէնձէ՝ անկարզ
 տան պիրլէնտիղինտէն հօթիւրիւ,
 օլ քէլամըն անձնը՝ քի էպէտի
 տէն վար իտի, պարզ Վլլահլըղին
 տէ, կինէ օլ անձն՝ օլտի անձն ին
 սանլըղինտէ՝ միւճիւզաթձայ . Օ ի
 րայ՝ օլ ինսանլըք վարլըղի՝ քէնտի
 պաշընայ տուրմատը . եա՛ օլ քէ
 լամըն անձնը իլէ տուրտի . Վիճէ
 քի եազար առաքինութեանց տէնի
 լէն լաթին քիթապըն՝ իքինձի բայ
 ընտայ, վէ Գթ պաշընտայ, նես
 տորայ գարշը . | Ինսանլըք վարլըղի
 Քըրիստոստայ՝ քէնտի քէնտինէ
 տուրամազ . եա՛ Քէլամըն անձնըն
 տայ տուրուր . Օ իրայ՝ էյէր գա

պիւ օլսայ՝ օլ քէլամ քէնտինի
 այրոսայ՝ օլ ալտըղի ինսանլըգտան
 օլ ինսանլըգ տուրամազ (տէր)
 քէնտի պաշընայ՝ Այիճէ աղնայ
 պուրասընը պու սըրըն, քի տիւշ
 մէյէսին նէստորուն օլ նալէթլէն
 միշ գազտըղի գույուսունայ՝ Պու
 գաստարճայ՝ թէոփիլոստան էօթիւ
 ըիւ։

Միւրիւրն էանլըլուսը էշէն։

Ս է միսթար սէքաստացի՝ Մամ
 թէոս մէկնութիւնուն՝ 956 րա
 գամընտայ՝ էազար։ Պուզուն ու
 զուն սօհպէթլէր իտէր քէնտի քէն
 տինէ, Քսուն թէնինին իւզէրի
 նէ։ քի յարութիւնտան էվվէլ ա
 նապական, վէ սալթանաթլը տէյիւ
 իտի տէյի։ Աքին՝ ճիւմէ սէօզ
 լէրինին գարարընը՝ պէօյլէ վիրմիշ,
 քի յարութիւնտան իլէրի ինսան
 լար կէօրիւրլէր, վէ էօգշարլար ի
 տի Քսու, քէնտի գուվվէթլէրի
 իլէ։ էմմա՝ յարութիւնտան սօնկ
 րայ՝ տէյիւ իտի էօյլէ։ Աճա՝ էյէր
 ԺԿ

Դայ՝ ճեղաց զերեւմ. Իմա՞ն միտ
 Թարրն սեպիւնէ կէօրէ, էյէր յա
 թուծիւնաւն էվել Վնուն թէ
 նի ապրանաթլը, վէ անապական տէյ
 իլ իսէ. նիջիւն գատոր օլանապ
 Վէրիէմ դրդ՝ Էօղլամաղայ ընի տօ
 ղուրմասունայ, քէնոփ գուվէթի
 իլէ. Օ իրայ՝ գապիլ տէյիլ գը
 դայ կէօրէ տօղուրմագ, տալթանաթ
 սրգ, վէ աղանանաղու թէն. քէն
 տի գըղըզն կիսն քէնաթիւտ գալ
 մագ իլէ. Իշտէ պէլլի քի, էօյլէ
 քառեթ իթաթ քէնաթ Վն, էօյլէ
 ճէ օլտի. Իմաթ տօղուրմասը մէրի
 էմիւն չօգ միւճիւղաթլաթր. Օ ի
 րայ՝ տօղուրմասուն համիլէ գալմա
 սընտայ՝ գըզ իսի. քի էրքէիսիզ
 իսի կէպէ գալմասը. Ս է տօղուր
 մասընտայ գըզ իսի. վէ տօղուր
 տալգաւն սօնիրայ՝ կիսն գըզ գալ
 տը. քի մէրիէմիւն գուվէթիստէն
 տէյիլ իսի. Եա՝ Վեղամըն քառե
 թի էօյլէ իսթէաթ, էօյլէ օլտի.
 Իշօյլէ իսէ՝ Եալան սէօյլէր միս
 թաթ, քի Չարութիւնաւն էվելլ
 ին

Ինսանլար Եօգչարլար իտի Քառն
 Թէնինի, քէնտի գուվէթլէրի ի
 լէ: Իշտէ մէրիէմ ինսան օլմագ ի
 լէ, գատրը օլամատը Եօգչամաղէ օ
 նուն Թէնինի, տօղուրտուղի վա
 գիթտէ: Ս իրայ՝ էյէր Եօգչայայ ի
 տի, քէնտի պիքիր գալմագ իտի:
 Լ յիճէ անկլայ պու սօհպէթի:
 Ս է հէմ՝ պիլմէք կէրէք, քի ին
 սան իլմի՝ պէօլլէլլէրի գապուլ իթ
 մէզ: Ս իրայ՝ էյէր գըզ իսէ, տօ
 ղուրմամըշտըր: Ս է էյէր տօղուր
 մուշտուր, գըզ տէյիլ տիր: Ս է
 րայ՝ պիրտէնճէ՝ օլ պիր վագիթ
 տէ՝ գապիլ տէյիլ պիր անճնտայ
 պուլունմագ, հէմ վալիտէլլէք, հէմ
 պիգիրլլէք: Լ աքին՝ իշտէ պուտուր
 աէբաստացի՝ քի տէնիր իման: Նի
 չիւն գապուլ իթմէզսին, այ տէն
 պի կիւման: Լ էյէր սէնին իլմին՝
 երիշմիշ օլտայ պոււնայ: պէն իթի
 գաթ իթմէզ իտիմ, Լ լահրն ին
 սան օլմատընայ: Պու իքի զըթ քէ
 լամլէրի՝ մէրիէմին անճնտայ գա
 պուլ իտէրիզ, իթիգաթ իլմի կլէ:

լաքին՝ սէն ինսան իւմիսէ եւ լծէն
 մէջ իւն՝ փութփէրէսթ իլիմտար
 լէրի կիպի՝ գապուլ իծմէ պունի.
 զերայ՝ խաջըն նագլի ահմագլըգտըր
 սէնին կիպի գայպ օլանլէրէ. լա
 քին՝ պիղէ գուվլէթ, վէ իլիմտար
 լըգ տըր, իծիգաթ սէպէպի իւն.
 ‘Նիճէ քի եազար ալպերտ’ ե ինճի
 քիթապընտայ, վէ Դթ պաշընտայ.
 պիլ՝ քի իծիգատ ինսան իւմի իւն
 օլմագ. եւ՝ իլլէ քի՝ նք քիթապլա
 րըն շէհատէթ իծտիղինէ տայանըր
 նիճէ սեօյլէր գըրիգոր (տէր) օլ ի
 թիգատըն եօգտուր իւճրէթի Վ.Լ
 լահտան, էյէր ինսան իւմի իւն՝ վու
 գուֆ օլմագ օլմուշ իսէ. 1) Ե հէմ
 էյէր յարուծիւնտան էվլէլ՝ սալ
 թանաթլը, վէ անապահան տէյիլ ի
 սէ, նէ՛ շէքիլ կեօրիւնմէզ օլտի.
 օլ քիմսէլէրէ, քի քէնտիսինի
 չըգարտըլար արուէան տաղընայ, թէ
 փէտէն աշաղը աթմաղայ. վէ քէն
 տի ‘Բս’ կէչտի կիթտի՝ օնլարըն
 իչինտէն, քի կեօրէմէտիլէր՝ քէն
 տի կեօղլէրինին գուվլէթի իւն.

Ղարկ" 7. դրն. 30 հր. 4 5
Յոհ" Ը. 59. Եազար:

Տրեալար Թաշար ալորար, քի Քա
ու Թաշարնար. վէ Յն ապու
շուպ, վէ չըգտը կիծտի, ոլ տա
ճարտէն. Խշմէ իսթէմէտի քէնտի
նի կեօսթէրմէք, կեօրէմէտիլէր
քէնտի կեօգլէրինին գուվվէթի ի
լէ. Պունայ մանայ վիրիը Յակոբ
սլատրի, տեօրթ Վեօտորան մեկ
նուծիւնուն 531 թաշամշնտայ. քի
տախի վաղթի Եէթիշմէտիղի իչիւն
պօշ դօյտի, վէ կեօրիւնմէզ ի
տիւպ քէնտինի, տաճարտէն չըգ
տը կիծտի. Լչէք ինսանլար՝ քէն
տի կեօրմէլէրինին գուվվէթի իլթ
կեօրիւրլէք իտի, սոյ միսիծար. նէ
չէքիլ կեօրիւնմէզ ոլտի. Սէյէր
ճիւմէտի քեօն մի իտիլէր. Խշտէ
պէլլի քի, իսթէմէտի քէնտինի
կեօսթէրմէզլէ, օնուն իչիւն գա
տըր օլամատըլար կեօրմէզլէ
օմի:

Թէկէրար միսիծար Եազար. քի յա
րուծիւնտան սօնկրայ՝ քիմէ իս
Թէր

Թէր խոի, քէնտինի գօր խոի էօ
 նիւնէ, քի կէօրսիւնդէր, վէ Էօգ
 շասընլար քէնտինի. լաքին՝ (տէր)
 յարուծիւնտան սօնկրայ՝ հաջան պի
 րինէ կէօրիւնիւր խոի, գալըրպը
 քի՝ օլ կէօրէնէ Էադին քի տու
 րուր խոի, գաարը տէյիլ խոի կէօր
 մէդէ օնի. զամբ կէօրմէսինին գուվ
 վէթի իլէ. Վաքին՝ (տէր) յարու
 Թիւնտան Էվվէլ Էյէր պիրինէ կէօ
 րիւնէ խոի, օլ կէօրէնէ Էադին
 օլանդէր տախի գաարը խոիլէր կէօր
 մէդէ օնի, զամբ կէօրիւշէրինին
 գուվվէթի իլէ.

Ճիվդ:

Վաճառոր տէքաստայինին
 տէօղիւ. Սիրայ յարուծի
 տան իլէրի տախի՝ Էօյլէ խոի. Վյ
 էր խսթէցոնէ՝ կէօրիւնիւր խոի պի
 տէնձէ ճիւմէսինէ. վէ Էյէր Էա
 Թէմէգ խոի, կէօրիւնիւր խոի պա
 գըլարընայ, վէ պաղըլարընա կէօ
 րիւնմէգ խոի. Էանի՝ օնլար քի Էա
 գին խոիլէր օլ կէօրէնլէրէ, գա

տրո թէյիլ իտիլէր կեօրմէղէ ծնի,
 զաթը կեօրիւշէրինին գուվվէթի
 իլէ. 'Նէ շէֆիլ քի պյանտըր Մէ
 տարանտան, քի յարուծիւնտան ի
 լէրի՝ չարչարանք կիճէսինտէ, հա
 չան խախամ պաշըլար, վէ փարիսե
 ցիլէր, յուգայ իլէ պէրապէր կէլ
 տիլէր, Թուծմաղէ Յոու. եազար
 Մէտարանիչ Յոհան", ԺԸ. Դ.
 Յո հաջան կեօրուի, օլ ճիւմլէ կէ
 լէնլէրի քէնտի իւսթիւնէ. չըգ
 տը Յո, վէ տէտի ծնլարայ, քիմի
 իսթէրսինիզ, Ղէվապ վիրտիլէր օ
 նայ, քի Յո նազօրեցիյի. Յո տէ
 տի ծնլարայ՝ քի պէն իմ. տուրուր
 իտի վէ յուգայ, քի էլէ վերիւր ի
 տի օնի. հաջան տիտի քի պէն իմ,
 կերի կերի կիթտիլէր, վէ եիրէ
 չարիլըլարար, Թէքրար սօրուու
 ծնլարայ, քիմի իսթէրսինիզ, (Ե)
 րար տիտիլէր, քի Յո նազօրեցիյի.
 Ղէվապ վիրտի ծնլարայ, տիտիմ
 սիղէ՝ քի պէն իմ, Խմտի՝ պու ճիւմ
 հուր՝ պէլլէ քի՝ իլէրիտէն չօգ տէ
 Փա կեօրմիւշէր իտի Յոու տաճար

Թայ վէ սայրը եւրլէրտէ : Իլլէ քի
 յուդայը քէնտիլէրինէ գըլալուզ
 ԹուԹմուշլար իտի : Լաքին՝ նէ
 յուդայ Թանրտի օնի, վէ նէ օլ
 Ճիւմհուր : Լ՛մայ՝ օնսլիր առաքեալ
 լար կեօրիւրլէր, վէ Թանրըլար իտի
 Քէզալէք՝ յարուԹիւնտան սօնկ
 րայ եազար Յօհ՝, իմ . 4 : Հաչան
 ապահ օլտի, տուրուր իտի Յօ,
 տիբերեայ տէնիզին եալըսընտայ .
 լաքին՝ քէնտի շայրուլարը՝ Թանր
 մատըլար օնի : Սօնկրայ՝ Յօուն
 սէվկիւլիւ շայրուր՝ տիտի Պետրո
 սայ, էֆէնտիմիզ տիր տուրան : Սի
 մօն պետրոս Հաչան էշիԹտի, քի
 Յօ տուր տուրան, գուշանտը քէն
 տինէ վիշտէմալինի, վէ պիրադտը
 քէնտինի տէնիզէ, զերայ՝ չլպլադ
 իտի : Իշտէ պուլնտայ Յօհաննէս
 Թանրտի օնի սալթ . վէ օպիրլէրի
 Թանրմատըլար : Լալէր իսԹէմիզսէ
 իտի ինսանլարտան Թանրնմադ , գա
 տըր տէյիլլէր իտի, Թանրմադէ օնի .
 Նիճէ յարուԹիւնտան իլէրի՝ յու
 դայ, վէ եահուտիլլէրին Ճիւմհու

բու թանըմատըլար, լաքին՝ աշակերտ
 լերի թանըրլար իտի։ Ա է յարու
 թիւնտան սօնկրայ՝ հաջան խթէմի
 տի թանըմադ, աշակերտլերի տա
 խի՝ թանըմատըլար օնի, տիբերիայ
 տէնիդին եալըսընտայ։ Ա քին՝ Յ
 հաննէս Մէտարանիչ իշտէ կեօր
 տի, վէ թանըտի օնի։ Ա է էյէր
 սեբաստացի՝ ինատընտայ գալի տու
 րուրսայ, սօրարում օնայ, քի նէրէ
 տէն շէհատէթլիլի վար, քի յարու
 թիւնտան սօնկրայ՝ էյէր խթէրսէ
 իտի կեօրիւնմէք քիմսէյէ, քէնոխ
 նի էօնիւնէ գօր իտի, քի կեօր
 սիւնլէր, վէ եօգշասընլար օնի։ Լա
 քին՝ օնլար քի՝ օլ կեօրէնէ եա
 գին տուրուրլար իտի, կեօրէմէզ
 լէր իտի՝ Օ իրայ՝ Մէտարանիչլէր
 նագլ իտերլէր, ճիւմլէ կեօրիւն
 մէսինի Վսուհ, յարու թիւնտան
 սօնկրայ։ Ա էյէր գալիլէտայ, էյ
 էր գերեզմանտայ, էյէր եօլտայ,
 էյէր վերնատունտայ, վէ էյէր բէ
 թանիատայ, հիչ սիւր եւերսէ եա
 զըլլ եօգ, տիբերիայ տէնիդին եա

լաւնտան զայլը, քի սիրինէ կեօ
 րիւնսիւն վէ Թանընարն, լաքին՝
 օլ կեօրէնին, վէ Թանըյանըն եա
 նընտայ տուրանլար՝ կեօրմէսինլեր,
 վէ Թանըմասընլար, | Լաքին՝ էյեր
 իսթէսէ իտի էօյլէ իթմէք, դա
 տըր իտի, լաքին՝ տէյիլ քի սալթ
 յարուծիւնտան սօնկրոյ, էա՝ յա
 բուծիւնտան էփվէլ տախի գասըր
 իտի, նիճէքի եադորք, արտեան
 տադընտայ, վէ տաճարտայ օլան միւ
 ճիւղաթլէրի, քի չօգ գուփվէթլէ
 տիլլեր, տիբէրիայ տէնիզլին միւ
 ճիւղաթընտան, իչտէ եադորդա
 րըմը՝ ալիմ օլանլեր՝ Թերազիյէ
 վաւրսուլար, | է չէմ՝ պիզ պի
 լիլիզ տախի օնի, քի յարուծիւն
 տան իլէրի՝ իպթիտայ՝ | Երիյէմին
 ըաչմինէ տիւշտիւղի մաչարտէն
 Քաոււն Թէնի անցարչարելի, վէ ա
 նապահան տըր, վէ փառաւարեայ
 (էանի սալթանաթլը) զերայ՝ պիթ
 լէնտի քէլամին | Ըլաչլըղընայ, լա
 քին՝ տիչարը սեօքմէզ իտի տալթու
 նաթընը, Թէպտիլ օլտուղի իչման

Վէ հիգմէթինի պիթիրմէք իչիւն :
 Նիճէ օգոստինոս սեօյլէր, ալպիւ
 տին եկտինճի քիթապըն՝ 27 պա
 շընտայ, պիզիմ Թէնլէրիմիզ իչիւն
 քի տեօրթ պագշըշ ալաճագլար,
 յարուծիւնտան սօնկբայ : Պիրի
 անկրեւուի. եանի՝ աղըրտան, սըզը
 տան, խասթէլիքտէն, չարչարանք
 տան, հօլիւմտէն, հալի : Պիրի ին
 ճէճիքլիք . եանի՝ գալընլըգտան,
 վէ գապալըգտան, հալի : Պիրի չա
 փըքլըգ : Սէ պիրիտէ պերրագ
 լըգ : Սաքին՝ Քա ալտը (տէր)
 պու տեօրթ պագշըշը, չարչարան
 քընտան էվլէլ : Պերրագլըղինի
 կեօսթէրտի, Թաբօրական տաղըն
 տայ : Չափըքլըղին՝ տէնիզ իւզէ
 բինէ եէօրիւտիւղինտէ : Ինճէլի
 ղին՝ վալիտէսինին գըզլըղինին պի
 Թիւնլիւղի՝ գըմըլտանմամըշ գալմա
 ղիլէ, տօզտուղունտայ : Նիկրեւու
 Թիւնու (եանի չարչարանքսըզ, աղ
 ըրսըզ օլմաւընը) հաջան վիրտի Թէ
 նինի եէմէղէ շայրօալարընայ, վեր
 նաաոււնուն մէճլիսինտէ : Տախի պու
 նայ

նայ շէհատէթ իտէր յակոբ պատրի
 տեօրթ պաշ Լ'էտարան մէկնու
 թիւնուն, 459 ըագամընտայ: Լ'օ
 լիւմտէն տիրիլէն սըլարըն թէնլէ
 րինէ՝ տեօրթ տիւր իւճրէթ, վէ
 պագշըշ: Լ'նկրեղութիւն (եանի ա
 նապականութիւն) Սէրրագլըգ.
 Քէսկին եէօրիւյիւշ, Սէ ինճէ
 ճիքլըք, Սէ սօնկրայ տէր քի,
 Քանուն թէնի սահիպ իտի՝ օլ
 տեօրթ պագշըշայ. անճնաւորական
 պիրլէնմէսի վագթընտան, Լ'օյլէ
 իսէ (տէր) նէ՞ շաշաճագ շէյ տիր,
 քի գաբուլարըն գաբալը օլմասը ի
 լէ՝ կիրմէսի վերնատունայ, քի չըգ
 մըշ իտի՝ մեօհիւթլէնմիշ գէրեզ
 մանտան, վէ տօղմուշ իտի՝ մէրիյ
 էմին պիգիր ըահմէնտէն, օմուն պի
 քիրլիղինէ զարար վիրմէտէն, Սէ
 սօնկրայ սօրար քէնտի քէնտինէ,
 Լ'յէր Քանուն թէնի՝ սահիպ իտի
 օլ տէնիլէն տեօրթ շէյէ, նէ՞ շէ
 քիւ չարչարանք օլտի, վէ էօլտի.
 Սէ հէմ՝ յարութիւնտան սօնկ
 րայ՝ նէ՞ շէքիւ էէր, վէ իչէր է

տի, վէ Եօգշանքը իտի շայրտալարըն
 տան. Շէվապ վերիւր, վէ տէր քի.
 (Օ) Լ տեօրթ սալթանաթը պագշըշ
 լարը՝ Քն ամէլէ կէթիւրիւր, Եա դա
 փատըր իտի. նէ գէման, վէ նէ շէ
 քիւ իսթէրսէ իտի. Վէ գատար
 վագիթ կէչինտի իսէ (Յ) Ե, պէրրագ
 լըղինին պագշըշինի դափաթտը, վէ
 գոյմատը ծնի՝ տիշարը սը չըրամագէ
 քէնտի թէնինտէ. լաքին՝ կէօս
 թէրտի ծնի՝ այլակէրպութիւն կիւ
 նիւնտէ. (Ս) Եւն կիպի՝ նէ տահէթ
 տէ իսթէտի, օլտի ծնուն թէնի
 Եօգշանեաղ, թութուլմագ, վէ Եղիյ
 էթ չէքմէգ, վէ թէքրար՝ նէ գէ
 ման քի իսթէտի, օլտի Եօգշանքը
 թութուլուճու, վէ Եղիյէթ չէքի
 ճի. Պունայ մէնէնտ՝ Եք Վերսէս
 շնորհալի՝ (Յ) Երգի քիթապըն յԺԵ
 րագամընտայ՝ քի վէնէտիկ պատմա
 սը տըր, Եաղար. (Յ) արութիւնատան
 սօնկրայ՝ հաջան Վաքէալար կիթ
 տիւր գալիլէայ տաղընայ. Վա
 կէրտիւրի ծնուն կիթաիւր, օլ
 տահէթ գոյտուղի Եէրէ, կէօրտի

լէր էֆէնտիլէրինի, պաշկայ պիր
սուրէթտէ. նիճէ քի պիր վագիթ
կէօրտիլէր օնի, թաքօրական տա
ղընտայ: Աէօր այ միսիթար, քի
շորհալի՝ յարուծիւնտան իլէրի օ
լան այլակերպութիւնայ պէնկղէթ
տի, յարուծիւնտան սօնկրայ օլան
այլակերպութիւնու:

Սէ էյէր ապականացու խտի Վա
ուէն թէնի, (եանի պօզուլուճու)
չարչարանքտան իլէրի, այ սերաստա
ցի եէնի մեկեիչ. վէ սէօյիւնմիւշ
նէստորական աթեշինի թէքրար ա
լըշտրրըճը. նէ իշիւն օգուտուլար
էփեսոս սինաթոսունտայ, Սթլարըն
շէհատէթլէքլէրինի, նէստորուն
կարդընը սէօթաիւքլէրինտէ, քի ա
նէ րահմէնտէն՝ անապականտըր տէյի
թէնի Վաուէն. Իշտէ շէհատէթլէք
լէրի պուշլար տըր, քի եաղըմըշ
տըրլար, պարապմանց քիթապըն՝
դճճը րազամընտայ:

Յետեղիսիտոտան:

Տէր խուսուստայ լէզիզ օլան՝ հայր
207 Լճըն

Լ'Յըն հվլատը՝ պիրլէնտիրտի քէն
տինէ՝ անապական Թէն. հէր խու-
սուստայ լէզիզ օլան պիքիրտէն ։

Լ'ստիւտլարոյ եկէնէն՝ նք Լարիւ-
սան ։

Պօշ վէ եալանտրըլար հէր Թա-
րաֆտան, քի ճիւժլէ տնօրէնու-
Թիւնոււնու քէլամըն՝ (եանի ինսան
օլմասընըն ամէլլէրինի) Քէնայ սայ
արլար. վէ Թէնիմիզին գուրթուլ
մասընը՝ ինքեար իտէրլէր. վէ Թէք
րար տօղտուղունի քէլամըն՝ իքրամ
սըզ իտէրլէր. տիմէք իլէ օնի՝ ա-
պականուԹիւն գապուլ իտիճի.
Լիւօր միսիԹար, քի պու սեօյլէյէն
լէրին պիրիտէ սէնսին ։

Թաէրար երիւսսան ։

Որդին Լ'ստուժոյ կէլտի, վէ կէջ
ինտի անապական Թէն, անապա-
կան պիքիրտէն ։

Լարիւտի երիւսին ։

Հիզմէթ իԹտի պիքիր գըզ, Վո
ժ.Վ. 208 գւն

ուն անապականութիւնունսն սե-
պէսի իլէ, սագլատը տայիմա պի-
քիլըլըինի. զերայ՝ տայիմա անապա-
կանութիւնայ ճան ակթար իտի. օլ-
տի վալիտէ անապականութիւնայ-
վէ դատըր տէյիլ իտի օլմադէ, ա-
տալանութիւնայ հալպըք. զերայ՝
օմտայ (եանի Մէրիյէմտէ) եարա-
տըլըր անապականութիւն, (եանի
Թէնի քէլմըն) ապականութիւնայ
գատըր տէյիլ իտի եօլ օլմադ :

ԹԱԿԱՐ ԵՒԵՅԻՆ

Սալթ դարը տօղու բտի (եանի էր
քէկսիզ) զերայ՝ օլ տօղան քիմսէ
ապականութիւնայ եապանձի իտի.
պիքիւր տօղու բտի, օլքի վաքլըք
փունկարը իտի :

ՍԱՐԷ ՄԻՆՈՍԱՆ

Յի՛ք պիւր շէյ եօղտուր, քի ապա-
կանել իթսին ճանը, վէ Թէնի,
կիւնաստէն զալըր. Սալին՝ Թէն-
քիլիզի Սալմանուէլին՝ (եանի բանն
Մճըն) Մճաթիւտէն կիւնաստըզ
ԺՊ 209 տըր :

տըր: Օ իրայ՝ տայիմա պիքիրին էհ
լի եօգ րահմինտէն տիր . ծնուն ի
չիւն՝ անապական իդրար օլունմալը
տըր: զիրայ՝ ճիւմիէ ապականութի
լարըն, վէ կիւնահլէրին, գալտը
ըրպ զայ իտէնիտիր:

Սորէ՝ Ներսէս Դ Նորհալիին:

Ս Էնէտիկ պատմասը Յո որդիւնին
՝ ԴԺԳ րազամընտայ . Սլտը
պիզտէն բանն ՍԺ, վէ պիրլէտի
վարլէք իլէ քէնտինտէ, կիւնահ
սըզ իյլէտի՝ օլ կիւնահլըյի, վէ
անապական իյլէտի՝ ապականեալը:

Թախտոյ ճիւն:

(Ս) Լ քիթապըն ԴԺԴ րազամընտայ,
Թաօմաս առաքեալ իչիւն: Սըզրազ
եարէսինի՝ էլի իլէ կեօրտի, օլ
Թէնտէ՝ քի գըյամէ օլմուշ իտի .
Սահիդիմ, վէ Սլլահըմ տէյի իդ
րար իյլէտի . ծնի՝ քի խաչայ էք
աէրլէնտի: Վըյամէ օլմասը իլէ՝
տէյիշիլմէտի . սալթանաթսրզլըդտան
սալթանաթլանմատի . նէ շէքիլ պիր

քէմ քիմսէ՛ զանն իտէր իտի. քէ
 յամէ օլմատէն՝ անապական տիմէզ
 իտի. Վէօյլէ ալչադլարայ դարշը՝
 քէլամ շէհատէթ իթտի. քի դը
 յամէ օլմուշ՝ քէնտիսի իչիւն տէ
 տի. քի օլ քէմիքլէրէ՛ կիւնէ օլ
 թէն իմ. վէ դըյամէ օլտուղումտայ
 տէյիշիլմէտիմ. Ե՛ա ազիզ շնորհա
 լի, սէն նէ՛ ախօրսուն. հէմէն
 սալթ՝ պիր քէմ քիմսէ՛ մի զանն
 իտէր իտի, պու հէրէտիկոսութիւ
 նու. Ե իմտի էօյլէ զանն իտէն
 ալչաք քիմսէլէր՝ փէք չօդ վարտոր
 լար, քի անապական տիմէզլէր թէ
 նինի Քսուհ, յարութիւնտան իւ
 լէրի. Սէ հէմ՝ տէյիլ քի օալթ
 զանն իթտիլէր. ե՛ա՝ Քէնայ էսէր
 տախի պիրադտըլար տիւնէայէ. եազ
 մագ իլէ՛ էյրի էօլայ կեօթիւրիւ
 ճիւ քիթապլարընտայ. քի պուշա
 րըն պիրի կեօրիւնտի, պու էէնի
 մեկնիչ սեբաստացի. քի ասը օլ
 մուշ տօղըուլուղայ, վէ Լէկեղէ
 ցիյէ. վէ չըգմըշ տախի՝ սէնին
 հազըթթիւնին էվլաթլըղինտէն. այ

աղիզ փէտէրիմիզ, փաք, վէ իք
րամլը.

Լաքին՝ էյէր աճել օլմասընը Վրն
ուէն՝ պօյու իլէ, վէ իլմի իլէ. քի
սալթանաթարզ, վէ ասրականացու օլ
մասընտան տըր տիրսէ սեքաստացի.

Ճէշող.

Ու աւետարանական քելա
մը՝ նեստորոսայ սեօյլէտի,
վէ նք Վիւրեղ օնայ մա
նասընը վիրտի. 'Նիճէքի եաղար'
պարապմանց քիթապըն Տըրադա
մընտայ. Լազըլմըշ տըր օնուէն ի
ջիւն, քի ուշաք (եանի Վրն) աճել
օլուր իտի, վէ գուվվէթլէնիւր իտի
տօլմուշ իլիմիլէ, վէ քէրէմ իլէ.
քի վարլըղի իլէ՝ հէր Թարաֆտէն
Թէքմիլ Լալաճ իտի. վէ քէնտի
նին տօլուլուղիմտէն՝ տաղըտըր ի
տի Սէլարա, ըուհանի շէյլէրի. վէ
քէնտի իտի իլմին քեանի, վէ քե
րէմին վիրէնի.

Վէ պիր աղաճըգ սօնիրայ տէր քի,
Օլ քէնտիսի ինսան, վէ օլ քէն
տիսի

տիսի ալլահ պիրլիքտէ , ինսանձայ
օլան ամէլլէրի քէնտինէ իթտի ,
պիրլէնտիղի իջիւն , վէ հէր խու
տուստայ թէքմիլ տիր . վէ իլմին ,
վէ քէրէմին վիրիճիսի տիր , նիճէ
քի Վ.լլահ .

Թէքրար՝ սք Սիւրեղ՝ պիր կիւ
զէլճէ եազար , օլ քիթապըն ՃՂ
րադամընտայ . իսթէյէն պադսըն օ
գուսուկն դանայ դանայ . զիրայ՝ ու
ղունձայ սեօյլէր՝ ճէնկեավէր երա
նելի .

Սք իգնատիոս՝ Վ ուկաս մէկնու
թիւնուն՝ Ճք րադամընտայ՝ մանուկ
աճէլ օլուր իտի . վէ գուսուրա ,
աէր քի . իմտի Վ.լլահ իտի , հէմ
ինսան օլտի . չիւնքի Վ.լլահլըղին
ամէլլէրինի սեօյլէտի Վ.էտարանիջ
պունուն կիպի՝ ինսանլըղինիտէ եազ
ար . քի սահիհլէնսին հէր եանըն
տան թէնին սեօղիւ (թէնին սա
հիհ օլմասը) ինքեար իտէնլէրէ
գարշը . Օ իրայ՝ թէն իտի սահիհ
իւղրէ , օնուն իջիւն եազար . քի
ուշագ պեօղիւր իտի . վէ գուվվէթ

ընդիր խոփ, տօլաւ իլմիլէ : Ինասն
 իլմի իլէ տէյիլ : Եւ՝ Լ՛լլահանի օ
 լան՝ ճիւմլէ թէքմիլ իլիմ իլէ տօլ
 մուշ տուր : Էօյլէ պէօյիւր իտի թէ
 չի ուշաղին : պիրլէնմիշ, վէ տօլ
 մուշ հէր Թարաֆտան, թէքմիլ
 Լ՛լլահլըղի իլէ : Պօղոս առաքեա
 լըն Էաղտըղի կիպի : օնտայ սաքին
 օլուր՝ ճիւմլէ տօլուլուղի Լ՛լլահլը
 ղին, թէն կիպի : Աղոսացւոց : 2
 պաշընտայ 9 բաղամընտայ : Իշտէ պ
 Եան օլտի օլ քէլամըն մանասը :
 Աք Աիւրեղ վէ իգնատիոս պիր
 սեօղտէ : Նեստոր, վէ մխիթար սե
 քաստացի պիր սեօղտէ : պէնկղէր
 պէնկղէրինի սեվէր : Աիղ ուղղա
 վառ լուսաւորչի օլանլէրիմիզ՝ ա
 նտպական սալթանաթլը, վէ Էզիյէթ
 չէքմէզ ինանըրըզ : Էյէր յարու
 Թիւնտան Էվլէլ, վէ Էյէր յարու
 Թիւնտան սօնկրայ : Ա Է պուճի
 պէօյլէճէ ինանուրքտան սօնկրայ՝
 աահիհ օլմագ իւղըի, կինէ օլ
 Քսու՛ն՝ Էզիյէթ չէքմէսինի, վէ
 Էօվէսինի տախի ինանըրըզ, սահիհ

օլմագ իւզրէ, վէ ինքեար իթմէյ
իզ: Լմտի՝ իթիգատ իտէրիզ սա
հիհ իւզրէ, իսկէնձէ չէքտի, վէ
հօլտի՝ վէ օլ իսկէնձէ չէքմէսին
տէ, վէ հօլիւմիւնտէ, կինէ իսկէն
ձէ չէքմէզ, վէ հօլիւմսիւզ իտիւ
՝ Լիձէ եազար Ե նորհալի Եսոր
գիտէ, քի վէնէտիկ պաամասըտը
յգ րադամընտայ: Պուլնտայ հօլիւմ
սիւզ հօլիւյօր, վէ հօլիւմիւնտէ
հայեաթտէ տիր:

Թեքրար՝ օլ քիթապտէ՝ յգ րա
դամընտայ՝ եազար: Օլ հօլէն
հայեաթտէ իտի: Լաքին հօլիւմիւ
տախի սահիհ իտի: Սք Վրիգոր
նարեկացի տախի՝ տօղըու իթիգատ
իչիւն՝ վէ ամէլէրին նասիհաթը
իչիւն՝ եափտըղի քիթապտէ, քի
նարեկին 470 րադամընտայ եազար:
Տէյիւլ քի պաշկայ պիր քիմսէ ի
տի, քի հզիյէթ չէքէր իտի: վէ
պաշկայ պիր քիմսէ իտի, քի հզիյ
էթ չէքմէզ իտի: եա քի՝ սայըր
սը իտի, քի հօլիւր իտի: վէ սայ
ըրսը իտի, քի հօլիւմսիւզ գալը
իտի:

խախ. Եօգ, Էա՛ օլ պիր, վէ Էէք
անձրն՝ Էղեյէթլէրտէ օլմագ իլէ,
խսկէնձէ չէքմէղ խախ. վէ Էօլմէ
սիրտէ՛ Էօլիւմսիւղ խախ:

ԱՔ Գրիգօր նարեկացի՝ կենէ օլ
փիթատտէ, նարեկին 469 թաղա-
մընտայ՝ Էաղար: Մէրկեմ գըզըն
աթէշ Թաշըյըձը բահմինին փօթա-
օրնտայ (Էանի թուհուլլահը, Էա-
քի՛ իպնուլլահը Թաշըյըձը բահմի-
նին փօթատընտայ) ճիւմլէ տէնա-
հէթլէրին սահիպի օլան՝ (Էանի
Ղ.լլահ) դալլ իթաի վարդըլիմիղի
Թէքրարէն, Էվվէլքի անապահանու-
Թիւնայ: Ա՛ է քի՛ տէյի՛լ քի՛ պիր
փայը իլէ ապահանեալ խաի կիւնահ
իլէ ինսանըլիմիղ. Էա՛ պիւթիւն
ձէ, ձան իլէ, Թէն իլէ, վէ Քիքը
իլէ. օմուն իչիւն Ղանն Ղ.Ճ՝ պիւ-
թիւնձէ ինսանըլիմիղի կէյաի, վէ
պիրլէնտիրաի քէնտինէ. քի՛ քէն
տինին կիւնահարզըլի իլէ, վէ ա-
նապահանըլի իլէ, Էյլէսին՝ օլ կիւ-
նահը օլանի, կիւնահարզ, վէ օլ
ապահանեալ օլանի, Էյլէսին անա-

պահան :

Աբ Իգնատիոս՝ Ղ ուկաս մեկնիչին
ՇԴ րադամենայ՝ Եազար : Ա. լւահ
լւ.բ պերլենիայ Թէնտէ , վէ ատեմ
օլտի . ապահանացու իլէթլէրտէն
հալի : Թէքրար օնուհն : ՇԸ րադա
մենայ՝ Եազար : Ա. լւահըն՝ պիզիմ
վարլըղըմըզայ իլհադ օլտար իլէ ,
տէյիշտիրտի վարլըղըմըզը , իլէրի
քի կիւնահսըղըղընայ , վէ անապա
կանլըղընայ :

Սոփտէս խորենացի՝ ծնունդ շարա
կանըն՝ իւջիւնճիւ կանօնունտայ :
Քս Ա. լւահ անապահան փատիշահ
տօղտու պիքիրտէն : Լէտինճի կա
նօնունտայ , Ա. լւ. Ա. Գաժին՝ Քս
Ա. լւահ սաքին օլտի , սէնին րահ ,
մինտէ անապահանճայ : Սէքիզինճի
կանօնունտայ , Լաւ Բանն Ա. Գ. տօղ
տուն ազիզ պիքիրտէն , անապահան
Թէն իլէ : Սէժացուսցէլէրտէ :
Նրրորդ ճայնտայ : Ա. լւ. Ա. Գաժին՝
պապայ իլէ քերօքէլէրտէ օթուրան
մադպուլ խոինտի սաքին օլմադ ,
սէնին րահմինտէ անապահանճայ :

Յարուժի շարականն առաջին ձայն
 տայ. Դառըլար էրքենձէ կիթտի
 լէր գերեզմանայ, կիւնլիւքլէմէղէ
 անապական թէնինի Բնուն. Աինէ
 օնտայ. Բժ ինտի մէզարէ, անապա
 կան թէն իլէ. Աինէ օնտայ. Լաւ
 լիւմսիւզ, վէ անապական թէնինի
 րապպինին՝ գառըլար՝ էօմիւշ կի
 պի կիւնլիւքլէմէք իսթէրլէր իտի.
 Լ՛աաջի կողմտայ. Լ՛յ Բէլամ Լ՛ւ
 լաճ՝ մէզարէ ինտին, անապական
 գալմագ իլէ. Աինէ օնտայ. Սէզա
 րէ ինտին անապական. Աինէ օն
 տայ. Լ՛նապական կեօմիւլմէսի իլէ,
 սեօքտիւ փունեանն պէթտուասը
 նը. Աինէ օնտայ. Պաղըշատը ա
 նապական թէնինի, վէ գանընի.
 Լըրկըրդ ձայն շարականն տայ. Սա
 պահլայրն կէլաիլէր մէզարէ ազիզ
 գառըլար. օժէլ, վէ խնկէլ իթմէ
 դէ, անապական թէնինի. Լ՛էագ
 կողմտայ. Լ՛յ Բէլամ Լ՛ւլաճ՝ մէ
 զարէ գօնուլտուն անապական. Աի
 նէ օնտայ. Լ՛յ փրկիչ՝ մէզարէ գօ
 նուլտուն անապական. Լըրկըրդ

ձայնոյ : Իւղաբերէր կէտիւն
մէջարէ , վէ թաթլը եաղար կէթիր
տիւն , սէնին անապական թէնինի
խնկել իթմէղէ : Իւղաբեր , վէ
փաք գառըլար կէտիւն սէնին մէ
ջարընայ էֆէնտիմ՝ խնկել իթմէ
ղէ , անապական թէնինի : Աինէ օն
տայ : Կօնուլտուն եէնի գաղըլմը
թաշտայ , անապական թէն իլէ :

Ս առ ձայնոյ : Մէջարէ ինտին
անապական : Աինէ օնտայ : Լ՛նապա
կան գանընըն րահմէթինի՝ պեյրիւ
նիւն ագար չէշմէսինտէն իջիրտի ,
իւմիւ տիւնեայէ : Չորրորդ ձայն
տայ : Մէջարէ գօնուլտուն անապա
կան : Աինէ օնտայ : Լ՛նապական գա
նըն իլէ՝ նուր իլէ տօնաթտըն , նք
Լահէղէցիյի : Ս էրջ ձայնոյ : Ին
տի մէջարէ , փաք , վէ անապական
թէն իլէ : Աինէ օնտայ : Լաղ կէ
թիրէն գառըլար՝ կէթիրտիւն կիւն
լիւքլէրի կիւնլիւքլէմէղէ , անա
պական թէնինի :

Ներսէս շնորհալի՝ Ս էրափոխման
իքինձի պատկերքինտէ : Լ՛յ Աանն

ԼՅ՝ սէն տօղտուն օլ փաք պիքիր
տէն, անապական թէն իլէ:

Ստեփաննոս սիւնեցի: Լ՛ճազ օրհ
նութիւնուն աւագ կողմտայ: Լաւ
անապականութեան բունկարը, վէ
հօլիւմտէ հայաթ:

Լ՛ յեր տիրէրսէ միսթարլըլար, սա
հին հօլիւմսիւզ օլմասընտայ, սա
հին հօլիւմիւ տէնիր ջիւնքի, օ
նուն կիպի՝ սահին անապական օլ
մասընտայ՝ սահին ապականացու
տախի տէրիզ:

ՃԷԼՈՂ:

Եր սահին կիւնահարզ, վէ
սահին կիւնահլը տիյէպիլիր
սէնիզ, ծնի տախի տէրսինիզ: ()
նի տիյէմէզսէնիզ, ծնի տախի տիյ
էմէզսինիզ: Ս իրայ նիճէքի տէ
տիք, կիւնահտէն զուհուրաթտըր
ապականութիւն:

Երբար սեքաստացի՝ օլ մատթէ
ոս մեկնութիւնուն՝ 959 բագամըն
տայ՝ եաղար օլ ճէվապ իւղէրինէ:
քի Վն տիտի՝ վերիլտի պանայ

Ճիւմլէ հիւքիւմտարլըք, կեօքլէր
 տէ, վէ եէրտէ: Վնայ վերիլտի
 Ճիւմլէ հիւքիւմտարլըք (տէր) է
 պէտիտէն, օլ խուսուստայ՝ քի
 լ'ճարր: լ'քին՝ օլ խուսուստայ
 քի ինսանսըր, վերիլտի Վնայ հիւ
 քիւմտարլըք, անէ րահմինէ տիւշ
 տիւղի վագիթտէն, անձրնայ պիւ
 լէնմէսի սէպէպի իլէ: լ'մնայ՝ թէք
 միլ իլէ վերիլտի Վնայ, ինսանլըք
 թարաֆընտան, Ճիւմլէ հիւքիւմ
 տարլըք, կեօքլէրտէ, վէ եէրտէ,
 էղիյէթլէրինին իւճրէթի իջիւն,
 քի ծնուն իլէ եէնտի շէյթանը, էօ
 լիւմիւ, վէ ճիհէննէմի: Վիճէ քի
 եէնէն ճէնկճի՝ եէնտիքտէն սօնկ
 րայ տիւշմէնի, չէլէնկ ալըր փատի
 շահտէն: Պոււնուն կիպի՝ Վնտայ՝
 շէյթանը եէնտիքտէն սօնկրայ, ա
 լըր պապտտէն, կեօյայ չէլէնկ կի
 պի, Ճիւմլէ հիւքիւմտարլըղի,
 կեօքլէրտէ, վէ եէրտէ: (Ը)նուն
 իջիւն (տէր) պիղիմ էֆէնտիմիզ
 իսկէնճէսինին իւճրէթի իլէ, վէ
 գանընըն տեօքմէսի իլէ, ալտը (կիւն

տէլիկ կիպի) պէտէլինի. քի ճիւմ
լէ եարաւորըմըւարը՝ քէնտի հիւք
միւնիւն ալթընտայ պէնտ իթսին:

ՁԵՆՈՒ

Յ'աւր դըլընդ գարտաշար,
սեբաստացիներն իթիգաթընայ
թէքթիլ իւզըն հիքիւմտարըղի
եօդ իտի (տէր) Քսուհն, չարչա-
րանքտան էվվէլ. եւ' սօնկրայ չար
չարանքը իչիւն, վէ դանընր տեօք
մէսի իչիւն, ալտը իւճընթ. Օ ի
րայ տիտի. նէ շէքիւ քի պիր ճէնկ
ճի' տիւշմանը եէնմէք իլէ՝ փատի-
շահտէն չէլէնկ ալըր, զահմէթինէ
պէտէլ. օնուհն կիպի՝ Քս տախի՝
շէյթանը եէնտի, վէ օլ հիւքիւմ
տարըղի ալտը, զահմէթինէ պէ-
տէլ, չէլէնկ միսալի. Պու նէ շէ-
քիւ քիւֆիւրտիւր, քի սեօյլէ
տի սեբաստացի. Սէյէր Քս լ'ու
լահ տէյիլ սի, քի իւճընթ ալսըն
Սէ էյէր լ'ուլահ իսէ, նէսի' եօդ
լ'ուլահըն, քի օնի ալսըն. Սէ էյ
էր սապըգայ եօդ իտի՝ օլ հիւքիւմ

տարլըք ծնտայ, վէ սօնկրատան ի
 տինտի իսէ, էօլմէսի իջիւն, պու
 իմանարզըն սեօզիւնէ կեօրէ, դա
 պիւսիզ տիր, քի օլ Քս Մլլաճ
 օլսուն. եւ՝ կեօյա քի՝ նբլարտան
 պիրիսի տիր: Աեօրտիւնիւզ միւ
 միսիւթարըն իթիգատընը. քի տիւս
 չըքտան նէստորականտըր: Օ իրայ
 Քսու Մլլաճ ինանմազ: Այէր
 Մլլաճ տէյի տիրսէ Քսայ. քի
 չօգ եէրտէ տէմիշ տիր, ինանմա՛.
 Օ իրայ՝ ինայէթ իլէ Մլլաճ տէր,
 (եանի չնորհօք) զաթը Մլլաճ տէ
 մէզ, (եանի բնուծեամբ) Խամի ի
 լէ տէր, վարլըղի իլէ տիմէզ:
 Պու Քիքիր իւղէրինտէ՝ Աբ Խգ
 նատիոս Վ ուկաա մեկնուծիւնու
 տայ՝ յիք րազամընտայ՝ Մլլետարա
 նըն օլ քէլամընտայ՝ քի Քս պույ
 ուրուր: Պիր ատէմ քիշիզատէ՝
 կիթտի ուղազ վիլայէթէ, քէնտի
 փատիշաչլըղինի ալըպ տեօնմէղէ,
 տէր քի, Վ ուկ" Դթ. 12. Քս
 ուն քէնտի փատիշաչլըղին ալմասը
 նը՝ պէլն ալընանայ վէրիրլէր (եա
 նի

նի ինսանլըղինէ) լաբին՝ օնայ եւ
 գըլմազ, զկրայ՝ ալմասընտայ՝ ճիւմ
 լէ շէյլէրէ սահիպ իտի, տէյիլ քի
 աղար ազար կէլտի Թէքմիլլէղէ, ի
 լէրի կէլմէք իլէ. եւ՝ քէլամլէրին
 առւրէ Թինին էօրնէյինի՝ պիզէ կէօ
 րէ պէանն իԹմէք իջիւն, էօյլէ տէն
 տի. Ա է սօնկրայ տէր քի, յարու
 Թիւնտան սօնկրայ հիւքիւմտարլը
 ղի օլմազ իլէ, կէօյա եօզ կիպի սեօյ
 լէր. վերիլտի պանայ ճիւմլէ հիւ
 քիւմտարլըք, կէօքլէրտէ, վէ եէր
 լէրտէ. I լաբին՝ Պօղոս կէօյա քի
 տախի՝ շիմոիքի հալտէ հիւքիւմ
 տարլըղի եօզտուր կիպի սեօյլէր.
 (Ա) Ը վազիԹտէ վերիբսէ էլինէ՝
 վատիշահլըղինի V. լահըն, վէ որ
 պանըն. I կորն՝. ԺԷ. 24. Պու
 նայ քէզաիք Ղանիէլ կէօրտի,
 քի օնայ վերիլտի հիւքիւմտարլըք
 վէ վատիշահլըղի օնուն. Էպէտի
 վատիշահլըք. Իմոի (տէր) օնայ
 կէօրէ պաւնլար քի սեօյլէնտի, պէյ
 ան օլմասը իջիւն սեօյլէնտի, վազ
 Թինէ կէօրէ. լաբին՝ օլ Քան Էթ
 Ժ. Դ. 224

հնէվիւն՝ անա ըահմիսն տիւշմիսին
տէ՝ ճիւմէյէ սահիպ իտի, նէ քի
մախսուս Վլաճըղընտըր, վէ օն
տան սօնկրայ՝ հիւս պիւր շէյ ալմա
տը, եանի՝ գաղանմատը:

Թիւքրար՝ օլ սբ Իգնատիոս՝ նգ
րադամընտայ օլ մեկնիչին (ոչ ըզ
նոյնս պարտէր չարգարիւ Քսի)
(տէյիւ մի քի՝ իգթիզայ իտի Քսայ
խսկէնձէ չէքիւ, վէ կիրմէք քէն
տի սալթանաթլարընայ, Վոկ)
Վէտարանըն իգ. 26,) տէնիւն
քէլամըն մանատընտայ՝ տէր քի. Տէյ
իւ քի գաղանձ իթմիշ, վէ եզիւ
եթլէրինին իւճրէթի օլան սալթա
նաթլարընայ կիրէձէք, եօգ. եա՝
ասըլ զաթը քէնտինին սալթանաթ
լարընայ. օլ քէլամընայ կեօրէ, քի
եա փէտէր՝ սալթանաթլանտըր պէ
նի, սէնտէն օլան սալթանաթլար ի
լէ, քի օլ սալթանաթլէրէ՝ պէն
սահիպ իտիպ սէնտէն, տախի տիւն
եայ եարատըլմատէն հիւվիւ, Վօհ
Ժէ. 5, Տույտոււնմու սէբաստացի,
պու ազիզլէր իլէ՝ մէհէնկէ վոււ
Ժիւ 225 քէն

քենտինի պիր քերրէ . վէ կէօր քի
այարըն նէ՞ գատար ալջաբլանմըշ .
Իշտէ Վարիգոր Լ՝ճաբան՝ սենին
կիպի քիմսէլէրէ գարշը՝ տէր քի .
Լայեր պիր քիմսէ տիրսէ , Վս
ամէլինտէն Թէքմիլ օլտի , նալէթ
լէնմիշ օլսուն օլ քիմսէ . Վ իրայ
(տէր) պաշլանան , վէ իլէրի կէ
լէն , վէ Թէքմիլ օլան , Լ՝լաՏ տէյ
իլտիր . վէ պէլի ազար ազար պէօյ
իւմէսի տախի տէնիլսին . քի Էօ
գարտայ Էազտրֆ , ալպէրտէ , վէ ա
ռաքինուԹեանցայ գարշը .

Թէքբար՝ միսիԹարըն նէստորական
օլմասը՝ քրորիստոնէականլարընտան
պէլլէ տիր , քի քէլամըն Թէն ալմա
սընը Էեօյլէր իքէն , հաւատամբըն
մէկնուԹիւնունտայ՝ տէր քի . Մէ
րիյէմին գանընտան՝ պիր Թէն Էափ
տը , վէ պիր տախի ճան ԷարաԹտը
վէ պիրլէնտիրտի ճանը օլ Թէնէ .
վէ օլ պիրլէնէնի ճանտան , վէ
Թէնտէն , պիրլէնտիրտի Լ՝լաՏլը
ղընայ . Իշտէ պու շիւպՏէսիզ նէս
տորականլըֆ տըր , քի Թէոփիլոս ,

տախի՝ պու ճէվապը սեօյլէտի, քի
օնա ճէվապ վիրտիք եօգարտայ .
պունայ տախի՝ տիյէճէք ճէվապը
մըզ օտուր, օբատայ պագըն . 1
քին՝ պունտայ տախի պօշ կէլմէյե
լիմ, վէ պունայ գարշե պիր շէնա
տէթլէք եազալմ .

11 Բ Իգնատիոս՝ Ղ ուկաս մեկնիչին
շի՛րադամընտայ՝ եազար . Տէյի՛ւ
քի էվվէլ ինսան եարատըպ, վէ
սօնկրայ կիրիպ Լ՝լլանլըգ՝ սաքին
օլուր, եօգ . եա՝ պաշլանմասընտայ՝
ալլանլըգ իտի, քի քէնտինէ չէքտի,
պիքիրին գանընտան թէնին քերէո
տէսինի . Լ,է՛ չօգ ուզատալմ, սե
բաստացինին՝ աշիքեարէ իքի անձն
այրումասը՝ խաղալէք տէնիլէն տէտ
րինաէն կեօրիւնիւր . () Լ տէտ
րին 32 ըրադամընտայ՝ Բնուէն էօլ
մէսինէ էօրնէք վիրմէսինտէ՝ եազ
մըշտըր իքի տալլը պիր աղաճ . պի
րի եէշիլ, վէ թազէ . վէ օպիրիսի
սալթ գուրուամուշ . 11 Է մանասընը
սեօյլէր աղաճըն՝ տիմէք իլէ, քի
եէշիլ տալ՝ կեօսթէրիր Լ՝լլանլըգ

բնութիւնուն, վէ գուրուճուշ տալ
 կեօսթէրիր ինսանլըք բնութիւն
 ուն: Ահօր էֆէնտիմ կեօր, քի
 նէ շէքիլ ատէպսիզ հարէքէթ ի
 լէ՛ այրօտը, Քսուս պիրլէնմիշ
 բնութիւնլարընը՝ պիրիպիրինտէն օ
 Ահօրտի՛ւնմիւ գարտաշ, նէ՛ մինա
 սիպէթ՝ թափանցական պիրլէնմէնին
 վէ իքի տալ պիրիպիրինտէն այրը՛
 պիր քեօքտէ օլան՝ պիրլէնմէնին
 մապէյնի՛ քի էօրնէք վէրտի, պու
 էէնի մեկնիչ սեբաստացի, վէնէ
 տիկ վարդապետի, Նէ՛ ճէվապ վի
 ըէճէքլէր պունայ, միսթարեան օ
 լանլէր:

Այեր տէրլէր իսէ, պիզ ինանը
 ըրզ, թափանցական պիրլէնմէղէ:

Ճէվապ:

 Մլանտրըլար: Օ իրայ՝ թա
 փանցական պիրլէնմէք՝ օ
 տուր քի՛ ըշըք, վէ այտընլըք, պիր
 լէնիր հավայ իլէ՛ ամէշ պիրլէ
 նիր, տէմիր իլէ՛ ճանըմըզ պիրլէ
 նիր, թէնիմիզ իլէ՛ քի պիւթիւ

Նիւ ըշըղըն, աթէշին, Ճանըմըղըն,
 պիրլէնմիշ տիր, պիւթիւն հաւայ
 իլէ, տէմիր իլէ, վէ Թէնիմիզ ի
 լէ. վէ պուշարըն պիւթիւնլէրի
 պիրլէնմիշ տիր, օնլարըն հէր պիր
 զէրրէ նէսնէ օլան փայլարընայ.
 Լ՛յ էֆէնտիմ՝ իշտէ պուշարայ
 քէզալիք՝ պիրլէնտի Լ՛լահլէք ին
 սանլէք իլէ, քի օլ իլհագլըղայ՝
 ճէմի աթալարըմըզ՝ Սէ Լ՛կէղէցի
 իլէ պէրապէր՝ Թափանցական իլ
 հագլէք տէտիլէր. վէ օլ էօրնէք
 լէրի վիրիւպ՝ էօլէ իլհագլէք ի
 նանտըլար. Սիւ սէբաստացինին՝ ի
 քի տալտան պիր աղաճ էափըպ, վէ
 օլ տալլար՝ պիրիպիրինտէն այրը՝
 Վ՛սու թափանցական իլհագլըղ
 նայ էօրնէք վիրմէք, նէ՛ գատար
 պէօյիւք իմանսըղլէք տըր.

Ըլըբլանմըշ հաւայ, աթէշլէնմիշ
 տէմիր, Ճանլանմըշ Թէն, նէրէտէ.
 Իքի աղաճ տալլարը պաշկայ պաշկայ
 պիրի էէշլէլէնմիշ, օպիրիսի գու
 ըումուշ, նէրէտէ. Իշտէ պուշտայ
 հիջ պիր տիւրլիւ պիրլէնմէքլէք

Եօգ. Ե՛ա՛ աշխատեալի օյրըմաքը՞ք
 վար. Պագտը՛ մը՛ լեռնայ եկեղծէ՛
 նէնին հալինի՛. օլ խապիս՛ պիրի
 վէ օպիրիսի տիտի. պու մէլու՛ն
 տայ՝ իքի տալ իլէ, տիտի պիրի հայ
 աթտէ եեշիլ, վէ օպիրիսի Էօլ
 միւշ գուրու. Իքիսինէտէ տիյէ
 լիմ լանէթ.

Իյեր տիրէրսէ, Էօլմէսինէ Էօր
 նէք վիրտի, Եօգսայ՝ օնու՛ն միւշ
 րատը այըրմագ տէյիլ, Ե՛ա՛ Լ.լա՛հ
 լըղինի հայաթտէ օլտուղինի կէօս,
 Թէրմէք իչիւն, Եազտը.

ՁԵՒՄ.

Մայ Էօրնէք վիրմէք՝ Էօյլէ
 օլմազ, պեօյլէ օլուր. Պա
 րի՛ օլ իքի տալը աղաճըն
 պիրլիղինի՛ Բեւամէ Էօրնէք, վէ
 իքի տալ այրըմասը՝ բանական ճա
 նընըն՝ Թէնինտէն այրըմասընայ Էօր
 նէք, Էօլմէսինտէ. լաքին՝ իքիսի
 տէ տախի եեշիլ օլմալը. Օ իրայ
 Լ.լա՛հըք, նէ ճանընտան այրըտի,
 վէ նէ Թէնինտէն. Սիճէ ինտըր

ՍԷ ԼճԵՂԵՑԻ • ՎԷ ԻԴՐՈՐ ԽՈՒՆԵՐ
 ԴԱՆՆՈՒԹԻՆՈՒՅ • ՔԻ ԽԱՅԵԼ ՕԼ
 ՄԻ, ՎԷ ԷՕԼՄԻ ԹԵՆԻ ԻԼԷ ՕԼ ՎԼ
 ԼՏՏ • ՎԷ ՏԱՅԱԹՄԵ ԳԱԼՈՐ ԿԻՆԵ,
 ՕԼ ԱՆՃՐՆ ՎԼԼՏՆԸՂԻ ԻԼԷ • ԹԱԵՆՑ
 ԳՕՆՈՒԼՈՒ ՄԵՂԱՐԵ, ԱԽԻՐԸՆՄԻՉ ՎԼ
 ԼՏՆԸՂԻ ԻԼԷ • ՎԷ ՃԱՆՐ ԻԼԷ ԻՆՄԻ ՃԻ
 ՏԵՆՆԵՄԷ, ԱՅՐԸՄԱԳ ՎԼԼՏՆԸՂԻ Ե
 ԼԷ • ՎԷՕՐՄԻԼՆԻԼԳ ՄԻԼ ՄԻՒԹԱՐԸ
 ԼԱՐ, ՔԱՆՈՒՆ ԷՕՄԷՍԻՆԵ ԷՕՐՆԵՔ,
 ՆԱՍՐԼ ՕՄԱՅԸ • ՔԻ ՕԼ ԹԱՓԱՆԳԱ
 ԿԱՆ ԻՆՏԱԳԸՔ՝ ՏԻՃ ՔԵՄԵՐԸՆՄԷ
 ՄԻՆ • ՎԷ ԷՍՄԷՍԻՆՄԵ ԿԻՆԵ՝ ԷՕ
 ԼԻՄՍԻԼԳ ԳԱԼՐՆ • ԷՄՆԻ՝ ԵԷՉԻԼ
 ԳԱԼՐՆ՝ ՕԼ ԱՂԱՃՐՆ ԻՔԻ ՄԱԼԼԱՐԸ
 ՄԱԽԻ • ՎԻՐԻ ԵԷՉԻԼ, ՎԷ ՕԱԽԻՐԻՍԻ
 ԳՈՒՐՈՒ ՕՄԱՍՐՆ, ԼԵՈՆՈՒՆ ՄԵՄԻՂԻ
 ԿԻԱԽԻ • ԼԵՈՆԱՅ ՄԻԼՃԵՐՐԷԹ ԵԷԼ
 ԹԵՆԵՆ ՔԻՄՏԵ, ԻՉՄԵ ԱԷՕՅԼԵ ԱԽԻ
 ԷՄԵԱՅ ԱԷՕՅԼԵՐ • ՎԷԲԱՍՄԱՅԻ ՄԻՒԹ
 ԹԱՐԸ ՄԵՐԻՄ, ՔԻ ՈՒՄՈՒՐՄԻ ՔԵՆ
 ՄԻ ՃԷՎԱԱՅՐՆՐ, ԼԵՈՆ ՈՒՍՄԱՍՐՆԱՅ •
 ‘ՆԻՃԷ ԼԵՈՆ ՄԵՄԻ՝ ԱԽԻՐԻ ՍԱԼԹՄ
 ՆԱԹԼԱՆՐՐ ԽՈՒ, ՎԷ ՕԱԽԻՐԻՍԻ՝ ՃԷ
 ՔԵՐ ԽՈՒ ԽՍԿԵՆՃԷԼԵՐԻ • ՄԻՒԹԱՐ

Եթախի տիտի, տալլարըն պիրի եէշ
 շիլ, եանի սալթանաթը, վէ օպիրի
 սի գուրուսուշ, եանի հօլմէսի.
 Ի աքին պու միսիթար՝ ուստասըն
 տան ուստայ չըգտի. Օ իրայ՝ լւոն
 սալթ սեօղ իլէ եազտը, լաքին՝ պու
 սեքաստացի միսիթար՝ սեօղ իլէ
 եազտըգտան մանէ, պիրտէ սուրէ
 Թինի եազտը. իքի տալլը պիր աղած
 պիրի եէշիլ, վէ օպիրիսի

գուրու:

Ի յէր պիր աճէմի քիմսէ տիրսէ,
 հօլմէսինտէ այրտը, տէյիլ քի
 զայրը վագիթ.

Նիշու.

Ի՛չ պիր վագիթտէ այրըմագ
 գապիլ տէյիլ տիր. Օ իրայ
 օլ քէլամ՝ հօյլէ պիրլէնմէք պիր
 լէնտի, քի նէ հօլմէսինտէ գապիլ
 տիր այրըմագ, նէ հի՛չ պիր զայ
 րը վագիթտէ. Նէ տօղմասընտայ
 նէ հօլմէսինտէ, վէ նէ եպէտիլ
 եպէտ. Նէ շէքիլ եազար Ե նոր
 հալի Գն որդիտէ, քի վէնէտիկ

պատմասը տըր, յէ, ըագամընտայ,
 ՕԼ ՄԼԼԱՆԸՔ ՎԱՐԸԴԸ՝ ալտը պի
 զիմ Թէն վարըղըմըզի, այրըմազ
 պիրըլէքտէ տիր, անէ ըահմինտէն,
 չա՛ հպէտիլ հպէտ, ()նի հօլիւ
 միւնտէ այրոան (քի գապիլիզ տիր)
 հէր վագթինտէ տախի՝ հօյլէ ալ
 ըր ինանըր, այ շաշկըն ատէմ, Լա
 քին՝ գօրգար տիմէղէ, քի նեատո
 ըականըմ տէյի, զիրայ՝ նեատորուն
 ատը՝ բէք Քէնայ կեօրիւնմիւշ
 տիւր, Լալէղէցի իչլնտէ, ()նտան
 հօթիւրիւ՝ իշտէ պեօյլէ տէքպազ
 ըղ իլէ, ալտատըր շաշկընլարը ։
 Լաօյլէ իսէ՝ պու եէնի մեկնիչ՝ պեօյ
 իւք մէրթէպէ եանկըլտը, վէ օլտի
 նեատորական, Օ իրայ՝ ինսանը պաշ
 կաճայ՝ ՄԼԼԱՆԸՔտան այրտըր, պի
 ըի հօլմիւշ, (եանի ինսան) վէ օպի
 ըիսի հայաթտէ, (եանի ՄԼԼԱՆ) ։
 Պու գատար եէթիշիր, շիմտիլէք
 միսիթարտան հօթիւրիւ ։

Հօլով յօհաննէսին՝ Պիհիշիշի իշի-ն ։

Հօլով յօհաննէս ատէպսիզ, վէ
 ութան

ուԹանմազ. վէ փուԹփէրէսԹճէ
քիւՔր իտէն, Վսուհն ՎլաՆլըղի
նէ գարշը. քի եօվսուրանմըշորը
ճիճէննէմին չա՝ տիպինէ. պատաս
խանատրուԹիւնք տէնիլէն քիԹա
պընըն՝ 42 բագամընտայ՝ եազար
հայլարայ գարշը:

Աիդին նասիհամլէրինիդին փիրլէ
րի՝ պաղը Թաշըտըղի Վսուհն՝ զա
Թը ատէԹլէրինի՝ նէ շէքիւ քի
տաշըայ չըքմասընը, վէ սայիր շէյի
նի, ճէսարէԹ իտէմէտիլէր վիրմէղէ
Վսուհն մարդկային վարլըղընայ.
զանն իԹմէքիլէ, քի զիյատէսինճէ
իԹտիլէր Վսայ՝ իբրամ:

Ճէվադ:

ԻՄտի արԹըք Թաճիւպտէ
գալտըմ գարտաշլար, պուհն
լարըն իԹիգամընայ, քի նէ՝ Թարզ
վէ նէ՝ կէօնէ իԹիգատ օլմալը:
Ս իրայ՝ էյէր արիոսակաճն օլսայ՝
պուհնլարըն իԹիգատը՝ հագարացի
լէր կիպի, իշտէ օնլար՝ Վսուհն

հազգընայ եազմըլար, քի հազրե-
 թի իսայ՝ իսթիմալ իթտիւղնի,
 թէր իլէ տէֆ իտէր իտի. տէյիլ
 ատէթճէ ինսանլար կիպի. Սէ էյ
 էր քրիստոնէական իսէ պուսլարըն
 իթիգաթը, իշտէ այանտըր քի, սթ
 լըկէղէցինին իթիգաթընտայ, վէ
 ճիւմլէ քիթապլարընտայ, պեօյլէ
 իթիգատ՝ էպէտի էօգաուր. վէ
 գապուլ իթմէղ. վէ գապուլ իտէ
 նէ տախի՝ լանէթ իտէր. վէ հրիօ
 տիյանլըքտան թաշրայ սայար. իմոթ
 այ անհաւատ ատէպսիզ՝ Քսայ եա
 րատըլմըշ վէ փէյզամպէր տիյէն
 քիմսէլէր տախի՝ տիյէմէտիլէր իթ
 տիղին խալթը. նէրէտէ գալտը,
 քի պիզիմ փիրլէրիփիզ՝ ճէտարէթ
 իթսինլէր տիմէղէ, օլ քեաֆիրճէ
 ճէվապը. իլլէ քի՝ իթիգատ իթ-
 միշլէր տիր՝ օլ Քսայ, քի ճիւմլէ
 վարլըքլարըն՝ էօգտան վար իտէնի
 տիր տէյի. Պուսլար էֆէնտիմ՝
 Քսայ զաթը լ'ալահ, վէ բանն լ'Է
 տիմէտիքտէն սօնկրայ, վէ Քաու
 պայաղը պիր ինսան պիլտիքտէն սօնկ

լայ, փէյղամպէր փայէսինէ տախի
գոմատըլարը իջիւն, պէյլէ խալ
թիյէթլէրի իտէրլէր, Ա իրայ՝ պու
իլլէթին ամէլինի՝ պազը աղիզ քիմ
սէլէրէ տախի վերմէզլէր, Նիւզէ-
ցական սբ քիթապլարըմըզ:

Վ իճէ քի հազրէթի ատէմ պապա
մըզ՝ ճէննէթտէ իքէն. Քապպինին
էմրինին՝ իթաաթընտայ իքէն, Եօգ
իտի օլ իլլէթի. հաչան էմրինէ ի
թաաթսըզ պուլլունտի իսէ, օլ զէ
ման զուհուր իթտի:

II Է հէմ՝ Յօհաննէս աճէտարա
նիչտէն էօթիւրիւ՝ ինանըր սբ
Նիւզէցի, քի օլ իլլէթ՝ ծնտայ
տախի Եօգ իտի. օլ վազիթտէն
սօնկրայ, նէ զէման քի սարըլտը
Քսուլն պոյնուկայ, սօրմաղէ մատ
նիչի, քիմտիր տէյի, Օլ զէման
Քս սեյլէտիղլինտէ Յօհաննէսէ
մատնիչի, Քսուլն նէֆէսի՝ Յօ-
հաննէսին նէֆէսինէ տէյտիքտէ,
փաքլէնտի օլ սաաթտէ, ռահմի Յօ
հաննէսին. վէ էպէտի զուհուր իթ
մէտի օլ իլլէթ Վճէտարանիչտէ,

օնտանն սօնկրայ : 'Նիճէ 'Ներսէս
 շընորհալի՝ որդւոց որոտման շարա
 կանըն՝ մանկանց օրթայ պէյիթին
 տէ՝ եազար : Սէն սարըլտըն՝ օլ
 հէյպէթլի պօյնուհայ՝ եազըշըլմազ
 նուրուն, վէ փաքլէնտին՝ ալթուն
 միսալի աթէշտէ. նուր իլէ տօնան
 մըշ կէօրթիւնտիւն, աղիղլէր իչին
 տէ. նիճէ քի կիւնէշ՝ երլորղար
 իչինտէ : Իշթէ հաղրէթի 'Նտէմ,
 վէ Յօհաննէս աւետարանիչ, եւ
 րատըմըշ քիմսէլէր օլմագ իլէ,
 օլ իլլէթին զուհուրաթընտան հա
 լի օլունձայ. նէրէտէ գալտը, քի
 օլ եարատան բանն 'Նճէ՝ օլ իլ
 լէթին ամէլի վերիլին, վէ տէնիլ
 սին, օնուն ինսան օլմաթընտայ :
 Երիաւ 'Նճաթինէ տախի՝ սբ
 Լէկեղեցի տիմէղ, վէ տիյէմէղ
 օլ իլլէթի՝ զիրայ՝ օլ իլլէթ՝ կիւ
 նահատէն զուհուրաթ տըր, Չիւնքի
 մերիյէմ՝ սկզընասկան կիւնահըն ալ
 թընտայ տօղմատը անէսինտէն. օ
 նուն իչիւն՝ օլ իլլէթտէն խալի
 իտի. Իլլէքի՝ քէլմուլլահէ մերիյէմ

համբլէ դալմասընտայ, Ռուհուլլահ
 օնուն ըահմինի փաքլէտի, հեր խու
 ժուտայ, Սէ իլլա՛ քի իլլա՛ իպ
 նուլլահ քէնտիսի տախի՝ տօգուզ
 այ միգտարի՝ օնուն օլ փաք Ռահմի
 նի մէքեան իտինտի, տօղմագ իլէ
 օլ ազիզտէն:

Իյէր պիր քիմսէ տիրսէ, եա եհյ
 իպ իջտիւղէ նէ՛ շէքիլ զայ
 օլուր իտի:

ՁԷԼՊՈ

Լ՝զրեթի առէմն՝ իղին օ
 լունմուշ՝ ճիւմլէ մէյվէ
 լէրտէն եհտիւղի ճէննէթ
 տէ՛ նիճէ զայ օլուր իտի: Սէ Յօ
 հաննէս աւետարանիչին՝ էօլիւնճէ
 եհաուղի, նէ՛ շէքիլ զայ օլուր ի
 տի: Քսուն տախի, էօյլէ: Իլլէ
 քի՛ օնլար եարատըլմըշ քիմսէլէր
 լաքին՝ Քս՝ օնլարըն, վէ ճիւմլէ
 նին, էօքտան վար իտէնի: Սէ
 հէմ՝ Յարութիւնտան սօնկրայ էէ
 տիղինի՛ նէ՛ շէքիլ զայ իթտի իսէ

յարուԹիւնտան Էվլէլ տախի, Էօյ
լէ իտեր իտի, Չիւնքի սիղին փա
փիսԹալարըն իլամընայ կէօրէ, օլ
զուհուրաԹ Էօգ իտի Քստայ, յա
րուԹիւնտան սօնկրայ,

Լկեր տիրսէ պիր քիմսէ. Էկեր
օլ իլլէԹին ամէլինի տիմէզսէք,
Քսայ Թէքմիլ ինսան տախի տիմէ
մէլի.

ՃԷԼԴ.

Լ, հէյ 'հմագ' ինսանըն
Թէքմիլլիլի' անձագ քի,

օլ իլլէԹ օլմայընձայ' սա

հիհլէնիւր, տէյլլ քի օլունձայ.

'Նիճէ քի' հազրէԹի ատհմ' ճէն

նէԹտէ օլ իլլէԹի Էօգ իտի, լա

քին' Թէքմիլ ատհմ իտի. վէ նէ

ղէման քի' Րապպինին Թէմպիհին

տէն Թաշրայ' հարէքէԹ իտինձէ,

օլ վագիԹտէ զուհուր իԹտի օլ

իլլէԹ, քի Թէքմիլլէքտէն չըգտի.

վէ ինսան իքրամընտայ իքէն, հայ

վանաԹլարայ պերապեր օլտի. Սէ'

հէմ

հէմ՝ պիւր շէյին իսմի՝ իլլեթ օլուն
 ճայ, վէ ըստեթսիզ՝ պիւր քիմսէտե
 իգթիզայ իտինճէ, օլ շէյ իլէ՝ քէ
 մալէ երիշիր տիյէն քիմսէ, պայա
 ղը պիւր տիվանէ սայրլըր, վէ ահ
 մաքլարըն ահմաղը տըր, պէրգայտե՝
 'Նիհայեթ. նիչէ քի՝ պու իլլեթին
 ամէլն՝ ըստեթսիզ տիր ճիւմէ ին
 սանլարտայ. պիզ պու ամէլն վերմէյ
 իզ, վէ վերէմէյիզ 'Բսայ. զերայ՝
 'Բս ըստեթսիզ՝ հիչ պիւր տիւր
 լիւ ամէլ իթմէտի. եւ՝ ճիւմէ ա
 մէլլերի՝ ըստեթի իլէ իշլէտի. վէ
 սի Լահէղեցի տախի պեյլէ ինա
 նըր, Իլլէ քի՝ սօրարըմ օլ փա
 վիսթայ օլանլերէ, յարութիւն
 տան էվվէլ տէրսինիզ, քի պու
 շէյ 'Բստայ վար իտի. լաքին՝ յա
 ղութիւնտան սօնկրայ տախի տէր
 միսինիզ, Պէլլէ քի տիմէզսինիզ.
 Լայլէ իսէ՝ 'Բսու՝ յարութիւն
 տան էվվէլ՝ թէքմիլ ինսան ինա
 նըրսընըզ, օլ իլլեթի օլտուղի ի
 չիւն. վէ յարութիւնտան սօնկրայ
 թէքմիլլէքտէն չըգտը ինանըրսընըզ

Ելալէթտէ զահիր • զիրայ՝ օլ վագիթ
տէ՝ օլ զուհուրաթ՝ եօգ իտի Վա
տայ, նիճէ քի պիզէ տախի վար
տըր՝ Եօյլէ օլմագլըգ՝ յարուծիւն
տան սօնկրայ, քի ինքեար իտէմէզ
սինիզ •

“Նիճէ պույուրտու Եֆէնտիմիզ •
մատ” • Իբ • 30 • “Նէ տիշիւերի իտի
նիրլէր, վէ նէ երբէկէրէ օլուը
լար յարուծիւնտայ • Էա՝ կեօքլէր
տէքի մէլայիքէլէրէ մէնէնտ տիր
լէր • Խշտէ պէլլի օլտի, քի պիզտէ
տախի եօգտուր օլ իլլէթ, յարու
ծիւնտան սօնկրայ • նէրէտէ գալ
տը Վաւտայ օլմագ • Էյէր յարուծի
տան Էվվէլ, վէ Էյէր յարուծիւն
տան սօնկրայ, պիզիմ իթիգաթը
մըզտայ • Լաքին՝ փափիսթալարըն
տինինէ կեօրէ, սալթ յարուծիւն
տան սօնկրայ եօգ իտի օլ շէյ Վա
տայ • զահիր Վաու՝ փափիսթալար
յարուծիւնտան սօնկրայ՝ Թէքմիլ
ինսան ինանմազլար • Սեօրտի՛ւնմիւ
իւվարլագ յօհաննէսին տիւշտիւղի
գույուսունու, քի չըգմասը միւմ

քին տէյիլ, Պու ահմազ իմանարդ՝
 հաղորէթի Վտէմի տախի՝ թէքմիլ
 ասեմ ինանմազ զահիր, ճէննէթ
 իչինտէ, քի տաշրայ չըքմազ իտի
 տէյի, Պու ահմազ տինսիզ՝ ասեմ
 մին թէքմիլ լիզինէ սէպէպ՝ եարատա
 նըն գուտրէթի տիր տիմէյիւպ, շէյ
 թանայ, վէ կիւնասէ վիրտի, օլ
 գուտրէթի, եանի՝ Վտէմին թէք
 միլ լիզին կիւնասքեար օլմասընտան
 օլտի, զիրայ՝ օլ իլէթ՝ կիւնաստէն
 զուհուրաթ տըր, գազէպ օլտի օնայ,
 կիւնասընայ պէտէլ, էօլիւմէ միւս
 տահազ օլմասը կիպի, Պու իման
 արդ՝ պէօյլէ իլէթ լէրի՝ Քսայ վիր
 մէք իլէ, պէյան իտէր իթիգաթը
 նը, քի Քսու՝ նէ Վլլաս, վէ նէ
 փէյղամպէր ինանըր՝ պիքիրտէն տօղ
 մայ, էա՝ եահուտի թայֆէսի կի
 պի՝ պայաղը պիր ինտան ինանըր,
 Եւէր տիրսէ, պէն ինանըրըմ Քս
 ալ, քի Վլլաս տըր, լաքին՝ օլ
 իլէթ լէրի ինսանլըղընայ վիրիրիմ,
 քի թէքմիլ ինսան տըր, վէ թէք
 միլ Վլլաս,

Ա՛հէյ անճադ իմիգաթ
 իլմնատէ, օլ Վս՝ քի
 Թէքմիլ Լալաս տըր, Սք
 Երրորդուծիուն պիրի օլան բանն
 Լ՛ծ, վէ իպնուլլաս տէնիլէն անճն
 իլէ, Թէքմիլ Լալաս տըր, Սէ
 օլ Վս՝ քի Թէքմիլ ատէմ տիր,
 կինէ օլ սք Երրորդուծիունուն
 պիրի օլան Բանն Լ՛ծ, վէ իպնուլ
 լաս տէնիլէն անճն իլէ, Թէքմիլ ա
 տէմ տիր, սք Եկեղեցի գավլին
 ճէ, Լայեր պէօյլէ ինանըսան՝ Ե
 կեղեցի գավլինճէ, օլ իլէծին ա
 մէլինի տախի՝ Բանն Լ՛ծէ վերմէ
 լի, խեծասընայ իւզպին Թեօվպէ:
 Օ իրայ՝ էյեր Եկեղեցի, վէ էյեր
 տաշրատէ օլան Փիլիսոփոսլար, ճիւմ
 լէսի պիր սեօզտէ, ամէլի անճնայ
 վերիւրլէր, բնուծիւնայ վերմէզլէր,
 Նիճէ քի՝ առաքինու Թեանց տէնի
 լէն՝ լածին քիթապընըն՝ 107 ըա
 գամընտայ՝ եազար, Վս՝ հէր նէ
 ամէլ իծտի իսէ, վէ հէր նէ ամէլ՝

Թաշուր իսէ, ճիւմլէսի Ռանն լ'ճէ
 տէնիլըր. Լայլէ իսէ՝ սէն այ իման
 օրդ, զահիր նք Լորրորդու Թիւնու
 պիր վարլըքտայ ինտնմազսըն. եւ՝
 Խպնուլլահը՝ եարատրլմը ինանըր,
 սըն արիօս կիպի. քի պէօյլէ ամէլ
 լէրի՝ ճէսարէթ իտէրսին վիրմէդէ
 Քանայ. Լաքին՝ արիօսական օլան
 տախի՝ իթմէդ սէնին իթտիդին
 խալթը. նիճէ քի եազուրք էօգար
 տայ. Լյէր Խպնուլլահը՝ զաթը
 Լլլահ պիլիրսէն, օլ իլլէթի վի
 ղէմէզսին ծնայ. Լյէր սալթ ինսան
 լըք վարլըղնայ վիրիրսէն, նիճէ
 քի տէտիք, բնուլթիւնայ՝ ամէլ
 վիրմէք օլմադ. Լուվարլան պադայ
 ղմ, այ եուվարլադ յօհաննէս, հան
 կի չուգուրայ տիւշէճէքսին. Պի
 լիրիմ նիրէյէ եուվարլանաճաքսըն
 Սէնին Քիքրին օտուր քի, Խպնուլ
 լահըն անճնընտան մատէ՝ պիր ին
 սան անճնը տախի տիմէք Քանայ.
 քի օլ ղատէթսիդ ամէլլէրի՝ վի
 ղէսին ծնայ. նէստոր, վէ լւոն փիր
 լէրլին կիպի. Օ իրայ՝ գայրը գա

չաճաք եւէր գալմատը: Եւ արիւ-
 տուն տուզաղընայ տիւշմէլիսին, եւ
 նեւտորուն գալիանձաւընայ թուծու-
 լաճագսըն, լւոն կիպի. եւ օլ խալ
 թը քի եաղտըն՝ իգրար իտէճէքսին
 քի խալթ իթտիմ, վէ եապանայ սեօյ
 լէտիմ տէյի: Սէ հէմ՝ էյէր Վա-
 տայ՝ ինսան անձնը օլսայ, (տիմէք
 օլմասըն) քի օլ իլլէթլէրին ամէ-
 լինի՝ օնայ վիրէլիմ. նէրէտէ գա-
 լը պիղիմ իթիգաթըմըզ, քի իգ-
 րար իթտիք մկրտութիւնտայ, տի-
 մէք իլէ, Վ. լւահ ինսան օլտի տէյի:
 Օ իրայ՝ օլ ճէվապ իլէ (եանի ին-
 սանըք անձնը տիմէք իլէ) Բանն
 Վճըն ինսան օլմասընը՝ ինքեար իթ-
 միշ օլուրուզ, վէ նք հայրապետլէ-
 րին նալէթլէրինի՝ գապուլ իթմիշ
 օլուրուզ: Օ իրայ՝ Բանն Վճ ին-
 սան ալմատը. եւ՝ քէնտի ինսան
 օլտի, ինսանըք բնութիւնու ալ-
 մագ իլէ:

Վ, իճէ քի սեօյլէր Յուլիոս՝ հըռ-
 մայ եպիսկոպոսու, քի իլէրքի Ե-
 փեսոս սինադոսունտայ օգուտու

լար, վէ գատը քեօյ սինադոսուն
իւք ամէլնտէ տախի եազըլմըշտըր,
Թէքմիլ Լ'լլահ, վէ Թէքմիլ ին
սան, տէյիլ էքի էվլատ, պիրի զա
թը էվլատ՝ քի ինսանը ալտը. վէ
օպիրիսի էօլիւմիլ ինսան, ալըն
տը Լ'լլահտէն, էօգ. էա՝ պիր Լ'լ
լահ, միածին կեօկտէ, վէ միածին
էէրտէ:

Իինէ օնտայ. Փիլէքս էպիսկոպոս
սու հռօմանըն սեօյլէր: ԻԹիգաթ
իտէրիզ՝ էֆէնտիմիզ Յս Քնայ,
քի տօղտու Սէրէյէմ գըզտան.
օտուր Խպնուլլահ, վէ էպէտիտէն
Քէլամ. տէյիլ պիր ինսան՝ ալըն
մըշ Լ'լլահտէն, էօյլէ քի՝ Քանն
Լ'ճտէն սայրը՝ պիր քիմսէ՝ օլսուն,
զերայ՝ Խպնուլլահ՝ պիր ատէմ ալ
մատը, քի Քանն Լ'ճտէն սայրը՝
պիր քիմսէ օլսուն. էա՝ Թէքմիլ
Լ'լլահ օլան՝ պիրտէնձէ, վէ Թէք
միլ ինսան օլտի, Թէնլէնմէք իլէ
պէքիրտէն:

Ս է սբ Աիւրեղ տախի՝ պարապ
մանց քիթապըն՝ դճժա րազա
մըն

մընտայ՝ Էազար: Լ՝լլահ ինսան օլ
 տի, տէյիլ քի ինսան ալտը, նես
 տորուն տէտիղի կիսլի: Աեօրտի՛ն
 միւ՝ հոլով յօհաննէս, Խպնուլլահ
 պիր ատէմ ալմատը, քի օլ իլլէթ
 ամէլինի՝ օնայ վիրէսին: Էա՛ քէն
 տի իպնուլլահ՝ ատէմ, վէ ատէմ
 էվլատը օլտի: Խշտէ պու սէպէպ
 տէն էօթիւրիւ՝ նը Լէկեղեցինին
 վարդապէտլէրի՝ ալէսէվլէ պիր ի
 լամ իթմիշէր, քի փէք կիւզէլ:
 Լ՝լլահ ինսանլէնտի, վէ օլ ինսան
 Լ՝լլահլէնտի: Լ՝լլահ ատէմ օլտի,
 վէ օլ ատէմ Լ՝լլահ օլտի: Աէպէպի
 նէ օլայ, Խշտէ անձնն պիրլիղի տիր:
 Խշտէ պու անձնն պիրլիղի՝ տէտիր
 տիր պիղէ, վէ ձէմի հա՛ւատացեալ
 քիմսէլէրէ, քի Սարիամ կոյս վա
 լիտէսի, սահիհ Լ՝Ֆաժին տիր: Խշտէ
 պու խուսուստան էօթիւրիւ՝ Քի
 լիսայի շէրիֆ՝ Քսոււն Լ՝լլահ, վէ
 ինսան օլմասընը՝ պիր անձն իլէ ինսան
 տըղի իջիւն, Էազար Քսոււն հազգը
 նայ պեօյլէ: Չէր նէքի տէնիլի՝
 Քէլամտէն էօթիւրիւ տէնիւր, վէ

ատէմտէն Էօթիւրիւ : Ա Է հէր
 նէ քի տէնիր՝ ատէմտէն Էօթիւ
 րիւ, տէնիլիր վէ քէլամտէն Էօ
 թիւրիւ, Նիճէ քի ալպերտ տա
 խի սեօլէր, տեօրտիւնճիւ քիթա
 պընըն՝ ք պաշնտայ, քէնտինէ նիս
 պէթ : () Լ գատար պիրլէնմէքլէք
 վար օնտայ, քի հէր նէ տէնիրսէ
 Խանուլլահտէն Էօթիւրիւ : տէնի
 լիր, վէ իպնի ատէմտէն Էօթիւ
 րիւ : Ա Է օպիր պաշտան չէվիրմէք
 իլէ տախի : հէր նէ քի սեօլէնիր
 իպնի ատէմտէն Էօթիւրիւ, սեօլ
 լէնիր տախի՝ վէ Խանուլլահտէն
 Էօթիւրիւ : Լօլէ իսէ՝ այ հոլով
 յօհաննէս, էյէր օլ իլլէթի՝ ինսան
 լըլինէ Վսուլն վիրիպ սեօլէրսէն,
 էլպէթտէ՝ իդթիզատըր, քի՝ տիյէ
 սին, վէ բանն Լ՛ճէ տախի : խաթա
 սընայ թեօվպէ : Ա Է էյէր վիրմէզ
 իսէն Վէլամէ, լա՛ իլաճ՝ իքի անճն
 տիմէլիսին, նեսատոր կիպի, քի օլ
 քիւֆիւր ճէվապընայ սէնին, էէր
 պուլունսուլն :

Պաւնայ, վէ պեօլլէլէրէ գարշը՝

ՄԷ Աիւրեղ իօգէնտէրիւնը պա-
րապմանց քիթապընըն՝ ԴՃԷ ըազա
մընտայ՝ Եազար, Քնուան թէնի՝ Կիւ
նահատէն, վէ օլ ազընթըլարըն նա
փաքլըղինտէն՝ հալի իտի զերայ՝ օլ
թէն՝ Քանն լ'ստուճաճըն Քէնտի
նին իտի:

Ս Է ներսէս Շ նորհալի տախի՝
ասորիլէրէ Եազարըղի մէքթուպոււն
տայ՝ սեօյլէր: Քանն լ'ճըն՝ սա-
հիհ ատէմ օլմաթընտայ, սահիհ
իւզըն՝ օնի լ'լլահ տէյի իգրար ի
տէնլէրէ, իգթիզայ տէյիլ տիմէք,
ըատէթի իլէ Եէյիպ իչտիղինի՝ պի
զիմ կիպի զայ իտէր իտի տէյի:
Ս Է թէքրար սեօյլէր, պիրազ ի
լէրիյէ վարտըգտայ: Լ'յէր Քն-
տայ՝ թաամլարըն ազընթըլարն տիր
լէրսէ, նիճէքի պիզտէ. Եօյլէ իսէ
օլ իլլէթլէր՝ Քնայ գուլլուգ իթ
մէզլէր իտի. Էա՝ Քն քէնտիսի՝
օլ իլլէթլէրէ Եէլթէնիւր իտի,
գուլլաւարնայ, Աեօրտիլնմիւ, նէ՞
սեօյլէտի շնորհալի. սահիհ իւզըն
լ'լլահ ինանանլարայ Քնու, իգ-
թի

Թիզայ տէյի՛լ տիմէք, օլ իլէթի
Քստայ: Ե նորհալնին սեօղիւնէ
կէօրէ. եալանձայ, վէ եիւզտէն,
Քսայ լ'լլա՛հ տիրլէր ծկար, քի
օլ իլէթին ամէլնի, Քսայ վէրիւր
լէր: Լ'օյլէ իսէ՛ ալտատըրլար ահ
մագլարը, Քսու լ'լլա՛հ պիլերիզ
տէյի. լաքին՝ աղըզտան տիրլէր, տէյ
իլ եիւրէքտէն: Պու գատարձայ՝
հոլով յօհաննէսին եանկըմասը ի
ջիւն, վէ ծնուննէփաք էսէրինտէն
էօթիւրիւ:

Աեօրտիւնաւիւ, այ հօօմայ մէսէպ
լի, սէնին եանկըմագլ յիտիղն լ'լ
կէղէցիյի, վէ օլ եկէղէցինին փափ
լարընը, քի նէ հալտէ տիրլէր.
վէ օլ լ'կէղէցինին՝ գապուլ իթ
տիղի վարդապետլէրի, քի նէ շէ-
քիլ տինսիզ իմանսըզտըրլար: Ս ի
րայ՝ հէր նէ հերետիկոսլուք կէօս
թէրտիք իսէ, փափիսթալարըն քի
թապլարընտան, պիւթիւնիւնիւ՝
գապուլ իթմիշ տիրլէր փափլար,
քէնտի ճէմիյէթլէրի իլէ. վէ ծնը
րըն պէյէնմէսի իլէ, վէ իզին վեր
մէ

մէսի իլէ, ճիւղմէսի ըստաճալ օլուն
 մուշտուր: Այլէ իսէ՝ օ միսիլն հե
 րետիկոսական քիթապլէրէ իղին
 վիրէն տախի, հերետիկոս տուր:
 Օ իրայ՝ Սօղոս առաքեալ՝ հռոմա՝
 ան. 32. եազար: ()նլար՝ քի ալչաք
 ամէլէրի իշէրլէր, լայրգտըրլար
 էօլմէղէ. վէ տէյիլ քի սալթ օլ
 ալչաք ամէլէրի իշէյէնլէր. եա օն
 լար տախի՝ էօլիւմէ միւստահադ
 տըրլար, քի ըատէթ իլէ եէքճիհէթ
 տիրլէր, օլ Քէնայ ամէլէրին իշ
 լէնմէսինէ. Այէր կլէմէսին եանկ
 լըլարընի՝ հերետիկոսութիւլարընի
 վէ իՔրաթ եալանջը, վէ իՔտիրա
 ճը օլտուղինի տախի՝ եաղմադ միւ
 ըատ իթսէք. օնուն եախտուղի քի
 թապլար գատար՝ շէյ եաղծալը. ղի
 ըայ՝ քիթապլարընտայ օլ քեաֆի
 ըին՝ սահիհ, վէ տօյըու սեօղ, նա
 տըր պուլունուր: Այէր միւրատ
 օլունտայ իտի, չօգ զէյատէ տախի՝
 տէվլէրմէղէ գատըր օլապիլիրիտիք
 օնլարըն եանկըլարընի, վէ հերե
 տիկոսութիւնլարընի. լաքին՝ իշի

միջ չօգ ուղանտը, օլ սէպէպտէն
էօթիւրիւ՝ պու գատարձայ եէթեր
տիյելիմ, շիմտիքի հալտէ:

Նիհայեթ, Մաքեւական Ակեղե-
ցի քիմտէ իսէ, օտուր եանկըմազ
Ակեղեցի. տէյիլ քի՝ պազը հերե
տիկոսլարըն զաննընայ կեօրէ, հոօ
մէական ճէմիյեթի եանկըմազ տրոօ
Ս իրայ՝ առաքեւական Ակեղեցի՝
օտուր քի, Մաքեւալլարըն թէսլիմ
իթտիքլէրինի, թէքմիլ սագլար.
եանի՝ տայիմայ՝ Մաքեւալլարըն ի
թիգաթընտայ տուրուր: Տախի աջը
լաճագ սօհպեթլէր չօգ տուր, ամ
մա՝ շիմտիքի հալտէ՝ պու ազ իլէ՝
գանահաթ էհլի պուլունուն. Այ
էր Մլաճ՝ էճէլտէն էման վիրիր-
սէ, տիւանըզ պէրէքէթի
իլէ, կինէ կեօրիւշիւ-
րիւզ ինշալլաճ,
Մին.

Սէրը, երից մառանցն
առաջնոյ:

Պու քիթապտըր եանի՝ միսա
լի տեֆ տէր.

սօղըու հէսապ կեօրիւր՝ էյ
րիյէ Թիւֆ տէր.

պէլի հերձո՛ւած լարա՝ աճը
Թաամ տըր.

լաքին սալիհլերէ՝ սիւքկէ
րի քեօֆ տէր.

Թապէրրիւք վերիլտի՝ պու
կիւղէլ շէր պէթ.

իլէթլի օլանլեր՝ իչէրլեր
էլ պէթ.

լէզզէթին ալանլեր՝ ալըր
ջօք իպ րէթ.

ալմայանլեր օլուր՝ հեմ պէթ
հեմ նեք պէթ.

Քիմ Թաաարսա պուհտսնի՝
տիտէսին ա չար.

էյիյէ մէյլ իտէր՝ Քէնատէն
գա չար.

էյէր մուհապպէթլէ՝ օլտայ
լա նա չար.

տէյիլ պիր քէրրէ եա՝ օքուր
տիւ սէ չար.

Յոսի Գլխոսի Իրոյ՝ դոքանութեւն
Ի սմ ։

Ս Եւ սահմանին Եկեղեցւոյ, յի
նուութի հանդերձ ։ 7. և 3. և 9. ։

Ս Եւ Եկեղեցեաց արտաքնոց՝ և կրօ
նից նոցին ։ 10, 11, 12 ։

Ս Եւ Թէ՛ Եկեղեցին ոչ հաւատա
լիէ հռոմէական անուամբ, և ոչ
այլովք ։ 13, 14, 15 ։

Ս Եւ Թէ՛ ըհանրական Եկեղեցին
մշտնջենական է ։ 16, 17 ։

Ս Եւ Թէ՛ ի վերայ այդր վիմի ասե
լն Քի, ոչ ցուցանէ զՍեւ
րոս ։ այլ նշանակէ և ցուցանէ
զհաւատն և զդաւանութիւն Սեւ
րոսի ։ 18էն՝ մինչև ի 34ըն ։

Ս Եւ Թէ՛ Եկեղեցի իմն՝ ունիլովն
յառնայն ազգաց ինքեան հա
ղանդ՝ ոչ կարէ կոչիլ ըհանրա
կան ։ 35 ։

Ս Եւ Թէ՛ փափն՝ կարտինալք իւ
րովք՝ ոչ կարէ ասիլ ըհանրա
կան Եկեղեցի ։ 36, 37 ։

Ս Եւ Թէ՛ ըհանրական Եկեղեցի՝

Լ'աքելականն է, և ո՛չ այլ դք:

38, 39, 40:

Ս' Թէ՛ Լ'աքելական բառն՝ ո՛չ
միայն վերաբերի առ Պետրոս,
այլ՝ առ երկոտասանս: 41:

Ս' Թէ՛ կալլականքն՝ մեկնեալ են
զ'ի վերայ այդ-ը վիմի: 42, 43, 44:

Ս' Թէ՛ ըհանրական Լ'կեղեցին՝
ո՛չ սխալի և ո՛չ յաղծի, այլ մաս
հաւորքն՝ և սխալին և յաղծին: 45:

Ս' Թէ՛ դրուէք դժոխոց զնա մի
յաղծահարեացենն՝ մեկնի ընդ-
դէմ միեմարայ: 46:

Ս' Թէ՛ Սիմոն սիմոն՝ ահա պատա-
հայ կամեցաւ խաբբալել և այլն՝
մեկնի ամենայն ազգաց վարդապե-
տութեամբքն, Թէ՛ սակս սխալմա-
նըն Պետրոսին էր: 47 էն, մինչ-
քե 'ի 60:

Ս' Թէ՛ լեոն սխալեալ և յայտնի
նեստորական է, ցուցանի 61 էն,
մինչքե 'ի 84:

Ս' Թէ՛ 'ի Ժողովոջն քաղկեդոնի
լեոն և փոխանորդք իւր՝ նեստո-
րականք ասին, վ'ս զի երկու բը

նութիւն ասացին, և զկոյսն մա-
րիամ ոչ կամեցան գրիլ 'ի սահ-
մանին, թէ Վճաժին է, և ուրա-
ցան զանժուծիւնն Քի: 84 էն,
մինչև 'ի 110:

Ս Եւ թէ՛ ժողովն քաղկեդոնի՝ վը-
կայեաց զհաւատոյն Վէոսկորո-
սի, թէ ուղիղ է, և ոչ հերձո-
ւած: 94 էն, մինչև 'ի 95:

Ս Եւ վկայութեանն տարսոնի ժողո-
վոյն՝ զՎէոսկորոսէ, թէ ոչ է
համախոհ եւ տիքէսի: 97:

Ս Եւ վառոյ՝ դատապարտութեանն
Վէոսկորոսի: 98:

Ս Եւ ոչ գնալոյն Վէոսկորոսի 'ի
ժողովն, զինչ է պատճառն: 99
էն, մինչև 'ի 102:

Ս Եւ թէ՛ յառաջին եփեօսէ անի-
ծեցեալ թէոթորէտոսն, որ լեալ
էր վարժապետ՝ նեստորի անիծե-
լոյն, արձակեաց զնա լեոն, հա-
կառակ 200 հոգրապետաց: 110 էն
մինչև 'ի 118:

Ս Եւ թէ՛ ոչ ետ Վճ զթողութիւն
մեղացն լեոնի: 118 էն, մինչ ց 121:

Ա) Խ սխալմանցն՝ ալպերտին և առա-
քինութեանց գրքին, և պատառ-
խանիք նոցա. 137էն, մինչև ՚ի
169.

Ա) Խ մեկնութեան շարականին ա-
հեղ խորհուրդ. 170.

Ա) Խ սխալմանցն՝ յակօբ պատրիշին.
174էն, մինչև ՚ի 188.

Ա) Խ սխալմանն թէոփիլոսի գրքոյն.
188էն, մինչև ՚ի 193.

Ա) Խ սխալմանցն մեխիթարայ սեբաս-
տացւոյն. 193էն, մինչև ՚ի 233.

Ա) Խ սխալմանցն հոլով յոհաննէ-
սին. 233էն մինչև ՚ի 250.

Լ՝ ԸՆԹԵՐԳՈՒ.

ԱՅս ինչ գիտութիւն լիցի,
զի այս այլադգական շարադ-
րութիւնքս, որք փոխարկեցեալք
եղէն ՚ի հայկականէ՝ վասն այնոցիկ
է, որք ոչ ունին զգալութի հայ-
կան լեզուին. և ոչ ՚ի վեր առ-
նուլ կարեն զմիտս՝ հայկական շա-
րադրութեանց՝ ըստ բաւականին.

Եւ զայս գիտաւ իբ, զի այնո-
 քիկ բանք որք առեցեալք են 'ի գր-
 րեանց այլոց. ոմանք իբր զվկայութի
 և ոմանք որպէս զպատմութիւն. թէ
 պէտ ոչ թարգմանեցեալք եղեն
 ըստ ամենայնի, ըստ նոյնոց բառից
 այլ շարադրեցան ոմանք ևս, ըստ
 նոյնոց բանից. բայց հաւատարմու-
 թեամբ ըստ ամենայնի, և ոչ նեն-
 գութեամբ և խարդախութեամբ:
 Եւ թէ ասիցէք, որովհետև չէիր
 ձեռնհաս, ոյր սակա ձրկտեալ ես
 ձեռնամուխ լինիլ առ այս:

Ասեմ, ունիմք առաջի զօրինակս ու-
 մանս առ այս, յանունի և 'ի հրո-
 չակաւոր գիտնոց պատուէլեաց, (որոց
 ունիլն և չունիլն զբաւականութիւն
 առ այնպիսիս, մեզ չէ յանձ-
 նեցեալ) որև զորոց՝ զգիտելն յար-
 ցելեաց ձերոց՝ քաջ գիտեմք. և
 զայնց գիտութեց ձերոց՝ զոչ ինչ
 ունիմք զերկբայականս խորհելիս:
 Ուստի՝ եթէ այնք խոտելիք են,
 խոտեցի և այս. և եթէ ընդունե-
 լիք՝ աղաչեմ, զի և սա ընդունիցի

Ով աղնեայք իմ՝ դիտակք ուս ման,
 մի՛ եպերէք՝ հէքս անար ժան,
 զի ՚իսմա բանք՝ ինչ ինչ գը տան,
 որք բառ առ բառ՝ չեղեն թըգման,
Թե և այս գործ՝ ոչ էր կար մեր,
 և յայս ձկտիլ՝ չէր ա բար մեր,
 այլ հոգին սբ՝ բարե ըրար մեր,
 հաճեսցի յայս՝ բանա շար մեր,
Թեպէտ այսք բանք՝ այսն գրե ցան,
 իբր անթարգման՝ շարագրե ցան,
 այլ լը մտաց՝ նոյն դատե ցան,
 ոչ բարդեցան՝ և ոչ քե ցան,
Ուղիղ դիտմամբ՝ աննենդ ջա նիւ,
 հաւատարիմ՝ և ստոյգ բա նիւ,
 բազմաշխատիւ՝ և ոչ դոյ նիւ,
 ածաք ՚ի գրոց՝ զնոյն միտ նոյնիւ,
Ով դք առայս՝ զիս խանձո՝ տէ,
 նա յայտնի թէ՛ նախանձո՝ տէ,
Օրպարտ լեզու՝ թուհաւո՝ ըէ,
 ոնչ չար օձ՝ թուհաւո՝ ըէ,
Որ կամեցաւ՝ բանիւ խո՝ ցեւ,
 ոչ ըզգաց թէ՛ յինքեան խո՝ ցեւ,
 Նա որ բարւոյն՝ թէ չար ա՝ սէ,
 է ցոյց ինքեան՝ թէ չարա՝ սէ,
ՍԵ

Աիբէ զբարին՝ բարեբաւ րոյն,
 ներհանն ատեայ՝ զբարի բարւոյն
 Լաւ է նմանիլ՝ բուն անչաւ րին,
 քան հետեիլ՝ կանխաչաւ րին:
 Հարկէ զսոսա՝ ՚ի միտ ա ծել:
 Էէ անկ զերկուսն՝ ՚ի մի տա ծել:
 Լաոն այո՝ և ոչն է ոչ:
 անդրըն պարտիմք՝ ասել ինչ ոչ:

Աւեոյն ներսէսի շաբթօնացոյն, ցարժնակոն
 Գրոյն, ՚ի Բաղնակո, 83:

Մնզն մերս է հակաճառու
 Թիւն ընդդէմ այլադգաց
 քրիստոնէից ՚ի կարծիս, Թէ զՔն
 յերկուց բնութեանց անճառաբար
 միացեալս խոռատականին. և զյատկու
 Թիւն անուանց բնութեանցն՝ և ըզ
 դոյութիւնսն՝ որոշեն, և զեութիւն
 ոչ Թէ միացեալս, այլ բաժանեալս
 խոռատականին:

Եւ բովանդակ՝ Թէ ՚ի դժնայ Ժո
 դոմն, Թէ ՚ի մանազկերտի, Թէ ՚ի
 սիւնեցւոյն Թուղթն, Թէ շիրա
 կացւոյն, Թէ տարօնացւոյն, և Թէ

այլ ուրեք, առ այսպիսի դաճանող
Թի մարտնչին, ընդ բաժանմամբ ԼՃ
և մարդ դաճանողսն :

ԼՂ արդ՝ Եթէ սորա՝ (այս է՝ Սքն
Ներսէս աշտարակացին, և իւր ժո
ղովն Ղափնայ. Սքն Յօհան օճնեցին
և իւր ժողովն Սանազկերտի. Սք
Ստեփաննոս սիւնեցին. Սք Լնա
նիայ շիրակացին. Սք Պօղոս տարօ
նացին. և Եթէ այլք ոմանք. որք
արարին և շարադրեցին զգրեանս
վիճաբանականս.) ըստ Սրբոյն՝ Ներ
սէսի լամբրօնացւոյն՝ մարտնչին ը
դէմ նեւտորականաբար բաժանո
ղացն. ուրեմն՝ Եթէ ոյք և իցեն,
որք մարտնչիցին ընդդէմ սոցա,
յայտնի և յայտնի նեւտորականք են
նորա. Լպա Սւրբէմն՝ և հերձեալքն
ի մէնջ յայտնապէս նեւտորականք
են և յայտնապէս բաժանողք, ան
ճառ միաւորութեանն Քի. Սք
զի՛ միշտ և հանապուղ մարտնչին և
նորա, ընդդէմ Սրբոցն այնոցիկ,
կոչելով զնս հերետիկոս և հերձ
ւածօղ. ԼՂ և՛ զՍքն Ներսէս

ըմբռնացին և ա՛հ հերետիկոս համա
 ռին նոքա, զի նա վկայեաց ճշմար
 տապէս զԱբօցն, Թէ նոքա ուղղա
 փառք էն, և մարտնչին՝ ընդ բա
 ժանմամբ Ա՛հ և Մարդ դաւանողսն
 Եւ Թէ ունիք՝ զզգացումն՝ ըզգա ցէք
 վասն անցելոց՝ զորս արարիք
 զըզա ցէք

ԼԻՒԼՐՏ ԳՐԻՔՈՒՆԻՍ.

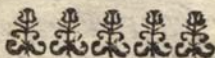

ՅԻ՛նուն Ի՛մենասք Լորրորդու
Թեան և միոյ Ի՛ճութե Տօր
և Որդւոյ և Տոգւոյն Սրբոյ . և
Յանուն մարդացելոյ Բանին Ի՛շ
առուծոյ . և բարեխօսութեամբ Սրբ
բուհւոյ Ի՛ճածնին . և ամենայն Սր
բոց Լակեղեցւոյն անդրանկաց . և
Ի՛ճահաճոյ աղօթիւք՝ Սք և ընդ
հանրական Լակեղեցւոյն զինտէորե
ցելոյ , ծայրացեալ վերջաւորեցաւ
Պրբուհիս այս , որ կոչի Ի՛կն Ի՛ ու
սատու , տաճկեւար շարադրութք ,
որ է Ի՛ռաջինն երից մատոնց՝ հայ
կական շարադրութեանց :

Ի՛րդեամբ և գոյիւք՝ չորից պատու
ւական արանց բարեպաշտից : Ու
րեմն՝ յիշեցիք զայնոսիկ անձինս
զյարգելիս , ՚ի մարութ և յԻ՛ճառաք
աղօթս ձեր , որք եղեն առիթք տը
պեցման սորին . զի որպէս ձեռն ե
տուն միմեանց օգնելով , սակս Պր
բուհիս . նոյնպէս՝ և առատաձեռն
Ի՛ճ՝ ձեռն տացէ նոցա փոխանակ

այսր բարեպաշտութեան, և զար-
դիւնս գործոց իւրեանց առատա-
ցուցէ, և զկեանս երկարս և խա-
ղաղականս այնց մեծյարգոյից պար-
գեւեցէ, ամէն.

Ա՛յլ և յիշել աղաչեմ՝ զիս զծա-
ռայս՝ ուղղափառ և միաբնակ Սու-
րբաւորչական ազգիդ հայոց, զվոք-
րիկ Սանուէլ դպիրս կոստանդը-
նուպօլսեցի զշարադրող գրքուկիս
հանդերձ ծնողք իմովք՝ կեսարա-
ցի Թէոփորոս ճարտարապետիւ,
և խոհեմազարդ տիկին և որդեւեր
Աիւլիւ կոստանդնուպօլսեցւոյ, և
համայն ընտանեօքս, որք հանգուց
եալք են ՚ի Տէր:

Լիւեպոպ տաւ երկրորդ մասն՝ Գրեցաւ այսորիկ
Բէ ՍԷ և Ստաբելւմոն Լիւեպոպոյն հիւն՝
օ՛վ էյէ Իսկապէս և սեղհմիտիտաբաբա

